اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

دوشنبه
• ۳۰ آبان ۱۴۰۱
• ۲۶ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
• ۲۱ نوامبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۲۱ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۰۳ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

ماشین‌آلات جدید آمیکو رونمایی شد

روزگذشته همایش مدیران معادن، صنایع وابسته و حمل و نقل سراسری با میزبانی شرکت گروه صنعتی آمیکو در هتل المپیک تهران برگزار شد. به گزارش صمت در همایش معرفی محصولات گروه صنعتی آمیکو فعالان حوزه خودروسازی، اصحاب رسانه و برخی کارشناسان صنایع معدنی حضور یافتند. این همایش که با حضور مدیران صنعت و معدنی برگزار شده بود به پیشرفت این شرکت صنعتی در تولید ماشین آلات و ارتقای کیفیت آن اشاره شد. در این همایش گروه صنعتی آمیکو از ۳ محصولی که به زودی وارد بازار می شوند رونمایی کرد. در این همایش ۳ محصول کامیون مدل ۲۶۳۱، کامیون ۱۹۲۹ و محصول سبک پیکاپ آشنا توربو معرفی شده و مشخصات این تولیدات مورد بررسی قرار گرفت. کامیون ۱۰ چرخ مدل ۲۶۳۱ در معدن قابل استفاده بوده و به زودی مدل (ورژن) جدید برای استفاده در مسافت شهری به سبد محصولات این گروه صنعتی اضافه خواهد شد. همچنین کامیون ۱۹۲۹ ورژن باری به زودی وارد چرخه حمل و نقلی کشور می شوند که با کاربری باری_فلزی و مزیت باری در پیمایش جاده بسیار مزیت خوبی خواهد داشت.

۲

اصلاح ساز کار قیمت گذاری دستوری به نفع کیست؟

به نام مردم به کام صاحبان سرمایه

چندی پیش احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی از تلاش دولت برای تهیه ماده واحده پیشنهادی برای تصحیح ساز کار قیمت گذاری دستوری خبر داد. وی همچنین بر جبران زیان تمامی افرادی که از قیمت گذاری غیر کارشناسی آسیب دیده‌اند تاکید کرد، این در حالی است که دولت سیزدهم از ابتدای کار خود، گام‌های بزرگی در مسیر حذف اقتصاد دستوری برداشته است. حذف ارز ترجیحی مهم‌ترین اقدام دولت با هدف کاهش اثر گذاری سیاست اقتصاد دستوری بود که با حمایت بخش بزرگی از فعالان صنعتی و اقتصادی اجرایی شد. بسیاری از فعالان صنعتی و اقتصادی همچنان هر مشکل و ناتوانی از اداره امور را ناشی از تداوم سیاست‌های اقتصاد دستوری می‌دانند، این در حالی است که به گفته بسیاری از کارشناسان این فعالان صنعتی و اقتصادی در مسیر فعالیت خود از انواع حمایت‌های دولتی و حتی همین قیمت گذاری دستوری منتفع می‌شوند. در چنین شرایطی اصلاح سیاست‌های اقتصاد دستوری تنها به ضرر مردم، به‌ویژه طبقات متوسط و کم‌درآمد جامعه خواهد بود.

۸-۹-۱۲-۱۳

عکس: آیدا فریدی

۱۷ میلیون خودرو فرسوده در کشور تردد دارند

شعارزدگی نوسازی

۴

نوبت دوم

IMPASCO شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
توأم با ارزیابی کیفی(یکپارچه) – شماره ۱۴۰۱/۳۲/م

۱- نام دستگاه برگزارکننده مناقصه: مجتمع معدنی سرب و روی انگوران به نمایندگی شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران.

۲- موضوع مناقصه: اجرای عملیات فنس کشی محوطه واحدهای گردشگری و شهرک مسکونی مجتمع معدنی سرب و روی انگوران واقع در زنجان-شهر دندی- کیلومتر ۲۵ جاده دندی به تکاب – مناقصه شماره ۱۴۰۱/۳۲/م

۳- مهلت دریافت اسناد از سامانه ستاد: از روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۸ لغایت ساعت ۱۵ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۲ به مدت ۵ روز.

۴-نحوه دریافت اسناد و ارائه پیشنهادات: این مناقصه در بستر سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به نشانی الکترونیکی www.setadiran.ir برگزار می گردد. لذا متقاضیان باید ضمن ثبت‌نام در سامانه مذکور و دریافت کلیه اسناد مناقصه، نسبت به تکمیل کلیه اسناد و ارائه پیشنهاد خود بصورت الکترونیکی از طریق این سامانه اقدام نمایند. بدیهی است پیشنهادات ارائه شده خارج از سامانه مذکور قابل پذیرش نمی‌باشد.

تبصره: مناقصه گران باید در مهلت مقرر پیشنهادات خود که شامل نسخ الکترونیکی اسناد (محتویات پاکت «ب»، «ج»، «پاکت ارزیابی کیفی» و تصویر «تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار») می‌باشد را پس از امضاء الکترونیکی صاحبان حق امضا مجاز و مُهر الکترونیکی مناقصه گر در سامانه ستاد بارگذاری نموده و همزمان اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار را در داخل پاکت «الف» قرار داده و پس از درج مشخصات (نام مناقصه گر، آدرس، شماره‌های تماس)، عنوان مناقصه و شماره مناقصه، توسط صاحبان حق امضا مجاز مهر و امضا و سپس لاک و مهر نموده و حداکثر تا ساعت ۱۵ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۳ به آدرس مندرج در بند ۷ تحویل و در ازای آن رسید دریافت نمایند. مناقصه گزار به پیشنهاداتی که پس از مهلت مقرر واصل و یا پاکت «الف» آنها از طریق پست ارسال شده باشد به هیچ وجه ترتیب اثر نخواهد داد و همچنین به پیشنهاداتی که در سامانه ستاد بارگذاری گردیده لکن پاکت «الف» آن که حاوی اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار می‌باشد بطور فیزیکی تحویل دبیرخانه مناقصه گزار نگردد ترتیب اثر نخواهد داد.

۵- زمان و نحوه ارزیابی کیفی: پاکت ارزیابی کیفی مناقصه گران در ساعت ۱۰ صبح روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۴ توسط کمیته فنی-بازرگانی مفتوح می گردد و پس از ارزیابی کیفی در صورت کسب حداقل امتیاز لازم در فرآیند ارزیابی کیفی (حداقل ۶۰ امتیاز از ۱۰۰ امتیاز) پیشنهادات آنها(به ترتیب شامل پاکات «الف»، «ب» و «ج») در جلسه گشایش ساعت ۱۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۵ توسط کمیسیون معاملات مفتوح می گردد و پیشنهادات مناقصه گرانی که حداقل امتیاز را در ارزیابی کیفی کسب ننمایند گشوده نشده و مسترد خواهد شد.

۶- زمان و نحوه گشایش پیشنهادات: گشایش پیشنهادات (گشایش پاکات «الف»،«ب» و «ج») در ساعت ۱۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۵ با حضور اعضا کمیسیون معاملات در آدرس مندرج در بند ۷ صورت می گیرد. گشایش پاکات با وصول حداقل یک فقره پیشنهاد نیز صورت گرفته و حضور فقط یک نفر نماینده از طرف پیشنهاددهندگان با ارائه کارت شناسایی معتبر و معرفی‌نامه کتبی مهر و امضا شده از طرف مناقصه گر در جلسه گشایش پیشنهادات آزاد است.

۷- محل تحویل اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: زنجان-شهر دندی- کیلومتر ۲۵ جاده دندی به تکاب -مجتمع معدنی سرب و روی انگوران- دبیرخانه کمیسیون معاملات.

۸- محل و مهلت تحویل پیشنهادات: حداکثر تا ساعت ۱۵ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۳ به آدرس مذکور در بند ٤ و ۷ (محتویات پاکات«ب» و «ج» و پاکت ارزیابی کیفی بصورت الکترونیکی از طریق بارگذاری در سامانه ستاد و پاکت «الف» بصورت فیزیکی).

۹- مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: مبلغ ۸۷۶,۱۰۰,۰۰۰ (هشتصد و هفتاد و شش میلیون و یکصد هزار) ریال در قالب ضمانت‌نامه بانکی معتبر.

۱۰- مدت اعتبار پیشنهادات: سه ماه از تاریخ گشایش پیشنهادات و قابل تمدید تا سه ماه دیگر.

۱۱- الزامات مناقصه گر: دارا بودن: ۱- تأییدیه صلاحیت ایمنی سازمان کار و امور اجتماعی ۲- دارا بودن حداقل رتبه ۵ در کد فعالیت ابنیه و تأسیسات ۳- کسب امتیاز حداقل ۶۰ از ۱۰۰ در ارزیابی کیفی.

۱۲- محل تأمین اعتبار: منابع داخلی .

۱۳- نوع قرارداد: قیمت مقطوع با درج مبلغ واحد در انجام کار.

۱٤- دستگاه نظارت: مجتمع معدنی سرب و روی انگوران یا نماینده معرفی شده از جانب وی.

۱۵- حقوق مناقصه گزار: مناقصه گزار حق تغییر، اصلاح، حذف و اضافه و یا تجدید نظر در مفاد و شرایط اسناد مناقصه و مشخصات و اقلام موضوع قرارداد، شرح خدمات و شرایط اختصاصی را قبل از گشایش پیشنهادها در چارچوب مقررات برای خود محفوظ می‌دارد. از آنجا که ممکن است تجدیدنظر یا اصلاح در اسناد و مشخصات مستلزم تغییر مقادیر یا قیمت‌ها باشد، در این صورت مناقصه گزار می‌تواند مهلت دریافت پیشنهادها را با اعلام از طریق سامانه ستاد تغییر دهد به نحوی که آنان فرصت کافی برای اصلاح و تجدید نظر در پیشنهاد خود را داشته باشند.

۱۶- کفایت اعلام هر گونه حذف یا تغییر در مفاد اسناد از طریق سامانه ستاد: هر گونه اطلاع‌رسانی به مناقصه گران اعم از صدور هر گونه ابلاغیه، اصلاحیه، الحاقیه و اعلام هر گونه حذف، تغییر و اصلاح در مفاد اسناد به مناقصه گران فقط از طریق سامانه ستاد بوده و به منزله ابلاغ قابل تصدیق تلقی می گردد.

۱۷- بازدید از محل پروژه: بازدید از محل پروژه از تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۴ تا حداکثر ۱۴۰۱/۰۹/۰۷ و تکمیل فرم بازدید و ارائه آن در پاکت «ب» الزامی می‌باشد.

۱۸- سایر شرایط: سایر شرایط مندرج در اسناد مناقصه می‌باشد و شرکت کنندگان می‌توانند به منظور کسب اطلاعات بیشتر با شماره تماس ۳-۳۶۵۲۶۶۶۲-۰۲۴ دبیرخانه کمیسیون معاملات مجتمع تماس حاصل فرمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۲۸ — تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۸/۳۰

مجتمع معدنی سرب و روی انگوران

سرمقاله

جایگاه مدیریت انرژی در اقتصاد ایران

۲

گفت‌وگو

مجالی برای عرض اندام معدنی

۶

بازی برد-برد تامین مالی زنجیره‌ای برای تولیدکننده و مصرف‌کننده

مجلس و بانک مرکزی از تامین مالی زنجیره‌ای حمایت می‌کنند

مشکل نقدینگی واحدهای اقتصادی همواره یکی از مسائل اساسی و مهم صنایع برای تولیدکننده و مصرف‌کننده است. در این رابطه به ویژه در میان صنایع، صنعت لوازم خانگی در سال‌های اخیر با این مشکل مواجه بوده که به صورت پیوسته هم تولیدکننده و هم مصرف‌کننده را دچار محدودیت کرده است. به تازگی اما با «اجرایی شدن طرح تامین مالی زنجیره‌ای» مشکل کمبود نقدینگی صنعت لوازم خانگی برطرف شده و در این شرایط، هم تولید وضع بهتری پیدا کرده و هم می‌توان هزینه‌های تمام شده را به نوعی مدیریت کرد که باعث تعادل قیمت‌ها در بازار شود.

از دیدگاه صاحب‌نظران نیز، طرح تامین مالی زنجیره‌ای بسان «یک بازی برد-برد» خواهد بود که می‌تواند مزایای بسیاری را برای هرکدام از زنجیره‌های تولید تا مصرف صنعت لوازم خانگی به ارمغان آورد. در این میان، پلتفرم‌های مختلف هم، می‌توانند در طرح تامین مالی زنجیره‌ای نقش موثری ایفا کنند؛ در حال حاضر پلتفرم سککوک در تعامل با فعالان حوزه لوازم خانگی درصدد است ۲۵۰ هزار قطعه لوازم خانگی را با کمک تکنیک‌های SCF در قالب بسته‌های حمایتی تامین کند و نیاز به نقدینگی مورد نیاز آن را تا حد امکان کاهش دهد تا بتواند دوره تامین، تدارک و تسویه وجوه را حداقل تا ۶ماه بدون بار شدید مالی توسعه دهد. در همین باره اکبر پازوکی؛ رئیس اتحادیه لوازم خانگی با اشاره به بالا رفتن هزینه‌های تولید می‌گوید: متاسفانه هزینه تمام شده تولید لوازم خانگی در چند ماه اخیر با افزایش قابل توجهی همراه بوده که با توجه به پایین بودن قدرت خرید مردم، تولیدکننده دیگر توان افزایش قیمت را ندارد و می‌داند با گران‌کردن کالا همین مشتریان حداقلی را نیز از دست خواهد داد.

■ بانک مرکزی در میدان است

در همین رابطه، حمید آذرمند، مدیر اداره تامین مالی زنجیره تولید بانک مرکزی معتقد است: در تامین مالی زنجیره‌ای می‌توان شاهد رفع ناترازی بانک‌ها هم بود که در اقتصاد کشور بسیار موثر است. او با اشاره به ارتباط تامین مالی زنجیره‌ای و تورم می‌گوید: تورم ریشه‌های مختلف دارد که عموما ناشی از ناترازی مالی شکل گرفته در اقتصاد است که بخشی از آن مربوط به ناترازی بانک‌هاست.

آذرمند تاکید می‌کند: در برخی از روش‌های تامین مالی زنجیره‌ای، بانک‌ها از روش‌ها و ابزارهای اعتباری استفاده می‌کنند که در این صورت منابع بانک درگیر نیست و بانک صرفا از اقلام زیرخط خود استفاده می‌کند و بازپرداخت این تعهد را در سررسید تضمین می‌کند. به میزانی که بانک‌ها بتوانند از ابزارهای اعتباری و اقلام زیر خط خود استفاده کنند، می‌تواند کمک به رفع و کاهش ناترازی کند. مدیر اداره تامین مالی زنجیره تولید بانک مرکزی تصریح کرد: عموم این خدمات مبتنی بر کارمزد است و به میزانی که بانک‌ها بتوانند به ازای خدماتی که ارائه می‌کنند، کارمزد بگیرند به جریان درآمدی بانک‌ها کمک می‌کند. بنابراین تامین مالی زنجیره‌ای با ابزارهای اعتباری می‌تواند به رفع ناترازی بانک‌ها کمک کند.

■ مجلس حامی توانمندسازی توامان تولید و شبکه بانکی

نگاه مثبت مجلس در این رابطه، خود گویای حرکتی است که در اقتصاد دیجیتال آغاز شده است.عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس، با بیان اینکه طرح تامین مالی زنجیره از نوآوری‌های بانک مرکزی است، می گوید: از مزایای استفاده از طرح تامین مالی زنجیره جدا از تامین مالی بخش تولید می‌توان به توانمند شدن شبکه بانکی و کاهش ریسک پرداخت اعتباری بانک‌ها اشاره کرد. محسن زنگنه با تاکید بر اینکه شکی در مزایای استفاده از طرح تامین مالی زنجیره وجود ندارد، می‌افزاید: تنها مشکل در بحث استفاده از طرح مذکور فراهم بودن زیرساخت‌های مورد نیاز آن است. نماینده مردم تربت حیدریه در مجلس شورای اسلامی با اشاره به لزوم تامین مایحتاج مورد نیاز تولیدکننده در مسیر تولید واقعی خاطر نشان می‌کند که قطعا مجلس از طرح‌های حامی تولید که به این ترتیب از تورم احتمالی نیز ممانعت می‌کنند، حمایت خواهد کرد.

سرمقاله

جایگاه مدیریت انرژی در اقتصاد ایران (بخش نخست)

رضا پدیدار
رئیس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران

به‌خوبی می‌دانیم که انرژی یک موضوع استراتژیک برای هر کشوری است و اهمیت آن فقط به حوزه اقتصادی محدود نمی‌شود؛ از همین رو همه کشورها سال‌هاست که در پی طراحی مکانیسم‌هایی برای منطقی کردن مصرف انرژی بوده‌اند و ایران نیز از این قاعده مستثنا نیست. مدیریت انرژی در واقع یک برنامه سیستماتیک است که جهت کنترل مصرف انرژی، چه از لحاظ فردی و چه فرآیندی در هر کشور اجرا می‌شود. جالب این است که در کشورهای صنعتی، مدیریت مصرف انرژی شاخصی هم‌وزن یک منبع انرژی در نظر گرفته می‌شود؛ به‌بیان دیگر مدیریت انرژی و صرفه‌جویی‌های حاصل از آن را به‌عنوان منبع ششم انرژی در کنار انرژی‌های فسیلی و تجدیدپذیر قرار می‌دهند، زیرا مدیریت انرژی می‌تواند منجر به چنان صرفه‌جویی‌هایی شود که گویی خود یک منبع جدید انرژی است. مفهوم انرژی یکی از ستون‌های مهم حیات اقتصادی، صنعتی و علمی در دنیای امروز است که بدون آن، بی‌تردید ادامه حیات و به‌طور خاص فعالیت در عرصه صنعتی و اقتصادی با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو خواهد شد.

تجارب دهه‌های اخیر نشان می‌دهد با افزایش استفاده از منابع انرژی در جهان و ذخایر محدود سوخت‌های فسیلی، دیگر نمی‌توان به منابع محدود انرژی متکی بود. گرچه نفت و سایر سوخت‌های فسیلی می‌توانند حداقل تا چند دهه آینده نیازهای انرژی دنیا را تامین کنند اما چالش‌های عمیق‌تری در شکل‌گیری نظام انرژی جهان موثرند. مسائل محیط‌زیستی و تولید گازهای گلخانه‌ای از جمله چالش‌هایی هستند که ریشه عمیقی در نظام انرژی جهانی دارند. این مهم ضرورت نگاه بایسته و شایسته به چگونگی استفاده از انرژی را به سیاست‌گذاران و تدبیرپردازان متذکر می‌شود.

بر این اساس، از آنجایی که استفاده درست و بجا از انرژی، متضمن توسعه پایدار در هر جامعه‌ای است، حفظ منابع باارزش انرژی و مدیریت صحیح مصرف آن یکی از مهم‌ترین موضوعات در دستور کار تمامی تدبیرپردازان و سیاست‌گذاران کشورهای جهان بوده و کلیه سیاست‌گذاران، دولتمردان و دست‌اندرکاران بخش انرژی را بر آن داشته تا چاره‌ای برای رویارویی با مشکل افزایش بی‌رویه مصرف و در نتیجه کنترل هزینه‌های انرژی بیندیشند. به‌باور بسیاری از کارشناسان از مهم‌ترین موضوعاتی که می‌تواند کل چرخه تولید، توزیع تا مصرف انرژی را تحت کنترل داشته باشد و استفاده از این منابع گرانبها به‌بهترین نحو ممکن را محقق کند، همان «مدیریت انرژی» است.

برهمین اساس امروزه مهم‌ترین ابزار برای مواجهه با افزایش بی‌رویه مصرف، جلوگیری از هدررفت انرژی است، به‌طوری که استقرار و بکارگیری آن، تضمین‌کننده بهینه‌سازی مصرف و انتخاب الگوی صحیح و اعمال سیاست‌های درست در مصرف انرژی است؛ به‌بیان دیگر، بهینه‌سازی مصرف انرژی از تولید تا توزیع و در نهایت مصرف، به‌معنای بکارگیری پیشرفته‌ترین تکنولوژی‌ها و استفاده از علوم نوین مدیریت است.

به‌تعبیر دیگر بهینه‌سازی مصرف انرژی، افزایش آگاهی، ایجاد فرهنگ صحیح و در نتیجه مدیریت صحیح بر منابع و مصارف انرژی است که نیاز مهم امروز اقتصاد ایران نیز محسوب می‌شود.

از طرفی در حوزه انرژی در کشور فقط مشکل مصرف را نداریم و اگر یک فرآیند را از زمان تشخیص برای تولید و توزیع در نظر بگیریم و پس از آن به مصرف برسیم، اعتقادمان این است که تمام این مراحل مهم هستند؛ یعنی از زمانی که یک فناوری را برای تولید انرژی انتخاب می‌کنیم، باید دقت کافی در نوع فرآیند و تکنولوژی مبذول شود؛ به‌عبارت دیگر اگر فرآیندها و ساختارهای‌مان در بکارگیری منابع درست باشد، به‌طور حتم عملکرد سازمان در بهره‌وری انرژی بالاتر خواهد بود. بر این پایه و با نگاه فرآیندی و سیستمی، اعتقاد داریم اگر مادر سالم داشته باشیم، کودک سالم هم خواهیم داشت. این نگاه مادر سالم برای کودک سالم از همه ابعادش مهم است؛ نه فقط تولید محصول درست و باکیفیت، بلکه استفاده درست از منابع و امکانات از جمله انرژی.

به هر تقدیر انتظار می‌رود مدیریت مصرف انرژی مانند سایر موضوعات اولویت‌دار، به یکی از دغدغه‌های مهم مدیران سازمان‌ها بدل شود و شاهد افزایش بهره‌وری در حوزه بسیار مهم انرژی در کشور باشیم تا بدین ترتیب بتوانیم از منابع متوسط، ستانده عالی داشته باسیم، نه از منابع عالی ستانده متوسط. با آنچه که از نظر گذشت می‌توان گفت مدیریت حلقه مفقوده مصرف انرژی در اقتصاد ملی ایران است. در ادامه این یادداشت که روز بعد منتشر خواهد شد به جایگاه ایران در حوزه انرژی و ضرورت بهینه‌سازی مصرف می‌پردازیم.

با اصل اعتراضات مشکلی نداریم

وزیر کشور گفت: انتخاب محلی برای برگزاری تجمعات قبلا یک‌بار بحث و تصویب شده است، اما به دلایلی که دستگاه‌های خارج از دولت یک اشکالاتی گرفتند، باید دوباره بررسی شود. احمد وحیدی در گفت‌وگو با ایلنا، درباره این‌که با شکل‌گیری اعتراضات در کشور بار دیگر بحث اختصاص محلی برای برگزاری تجمعات مطرح و گفته شد وزارت کشور متولی این امر است و در حال رسیدگی به این موضوع است این بررسی‌ها در چه مرحله‌ای قرار دارد، گفت: این موضوع ۲ مسئله دارد؛ نخست اصل مسئله کسانی به هر حال به یک موضوعی اعتراض دارند، مسئله دیگر اینکه برگزاری تجمعات اعتراضی در یک مکان خاص باشد. وزیر کشور با اشاره به این‌که با اصل اعتراضات مشکلی نداریم، تاکید کرد: در چارچوب قانون افرادی که اعتراض دارند، می‌توانند مجوز بگیرند و مشخص باشد طول تجمع اعتراضی چه مدتی است و در چه محلی قرار است این تجمع صورت پذیرد. وی خاطرنشان کرد: کسانی هم که می‌خواهند متولی اعتراضات باشند باید آن را در چارچوب قانون کنترل کنند و این امر مانعی ندارد. البته باید در یک شرایطی که به هر حال شرایط بهتری باشد این کار انجام شود در این صورت ما هم مشکلی نداریم. وحیدی بیان کرد: درباره انتخاب محل قبلا یک‌بار موضوع مورد بحث قرار گرفت و محل برگزاری تجمعات اعتراضی تصویب شده است، اما به دلایلی دستگاه‌های خارج از دولت اشکالاتی گرفتند که موضوع باید دوباره بررسی شود.وی درباره این‌که در این مدت احزابی برای برگزاری تجمعات درخواست داده‌اند و گلایه‌مند از وزارت کشور هستند، عنوان کرد: بله احزابی برای برگزاری تجمع درخواست دادند و جلسه با آنها برگزار شد اما آنها غالبا مجامع خودشان را برگزار نکرده بودند و هنگامی که مجمع برگزار نکنند قانونی بودن کار خودشان زیر سوال می‌رود.

با حضور مدیران معادن، صنایع وابسته و حمل و نقل سراسری

ماشین‌آلات جدید آمیکو رونمایی شد

روزگذشته همایش مدیران معادن، صنایع وابسته و حمل و نقل سراسری با میزبانی شرکت گروه صنعتی آمیکو در هتل المپیک تهران برگزار شد.

به گزارش صمت در همایش معرفی محصولات گروه صنعتی آمیکو فعالان حوزه خودروسازی، اصحاب رسانه و برخی کارشناسان صنایع معدنی حضور یافتند. این همایش که با حضور مدیران صنعت و معدنی برگزار شده بود به پیشرفت این شرکت صنعتی در تولید ماشین آلات و ارتقای کیفیت آن اشاره شد.

در این همایش گروه صنعتی آمیکو از ۳ محصولی که به زودی وارد بازار می شوند رونمایی کرد.

در این همایش ۳ محصول کامیون مدل ۲۶۳۱، کامیون ۱۹۲۹ و محصول سبک پیکاپ آشنا توربو معرفی شده و مشخصات این تولیدات مورد بررسی قرار گرفت.

کامیون ۱۰ چرخ مدل ۲۶۳۱ در معدن قابل استفاده بوده و به زودی مدل (ورژن) جدید برای استفاده در مسافت شهری به سبد محصولات این گروه صنعتی اضافه خواهد شد. همچنین کامیون ۱۹۲۹ ورژن باری به زودی وارد چرخه حمل و نقلی کشور می شوند که با کاربری باری_فلزی و مزیت باری در پیمایش جاده بسیار مزیت خوبی خواهد داشت.

آسناتوربو از دیگر محصولات جدید گروه صنعتی آمیکو است که تغییر ظاهر این محصول در دستور کار است.

براساس اطلاعات اعلامی در این همایش شبکه گسترده فروش و خدمات پس از فروش در ۵۹ نقطه کشور فعال شده که از این تعداد ۴۱ نمایندگی فروش و خدمات پس از فروش، ۸ عاملیت فروش، ۸ عاملیت فروش قطعه یدکی را شامل می شود. همچنین گروه صنعتی آمیکو با به‌روز رسانی سایت جدید عملکرد خرید و فروش ماشین آلات سبک و سنگین را تسریع خواهد کرد.

طرح فروش ویژه آمیکو

مدیر فروش ارس خودرو دیزل نیز در این همایش ار طرح فروش ویژه خبر داد و گفت: کامیون ۲۶۳۱ با کاربری‌های متعدد در این گروه صنعتی عرضه می‌شود و در طول ۳۰ روز کاری این عرضه اتفاق خواهد افتاد.

ترکی افزود: کاربری آتش نشانی هم بر روی این خودرو قابل نصب خواهد بود.

ترکی اضافه کرد: کامیون باری ۱۹۲۹ به عنوان قوی‌ترین محصول بازار نیز با کاربری باری فلزی در بازه ۳۰ روز کاری قابل ارایه خواهد بود. البته این محصول هنوز به صورت رسمی رونمایی نشده است و بلافاصله بعد از رونمایی قیمت دقیق آن نیز اعلام خواهد شد.

وی افزود: آمیکو همواره محصولاتی را به فروش رسانده که به مرحله تولید رسیده و هیچوقت با بودجه سرمایه‌گذاری شده مشتریان اقدام به تولید نکرده‌است.

وی همچنین عنوان کرد: دیگر کاربری‌ها هم بر روی این خودرو قابل نصب و ارائه خواهد بود.

ترکی اضافه کرد: پیکاپ آسنا به عنوان بازیگری تاثیرگذار در بازار پیکاپ های کشور نیز در دو نسخه توربو اتوماتیک و تنفس طبیعی دستی قابل ارائه است.

وی همچنین عنوان کرد: نمونه توربو دستی که به‌زودی به بازار معرفی می‌شود نمونه ای اصلاح شده و بهبود یافته این خودرو است که از لحاظ ظاهری و قوای محرکه نسبت به نسخه های قبلی بهبود پیدا کرده است.

اسلحه جهان آینده کلاشینکف نیست

ناصر بزرگمهر مدیرمسئول موسسه مطبوعاتی صمت در همایش مدیران معدن، صنایع وابسته و حمل‌ونقل سراسری که توسط گروه صنعتی آمیکو برگزار شد، گفت: آنچه در جهان امروز اتفاق می‌افتد از واژه مدیریت نشأت می‌گیرد و همه پیشرفت و پس‌رفت هر موضوع و سازمانی به مدیریت مربوط است. در ۳۰ سال گذشته صدها یادداشت و مقاله با تمرکز بر واژه مدیریت نوشته‌ام و اعتقاد دارم که همه گرفتاری‌ها از مدیران است، مستنداتی وجود دارد که نشان می‌دهد تمام ریاست جمهوری‌ها در ادوار گذشته، در پایان ریاست خود از تاثیر مدیریت ناتوان و یا مدیران توانا در دوران خود نام برده‌اند و همه مشکلات را به مدیریت مربوط کرده‌اند.

وی در ادامه گفت: محصولاتی که امروز معرفی شد یک بحث ثانویه دارد که موضوع آن رقابت است. قرار نیست در تمامی تاریخ سرزمین ما ایزوله و تحت عنوان برجام و غیره تنها بماند. زمانی که بحث رقابت پیش می‌آید باید ببینیم در چه حد آمادگی وجود دارد. در تمامی سیستم‌ها این مشکل وجود دارد که رقیبی وجود ندارد. بدیهی است با بازشدن فضای جدید، داستان رقابت فضای جدی‌تری به خود می‌گیرد.

ناصر بزرگمهر خاطر نشان کرد: جنگ بقا برای ماندن، داستان امروز جهان است. در تمامی کشورها کسانی در این جنگ تاب می‌آورند که به دانایی و دانش توجه ویژه‌ای داشته باشند. هزار سال پیش شاعر توانمند کشور ما گفت توانا بود هر که دانا بود، این باید شعار یک ملت باشد.

وی افزود: اسلحه جهان آینده تیربار و کلاشینکف نیست؛ اسلحه جهان آینده در اختیار گرفتن ارتباطات رسانه‌ای است. بسیاری معتقدند در جهان امروز ۶ قاره وجود دارد که قاره ششم متعلق به رسانه‌هاست. فردا و آینده متعلق به کارخانه، شرکت، سازمان و ملتی است که قاره ششم را در اختیار بگیرد و از آن استفاده کند.

موسسه مطبوعاتی صمت آماده است که با رسانه‌های خود یاور صنعت کشور باشد.

کشورهای منطقه توانایی حفظ امنیت منطقه را دارند

رئیس‌جمهوری در دیدار وزیر امور خارجه عمان گفت: خشم و عناد امریکایی‌ها از پیشرفت‌های ملت ایران همواره در ۴ دهه گذشته استمرار داشته و ناکام شده ولی امریکایی‌ها از شکست‌های خود درس نمی‌گیرند.

به گزارش مهر، ابراهیم رئیسی در دیدار السید بدر البوسعیدی وزیر امور خارجه عمان، روابط تهران- مسقط را ریشه‌دار و قوی خواند و افزود: با وجود خواست دشمنان این روابط روزبه‌روز در حال گسترش بوده و در ماه‌های اخیر گام‌های مثبتی در مسیر اجرای توافقات میان دو کشور برداشته شده است.

السید بدر البوسعیدی وزیر امور خارجه عمان نیز در این دیدار ضمن تقدیر از مواضع اصولی جمهوری اسلامی ایران در قبال مسائل منطقه‌ای و بین‌المللی و به‌ویژه رویکرد حجت‌الاسلام رئیسی در تقویت روابط و همکاری‌های منطقه‌ای تأکید کرد: روابط عمان با جمهوری اسلامی ایران در مقایسه با دیگر کشورها نمونه است و ما خواهان استمرار و توسعه این روابط در عرصه‌های مختلف هستیم.

وزیر امور خارجه عمان همچنین ضمن اعلام حمایت از مواضع و رویکرد جمهوری اسلامی ایران در مذاکرات رفع تحریم، تصریح کرد: معتقدیم ثبات قدم و رفتار صادقانه ایران به نتیجه خواهد رسید.

حضور نیروهای خارجی برای صلح و ثبات

همچنین حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه کشورمان در نشست خبری مشترک با همتای عمانی خود گفت: روابط تهران و مسقط یک نمونه ممتازی از روابط همسایگی مبتنی بر دوستی، برادری و فراتر از آن صداقت در عرصه دیپلماسی است.

وزیر امور خارجه گفت: حضور نیروهای خارجی اعزامی در منطقه را تهدید صلح و ثبات می‌دانیم و باور داریم که نیروهای خارجی نظامی امروز خود به یک تهدید در منطقه خلیج‌فارس و دریای عمان تبدیل شده‌اند.

وی با اشاره به دیدار با وزیر امور خارجه عمان افزود: در این دیدار موضوعات مختلف و مناسبات دوجانبه مورد بررسی قرار گرفته و آخرین توافقات رئیسی و سلطان هیثم را که در آخرین دیدار روسا انجام شد را مورد پیگیری قرار دادیم. وزیر امور خارجه کشورمان تصریح کرد: خرسندیم که توافقات و نیت رهبران دو کشور به سرعت در ابعاد مختلف از جمله در نمودار همکاری‌های اقتصادی و تجاری رشد فزاینده را نشان می‌دهند.

وی افزود: همچنین از تلاش‌های سازنده سلطنت عمان در کمک به رفع تحریم‌های ناعادلانه علیه جمهوری اسلامی ایران تشکر می‌کنیم. تلاش‌های عمان برای رسیدن به گام‌های نهایی توافق را ارج می‌نهیم. امیرعبداللهیان تصریح کرد: معتقد هستیم کشورهای منطقه توانایی حفظ صلح و امنیت در منطقه را دارند. حضور نیروهای خارجی اعزامی در منطقه را تهدید صلح و ثبات می‌دانیم و باور داریم که نیروهای خارجی نظامی امروز خود به یک تهدید در منطقه خلیج‌فارس و دریای عمان تبدیل شده‌اند و همچنین تهدیدی برای امنیت انرژی در منطقه است.

مشکلات ناشی از تردد شناورهای خارجی

وی افزود: هم اکنون تعداد زیادی از شناورهای بدون سرنشین متعلق به کشورهای خارجی در آب‌های خلیج‌فارس و عمان در حال تردد هستند و مشکلات امنیتی در منطقه ایجاد کردند. وی افزود: معتقدیم توقف جنگ و آتش بس و رفع محاصره انسانی دو روی یک سکه هستند. در هفته‌های گذشته شاهد بودیم که آتش بس موقت در یمن تمدید نشد و امیدواریم نسبت به استمرار آتش بس و رفع کامل محاصره انسانی در یمن هر چه سریع‌تر اقدام شود. امیرعبداللهیان گفت: مقاومت مردم یمن در سال‌های گذشته در مقابل اشغال خارجی ستودنی است.

تصویب قطعنامه ضد ایرانی در آژانس

وزیر امور خارجه همچنین به تصویب قطعنامه ضد ایرانی در نشست اخیر شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اشاره کرد و تصریح کرد: آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در هفته گذشته اقدام غیرسازنده‌ای را انجام داد. در حالی که دو هفته پیش هیاتی متشکل از مقامات وزارت امور خارجه و سازمان انرژی اتمی ایران به وین سفر کرده بودند و درباره همکاری نیرومندتر ایران و آژانس توافق کردند و دیدار سازنده‌ای را با آقای رافائل گروسی مدیرکل آژانس انجام دادند.

وی افزود: ولی به یک‌باره در راستای تاثیرگذاری بر محیط داخلی و همچنین اعمال فشار حداکثری و در تداوم سیاست به شدت ریاکارانه این روزهای ایالات متحده امریکا قطعنامه‌ای را علیه ایران بر روی میز گذاشته و بار دیگر از آژانس سوء استفاده سیاسی کردند. امیرعبداللهیان گفت: اقدام متقابل و موثر را انجام خواهیم داد در عین حالی که به حقوق بین‌الملل و تعهدات بین‌المللی خود پایبند خواهیم بود.

تهران و ریاض تمایل به تداوم مذاکرات دارند

وزیر خارجه عراق با بیان اینکه تحولات اخیر ایران ممکن است بر مذاکرات ایران و عربستان تاثیر بگذارد، خاطرنشان کرد که تهران و ریاض تمایل به تداوم این مذاکرات دارند.

به گزارش ایسنا به نقل ازای ۲۴، فواد حسین، وزیر خارجه عراق در نشست امنیتی منامه با اشاره به اینکه کشورش به دنبال ایجاد روابط قوی با تمام کشورها است گفت که دولت جدید عراق دنباله رو تهران نیست و این ادعاها غیرعادلانه است. وی در بخشی از اظهارات خود تاکید کرد که تلاش‌های بغداد برای میزبانی از مذاکرات ایران و عربستان ادامه دارد و دو کشور تمایل دارند که این مذاکرات ادامه داشته باشد. فواد حسین در ادامه گفت که اعتراضات در ایران بعد منطقه‌ای نیز دارد و ممکن است بر سیاست‌های ایران و پیشرفت گفت‌وگوها با ریاض تاثیر بگذارد. پیش از این عبدالرحمن الجمعه، نماینده دائم عربستان در اتحادیه عرب در حاشیه نشست این اتحادیه در کشور الجزایر در گفت‌وگو با شبکه الشرق گفت که ایران همسایه ما است و عربستان همواره برای رسیدن به توافق با ایران دستش به سوی این کشور دراز است؛ توافقی که به موجب آن، آن چه اقدامات بی‌ثبات‌کننده ایران در کشورهای عربی می‌خواند، متوقف شود. پیش تر محمد شیاع السودانی، نخست‌وزیر جدید عراق در نخستین نشست خبری خود گفت؛ امیدوار به تداوم میزبانی از گفت‌وگوهای ایران و عربستان در بغداد در دوره نخست‌وزیری‌اش است. وی تاکید کرد: پیام‌هایی مبنی بر اهتمام به تداوم تلاش‌های بغداد برای تسهیل گفت‌وگو میان ریاض و تهران دریافت کرده است.

السودانی بدون پرداختن به جزییات گفت: از ما درخواست شد که به این تلاش‌ها ادامه دهیم.همچنین عبداللطیف رشید رئیس‌جمهوری جدید عراق، در گفت‌وگو با شبکه قطری الجزیره گفت؛ کشورش به میانجیگری میان عربستان و ایران ادامه می‌دهد و نشست‌ها ادامه دارد اما نتایج در دست دو کشور است.

۴الف ۲۰۱۴

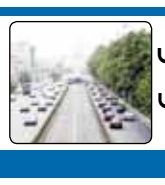
آگهی ابلاغ اتهام تخلفات اداری

در اجرای مفاد ماده ۱۷ آئین‌نامه اجرای قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ و به استناد ماده ۷۳ قانون آیین دادرسی مدنی و با وصف رعایت تبصره ۲ ماده ٤ قانون مذکور به **آقایان روئین‌تن رمضانی و ایوب فتحی و خانم اکرم سیفی** که محل اقامتشان غیرمعلوم است، یک نوبت آگهی در روزنامه‌های کثیرالانتشار ابلاغ می‌شود که پرونده ایشان به اتهام غیبت غیرموجه در هیات بدوی رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه مطرح می‌باشد ظرف مدت یک‌ماه از تاریخ انتشار این آگهی در وقت اداری، دفاعیات خود را کتبا به همراه مدارک استنادی به دفتر هیات رسیدگی به تخلفات اداری، واقع در کرمانشاه بلوار شهید دکتر بهشتی، ساختمان مرکزی دانشگاه علوم پزشکی، طبقه دوم تسلیم نمایند. بدیهی است پس از انقضای مهلت مذکور موضوع ابلاغ شده محسوب و هیات طبق قانون به موضوع رسیدگی و تصمیم لازم و مقتضی اتخاذ خواهد نمود.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۳۰

گسترش صنعت
صمت
دوشنبه
۳۰ آبان ۱۴۰۱
۲۶ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
۲۱ نوامبر ۲۰۲۲
شماره ۲۲۰۳
پیاپی ۳۵۲۱
www.sanatnewspaper.com

شعار زدگی نوسازی

دروغی به نام جهش دانش‌بنیان

اوراق ارزی سرعت‌گیر جهش دلار

گزارش خبری

رئیس هیات‌عامل ایدرو تاکید کرد

تکمیل زیرساخت‌های صنعت کشتی‌سازی

سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) برای افزایش ظرفیت‌های ایزوایکو از طرح‌های توسعه این شرکت حمایت می‌کند. استفاده از بخش تعمیرات مجتمع در چند سال اخیر با توجه به شرایط ایجاد شده با شتاب و شرایط بهتری در حال انجام است، اگر چه همچنان برای تکمیل و توسعه کارگاه‌های جانبی و تکمیل تجهیزات نیاز به سرمایه‌گذاری بیشتری است. ایدرو بازوی وزارت صنعت، معدن و تجارت در حوزه سرمایه‌گذاری صنعتی در کشور محسوب می‌شود و این سازمان در تلاش است با همکاری دیگر نهادهای دریایی کشور منابع مالی مورد نیاز تکمیل طرح‌های توسعه‌ای مجتمع کشتی‌سازی را به‌سرانجام برساند.

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

عکس: ایدرو

ضرورت دارد مجلس شورای اسلامی قانون توسعه صنایع دریایی را با توجه به شرایط فعلی، بروزرسانی کند

ایدرو و صنایع بزرگ

مجتمع کشتی‌سازی و صنایع فراساحل ایران (ایزوایکو) بزرگترین مجتمع صنایع دریایی کشور و یکی از شرکت‌های فعال زیرمجموعه‌های ایدرو در ۳۷ کیلومتری غرب بندرعباس قرار دارد. ایدرو بر یاری رساندن به صنایع بزرگ و استراتژیک کشور و همچنین بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها به‌منظور ارتقا تولید و اشتغال، تلاش دارد. به‌گفته رییس هیات‌عامل سازمان سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، ایدرو با تمام توان از صنعت دریایی حمایت خواهد کرد. ایدرو در راستای هموارسازی مسیر فعالیت‌های مهم و زیربنایی مجموعه عظیم صنعتی، تمام تلاش خود را به‌کار خواهد گرفت. گفتنی است علی نبوی، رئیس هیات‌عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در یکی از نشست‌های مشترک با مدیرعامل، معاونان و اعضای هیات‌مدیره ایزوایکو، با تاکید بر یاری رساندن به صنایع بزرگ و استراتژیک کشور و همچنین بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها به‌منظور ارتقای تولید و اشتغال تاکید داشت، اگرچه عمده مشکلات جاری ایزوایکو در شرکت‌ها و مجتمع‌های صنعتی دیگر نیز مشاهده می‌شود و به نوعی عمومیت دارد، اما سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران با تمام توان از صنعت دریایی و مجتمع ایزوایکو حمایت خواهد کرد. ایدرو برای هموارسازی مسیر فعالیت‌های مهم و زیربنایی این مجموعه عظیم صنعتی، تمام تلاش خود را به‌کار خواهد گرفت. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس هیات‌عامل ایدرو با تاکید بر لزوم تکمیل زیرساخت‌های صنعت کشتی‌سازی، اختصاص اعتبار برای این صنعت را از سوی مجلس شورای اسلامی در بودجه سال آینده خواستار شد. اعضای کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی با همراهی معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت از مجتمع کشتی‌سازی و صنایع فراساحل ایران (ایزوایکو) بازدید کردند.

ضرورت تامین منابع برای تکمیل ظرفیت‌ها

نبوی در این بازدید گفت: اقدامات بسیار خوبی طی سالیان گذشته در راستای توسعه صنایع دریایی انجام شده است. به‌گزارش ایدرونیوز، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت افزود: صنعت دریا فرصت خوبی را برای کشور ایجاد می‌کند و امیدواریم برای تکمیل زیرساخت‌های کشتی‌سازی بتوانیم در قانون بودجه با توجه به دولتی بودن مجتمع کشتی‌سازی و صنایع فراساحل، منابعی را برای بازسازی و تکمیل ظرفیت‌های ایزوایکو دریافت کنیم. رئیس هیات‌عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران تصریح کرد: قانون توسعه صنایع دریایی که در سال ۸۷ تصویب شده و با توجه به شرایط روز ضرورت دارد مجلس شورای اسلامی، این قانون را بروزرسانی کند.

یک انتصاب

حسن عمیدی، مدیر ارتباطات سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران شد. معاون وزیر صنع، معدن و تجارت در حکمی حسن عمیدی را به سمت مدیر جدید ارتباطات سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران منصوب کرد. در حکم علی نبوی بر اهتمام ویژه نسبت‌به اطلاع‌رسانی سریع و دقیق برنامه‌های سازمان و شرکت‌های تابعه، بهبود کیفی برنامه‌های خبری، تعامل سازنده با رسانه‌ها، تلاش برای ارتقا هر چه بیشتر برند ایدرو، همگامی و همراهی با شورای اطلاع‌رسانی وزارت صنعت، معدن و تجارت تاکید شده است.

علی نبوی

حسن عمیدی دانش آموخته دکتری علوم ارتباطات اجتماعی است و پیش از این مسئولیت مدیرکلی دفتر ارتباطات و امور بین‌الملل شرکت ملی پست را برعهده داشت. از جمله سوابق دیگر عمیدی می‌توان معاونت مرکز روابط‌عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت ارتباطات، ریاست موزه ارتباطات کشور و مدیرکلی روابط‌عمومی و امور بین‌الملل سازمان فناوری اطلاعات ایران اشاره کرد. مدرس دانشگاه و مدیر گروه روابط‌عمومی دانشگاه علمی کاربردی نیز جز فعالیت‌های آموزشی وی است.

راهکارهای ششگانه برای بهبود وضعیت ناوگان تاکسیرانی

مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو مشکلات شبکه تاکسیرانی کشور و رانندگان تاکسی را یکی از دغدغه‌های اصلی خود برشمرد و راهکارهای ششگانه‌ای را برای بهبود شرایط فعلی ارائه کرد. به‌گزارش ایکوپرس، مهدی خطیبی در آیین رونمایی از تاکسی ون‌های جدید شهرداری تهران، وضعیت ناوگان حمل‌ونقل عمومی هر کشور را نشانه میزان پیشرفت اقتصادی، اجتماعی و صنعتی هر کشوری خواند و گفت: نمی‌توان کشوری را دید که از منظر اقتصادی رشد کرده باشد بدون اینکه ناوگان حمل‌ونقل عمومی خوبی داشته باشد و بین این دو شاخص ارتباط یک‌به‌یک و خطی وجود دارد.

وی در تشریح راهکارهای ششگانه برای بهبود شرایط تاکسیرانی، تصریح کرد: نظام تاکسیرانی زمانی کارآمد است که سازمان مرتبط با آن تحول‌خواه، دانایی‌محور و چابک باشد. خطیبی، دارا بودن تاکسیرانان مجرب و آموزش‌دیده، تاکسی خوب، باکیفیت و به‌روز، ناوبری و تاکسیرانی به‌روز و کارآمد را از دیگر لازمه‌ها و شاخص‌های اصلی ناوگان کارآمد برشمرد و گفت: خدمات پس از فروش شبانه‌روزی و کارا نیز عامل بسیار مهمی در نظام تاکسیرانی به‌شمار می‌رود.

وی همچنین شرکت‌مالکی را راهکاری برای سازماندهی تاکسیرانی دانست و گفت: باید از سمت راننده مالکی به سمت شرکت مالکی حرکت کنیم تا خروجی ناوگان بهبود یابد.

خطیبی با بیان اینکه در گذشته در حوزه‌های خدمات پس از فروش و تامین قطعه تلاش‌های زیادی صورت گرفته اما وضعیت مطلوبی نداریم، گفت: باید برای ارائه خدمات مطلوب شبانه‌روزی برنامه‌ریزی کنیم و این خدمات به‌گونه‌ای باشد تا امرار معاش تاکسیرانان کوچک‌ترین لطمه‌ای نخورد.

خطیبی با وعده عرضه خودرو باکیفیت به تاکسیرانان، گفت: اتوماتیک بودن خودرو تاکسی یکی از مهم‌ترین موضوعاتی است که برای رانندگی‌های طولانی تاکسیرانان مورد توجه ماست و گروه صنعتی ایران‌خودرو آمادگی دارد تا طی برنامه‌ای ۵ ساله، نسبت‌به نوسازی ناوگان تاکسیرانی با تارا اتوماتیک اقدام کند.

وی تصریح کرد: باید از خودرو دستی در ناوگان تاکسیرانی عبور کنیم تا رفاه بیشتری برای رانندگان فراهم کنیم.

خطیبی با اشاره به تاسیس شرکت تاکسیرانی خصوصی در سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۸۴ و عدم وجود خروجی موردنظر و خاص از این شرکت، تصریح کرد: باید مانند بسیاری از کشورهای پیشرفته، شرکت‌های واقعی تاکسیرانی ایجاد کنیم تا تاکسی تحت مالکیت شرکت و فعالیت رانندگان براساس پروتکل‌های خاص به صورت منسجم و کارآمد دنبال شود. وی افزود: باید با برنامه‌های ساختاری، زیربنایی و با مدیریتی جهادی و انقلابی، مجموعه‌ها و سرمایه‌گذاران را وارد این حوزه کنیم و در برنامه‌ای ۵ ساله نسبت‌به نوسازی تاکسی‌ها با خدمات پس از فروش مطلوب اقدام کنیم.

مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو، پایبندی به تعهدات و عرضه محصول با کیفیت و مدرن و همچنین ارائه خدمات پس از فروش مطلوب را وظیفه این خودروساز دانست و گفت: در ذیل شرکت تعاونی خاص کارکنان ایران‌خوورو شرکت تاکسیرانی خصوصی را با مجوز تاکسی‌رانی تاسیس خواهیم کرد و نسبت‌به عرضه تارا اتوماتیک در این شبکه اقدام خواهیم کرد. وی تصریح کرد: این مجموعه به صورت شرکت‌مالکی فعالیت خواهد کرد و تجربه ناتمام گذشته در ایران‌خودرو را به این شکل دوباره پیاده‌سازی خواهیم کرد.

به‌گفته خطیبی این شرکت به صورت مشترک با گروه خودروسازی سایپا و سایر سرمایه‌گذاران خصوصی شکل خواهد گرفت. وی از ایجاد تاکسی‌لند برای ارائه خدمات ویژه شبانه‌روزی به تاکسیداران خبر داد و گفت: برای نخستین بار با همکاری سایپا این مرکز خدماتی ایجاد خواهد شد تا تاکسیرانان برای دریافت خدمات خودرو ناچار به مراجعه به مراکز و نمایندگی‌های مختلف نباشند.

خطیبی تاکسی را یکی از جاذبه‌های توریستی در کشورهای همجوار خواند و گفت: به سمتی خواهیم رفت تا تاکسی‌های ایران نیز به‌عنوان یکی از جاذبه‌ها برای مسافران و توریست‌ها مطرح شود.

وی همچنین از افزایش تولید و ارتقای کیفیت محصولات ایران‌خودرو خبر داد و گفت: تا پایان آذر از تیراژ تولید، تحویل و فروش سال گذشته عبور خواهیم کرد و شاهد افزایش ۵۰درصدی کیفیت محصولات خواهیم بود.

خطیبی تصریح کرد: در امر استفاده از توان دانش‌بنیان‌ها، تولید اشتغال‌آفرین که مورد تاکید رهبر معظم انقلاب بوده است، ایران‌خودرو پیشگام بوده و دستاوردهای مناسبی داشته است.

وی، افزایش سطح رفاه مردم را یکی از اهداف کلان نظام جمهوری اسلامی دانست و گفت: آمادگی داریم تا بهترین محصولات و خدمات را به مردم ارائه کنیم.

تامین ناوگان حمل‌ونقل از سازندگان داخلی

شهردار پایتخت، با بیان اینکه خودروهایی که امروز رونمایی شد، بسیار زیبنده و مناسب برای استفاده مردم است، خاطرنشان کرد: امید است اتوبوس، ون و سواری برقی نیز داشته باشیم. علیرضا زاکانی در آیین رونمایی از تاکسی ون‌های جدید شهرداری تهران با همکاری وزارت کشور، افزود: باید کم‌کم به سمت ون برقی برویم. در این زمینه راه‌اندازی ایستگاه‌های شارژ در ۵۲ ایستگاه با همکاری مپنا در حال انجام است. وی با بیان اینکه بخش خارجی در مقطعی می‌خواست با واردات سرمایه‌گذاری کند و شبکه حمل‌ونقل ما را دست بگیرد، اظهار کرد: برای ما مهم است که سرمایه‌گذار داخلی و خودروسازان داخلی این شبکه را در دست بگیرند. صندوق بازنشستگی، سازمان سرمایه‌گذاری و بانک شهر نیز می‌توانند در این زمینه سرمایه‌گذاری کنند.

شهردار تهران با تاکید بر اینکه باید به یک حمل‌ونقل ترکیبی و هوشمند برسیم تا مردم خودشان بسنجند که با کدام نوع حمل‌ونقل می‌توانند راحت‌تر به مقصد برسند، بیان کرد: خاتمه این کارها شروعی برای رفع ترافیک و کاهش آلودگی البته در سطح خودش است چراکه آلودگی ابعاد مختلفی دارد.

راه‌اندازی خط تولید اختصاصی ون

مدیرعامل ایران‌خودرو دیزل با بیان اینکه رکورد ۶۰ ساله تولید در این شرکت در سال ۱۴۰۱ شکسته شد، عنوان کرد: به دنبال رشد دیزل، همه شرکت‌های زیرمجموعه آن سودآور شده و دیگر شرکت زیاندهی در این گروه خودروسازی وجود ندارد. جواد توسلی‌مهر در آیین رونمایی از تاکسی ون‌های جدید شهرداری تهران با همکاری وزارت کشور، با اشاره به اینکه یک نمونه دقیق از فرمایشات رهبر معظم انقلاب در ایران‌خودرو دیزل اتفاق افتاده و فرمایشات ایشان در تمامی شاخص‌ها قابل احصاست، بیان کرد: فرمایشات رهبر معظم انقلاب شامل دو بخش می‌شود که بخش تولید آن به ما مربوط است و کاملا به آن عمل کرده‌ایم و بخش دیگر درباره مصرف است؛ ایشان تاکید بر منع خرید کالایی کرده‌اند که تولید داخل نمونه آن وجود دارد و عمل به این توصیه، همکاری دولت و شهرداری‌ها را می‌طلبد تا به‌جای واردات محصولات دست دوم و خارجی، از تولیدات داخل استفاده کنند.

وی با اشاره به اینکه در این خودروساز نسبت به سال ۹۸، ۱۰۳۰ درصد رشد تولید برنامه‌ریزی شده است، گفت: در ۷ ماهه امسال، نسبت‌به سال ۹۸، ۶۱۵درصد و نسبت‌به سال گذشته، ۲۲۴درصد رشد تولید داشته‌ایم. یعنی نسبت‌به سال گذشته، ۳.۵ برابر رشد تولید داشته‌ایم. دو سال است که در دیزل شاهد جهش تولید نسبت‌به سال‌های گذشته هستیم.

وی با اشاره به اینکه امسال سرانه تولید سالانه به‌دلیل تیراژ بالای تولید، به حدود ۴ خودرو خواهد رسید، اظهار کرد: تولید روزانه این خودروساز از ۱۰ به ۹۲ خودرو افزایش‌یافته که با تولید روزانه ۳۰ کامیونت، به تولید ۱۲۰ محصول در روز خواهیم رسید. توسلی‌مهر با بیان اینکه شرکت ایدم روزانه ۳۵ موتور تحویل می‌دهد، گفت: به‌این ترتیب امسال حدود ۹ هزار موتور به ایران‌خودرو دیزل تحویل خواهد داد که برنامه تولید سالانه ۳۵ هزار موتور را در دستور کار و برنامه دارد.

وی با اشاره به سهم ایران‌خودرو دیزل در بازار خودروهای سنگین و تجاری کشور، خاطرنشان کرد: درحال‌حاضر ۸۶ درصد سهم کامیون، ۷۰ درصد سهم اتوبوس شهری، ۶۳ درصد سهم ون و ۴۰ درصد بازار کشنده، متعلق به این خودروساز است که سهم بازار کشنده تا پایان سال رشد قابل‌توجهی خواهد داشت.

وی با اشاره به بازگشت ایران‌خودرو دیزل به بازارهای صادراتی، اظهار کرد: صادرات محصولات ایران‌خودرو به تعدادی از کشورهای هدف اتفاق افتاده و با برخی از کشورهای بزرگ منطقه در حال مذاکرات و تفاهم برای ارسال محصولات هستیم.

وی با اشاره به اینکه در پایان سال ۱۴۰۰، دو هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان سود عملیاتی محقق شده، بیان کرد: در ۶ ماه سال ۱۴۰۱، دوهزار و ۵۰۰ میلیارد تومان سود عملیاتی محقق شده و پیش‌بینی تا پایان امسال، ۵ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان سود عملیاتی است.

وی با بیان اینکه امروز شرکت ایران‌خودرو دیزل هزینه مالی ندارد و در سال گذشته، سودآورترین شرکت خودروساز بوده است، افزود: بزرگ‌ترین افزایش سرمایه در فرابورس ۵ هزار میلیارد تومان از آورده سهامداران، به‌وسیله ایران‌خودرو دیزل محقق شده است.

توسلی‌مهر در ادامه تصریح کرد: در ۲۲ ماه گذشته، ۱۲ محصول جدید طراحی و ساخته شده و بیشتر آنها به تولید انبوه رسیده است. این اتفاق بی‌نظیر در تاریخ ایران‌خودرو دیزل، با اعتماد به نفس و خودباوری محقق شده است.

وی با اشاره به ارتقای کیفیت محصولات این خودروساز، خاطرنشان کرد: اتوبوس شهری ایران‌خودرو دیزل موفق به ارتقای یک ستاره کیفی شده و بیشتر محصولات کاهش نمرات منفی داشته‌اند و همچنین شرکت گواه ایران‌خودرو دیزل به‌عنوان یک مجموعه خدمات‌رسان در حوزه خدمات پس از فروش، موفق به ارتقای رتبه کیفی از سه به دو شده است. وی به رشد ۷۰ درصدی اشتغال در ایران‌خودرو دیزل اشاره کرده و بیان کرد: با بهره‌برداری از محصولات شرکت ایران‌خودرو دیزل، ۴۰ هزار نفر راننده جدید وارد چرخه اشتغال شده‌اند.

فراموشی معاینه فنی موتورسیکلت‌ها

عضو انجمن صنعت موتورسیکلت ایران درباره استانداردهای الزامی حاکم بر صنعت موتورسیکلت و تاثیر آن بر میزان مصرف سوخت به بیان پاره‌ای از توضیحات پرداخت. علی عرب در گفت‌وگو با خبرخودرو درباره استانداردهای الزامی حاکم بر صنعت موتورسیکلت داخلی اظهارکرد: استاندارد حاکم بر موتورسیکلت‌هایی که به شکل CKD واردات آنها صورت می‌گیرد و در داخل مونتاژ می‌شوند و همچنین قطعات ساخت داخل، بیست‌وهفت‌گانه هستند که استاندارد ملی محسوب می‌شوند. برای تولید هر موتورسیکلت اخذ گواهی تایید نو بودن موتورسیکلت الزامی است که از سوی سازمان ملی استاندارد صادر می‌شود.

وی افزود: شرکت‌های بازرسی موتورسیکلت‌های تولیدی را به آزمایشگاه‌های متعدد ارسال می‌کنند تا پس از آزمایش استانداردهای بیست‌وهفت‌گانه و عبور این موتورسیکلت‌ها از استانداردهای الزامی گواهی موردنظر صادر شود و پس از آن نسبت‌به شماره‌گذاری موتوسیکلت اقدام می‌شود.

عضو انجمن صنعت موتورسیکلت ایران بیان کرد: بر روی تمامی مجموعه‌های موتورسیکلت تست‌های بیست‌وهفت‌گانه انجام می‌شود و مراکز آزمایشگاهی سالیان متمادی است که در این زمینه با سازمان ملی استاندارد همکاری می‌کنند و تست‌های آلایندگی و عملکردی در داخل انجام می‌شود.

عرب درباره نظارت بر استاندارد قطعات وارداتی گفت: قطعاتی که به صورت جداگانه در اختیار خطوط تولید قرار می‌گیرند، امکان تست برخی از استانداردها بر روی این قطعات در داخل وجود ندارد. به‌عنوان مثال تست استانداردی تحت عنوان رشد ابعادی بر روی تایرهای وارداتی موتورسیکلت و دوچرخه به‌دلیل فقدان تجهیزات مربوطه در داخل امکان‌پذیر نیست و باید در خارج از کشور انجام شود.

وی درباره تاثیر رعایت استانداردها بر میزان مصرف سوخت موتورسیکلت و ارزیابی‌ها نسبت‌به وضعیت مصرف سوخت موتورسیکلت‌های داخلی تصریح کرد: یکی از استانداردهای بیست‌وهفت‌گانه، استاندارد میزان مصرف سوخت است. بر روی هر موتورسیکلت برچسب میزان مصرف سوخت نصب می‌شود و موتورسیکلت از این لحاظ رتبه‌بندی می‌شود که این موضوع به مشتریان برای انتخاب محصول موردنظر در بازار کمک می‌کند.

عضو انجمن صنعت موتورسیکلت ایران عنوان کرد: اگر میزان سو تولیدی هر موتورسیکلت بیش از حد مجاز باشد، تولیدکننده باید مالیات سالانه تحت عنوان مالیات سبز به سازمان امور مالیاتی پرداخت کند.

عرب اذعان کرد: حرکت تولیدکنندگان در جهت کاهش مصرف سوخت، موتورسیکلت‌های تولیدی را در گریدبندی در رتبه برتر قرار می‌دهد و در صورت پایین بودن میزان آلایندگی، نیازی به پرداخت مالیات وجود ندارد که این دو مقوله ارتباط مستقیم با یکدیگر دارند.

وی ادامه داد: در موتورسیکلت‌های کاربراتوری با توجه به اینکه کنترل اجزا و قطعات کاربراتور در زمان فروش از اختیار تولیدکننده خارج می‌شد و معاینه فنی نیز برای موتورسیکلت اجرا نمی‌شد، میزان آلایندگی و لزوم کاهش مصرف سوخت مورد توجه قرار نمی‌گرفت اما پس از آغاز تولید موتورسیکلت‌های انژکتوری در سال ۹۶، میزان مصرف سوخت تحت چارچوب و قاعده‌ای قرار گرفته و امکان کنترل آن حتی پس از فروش از سوی تولیدکننده وجود دارد.

عضو انجمن صنعت موتورسیکلت ایران مطرح کرد: در سیستم سوخت‌رسانی انژکتوری میزان مصرف سوخت به‌وسیله نرم‌افزار مشخص می‌شود و امکان دستکاری آن از سوی خریدار یا کاربر موتورسیکلت وجود ندارد بنابراین میزان مصرف تا سال‌های آینده ثابت مانده و تغییری نمی‌کند.

عرب تاکید کرد: نکته دارای اهمیت بحث معاینه فنی موتورسیکلت‌ها است که به فراموشی سپرده شده در حالی که باید از سوی مراکز کنترل مصرف سوخت، وزارت نفت یا سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت مورد توجه جدی قرار بگیرد.

عرب در پایان خاطرنشان کرد: با توجه به آغاز فصل سرد و ضرورت توجه به هوای پاک و با توجه به تبدیل کاربراتوری‌ها به انژکتوری‌ها برای کنترل بهتر میزان مصرف سوخت و آلایندگی موتورسیکلت‌ها راهکاری جز معاینه فنی در دسترس نیست و مناسب است سازمان شهرداری یا مراکز متولی به بحث معاینه فنی ورود کنند. تاکید می‌شود موتورسیکلت‌های نو با سیستم سوخت‌رسانی انژکتور با گذشت ۴ تا ۵ سال از عمر آنها مشکلی وجود ندارد و بیشترین آلایندگی را موتورسیکلت‌های کاربراتوری و موتورسیکلت‌های با عمر بیش از ۵ سال دارند.

یادداشت

«فرسوده‌ها» طرح زمین‌مانده

سیدآرش حسینی‌میلانی
کارشناس حوزه محیط‌زیست

آلایندگی خودروهای فرسوده معضلی است که سال‌های سال است کلانشهری مانند تهران با آن درگیر است. در هر دوره مدیریتی در سطح دولت و مدیریت شهری تدابیری اندیشیده و راهکارهایی برای این معضل پیشنهاد شده، اما طرح‌ها به‌طور کامل به نتیجه نرسیده است.

در حال حاضر ما با عدم نظارت در حوزه تردد موتورسیکلت‌های فرسوده و نحوه تردد آنها در سطح شهر یا به‌عبارت دیگر نحوه اعمال قانون درباره این فرسوده‌ها روبه‌رو هستیم. در حوزه خودرو پیگیری این فرسوده‌ها براساس پلاک آنها راحت‌تر انجام می‌شود اما در حوزه موتورسیکلت با مشکلاتی مواجهیم. در واقع می‌توان گفت پلیس در حوزه موتورسیکلت فرسوده موفق عمل نکرده است.

حذف خودروهای فرسوده از چرخه مصرف نیاز به سرمایه‌گذاری دارد و در شرایط اقتصادی و اجتماعی فعلی، موضوع با حساسیت‌های خاصی پیگیری می‌شود. این امر کار را سخت کرده است؛ به‌ویژه با اپیدمی شدن کرونا کسب‌وکارهای آنلاین رونق گرفته‌اند و یکی از ابزارهای کار در این بخش هم موتورسیکلت است. این امر تحت اختیارات شهرداری‌ها نیست. اگر پلیس راهور پیشنهادی داشته باشد، شورای شهر باید متناسب با آن سیاست‌گذاری کند. البته اگر پایش و اعمال قانون نباشد با انگیزه اقتصادی نمی‌توان مشکلات سر راه این طرح (نوسازی ناوگان حمل‌ونقل کشور) را رفع کرد.

موضوع برقی‌سازی موتورسیکلت‌ها و جایگزین کردن آنها با فرسوده‌ها در پایتخت نیز از دیگر موضوعاتی بود که ازسوی شهرداری دنبال شد؛ چه در بحث ساخت باتری و چه ایجاد ایستگاه‌های شارژ. هزینه‌های این طرح بالا بود؛ از همین رو به‌نوعی از سبد برنامه‌های شهرداری خارج شد.

برای کاهش مصرف سوخت و بهبود کیفیت محصولات ضرورت دارد موتورسیکلت‌های کاربراتوری به انژکتوری تبدیل شوند و این کار هزینه کمتری دارند. در چند سال گذشته این موضوع هدف‌گذاری شده تا وام به اسقاط موتورسیکلت‌های فرسوده اختصاص یابد، اما باتوجه به افزایش قیمت‌ها طرح به اجرا نرسید، زیرا بودجه در نظر گرفته شده کفاف تعداد موتورسیکلت‌های فرسوده در پایتخت را نمی داد.

برای تحقق هدف حذف یک میلیون موتورسیکلت فرسوده از سطح شهر تهران شهرداری تنهاست. اگر نهادهای دیگر در اجرای قانون هوای پاک همراه باشند، کار زودتر به سرانجام می‌رسد.

دولت موظف است وام کم‌بهره پرداخت کند تا صاحبان خودروهای فرسوده ترغیب و تشویق به ارائه خودرو و موتورسیکلت فرسوده خود و جایگزینی آن با نو شوند. در حال حاضر اختصاص تسهیلات و نقدینگی یکی از چالش‌های موجود برای تحقق این هدف است.

موتورسیکلت‌های فرسوده و کاربراتوری چند برابر خودروهای فرسوده آلایندگی دارند و نیمی از تلفات در حوزه رانندگی هم مربوط به موتورسیکلت است. پیشنهاد می‌شود باتوجه به آلایندگی این وسیله نقلیه از محل ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید یارانه به خریدار موتورسیکلت اختصاص یابد تا مالکان موتورسیکلت فرسوده در طرح جایگزینی شرکت کنند؛ شبیه آنچه در حوزه خودروهای سنگین فرسوده در حال انجام است. به این ترتیب مالک، وسیله نقلیه فرسوده خود را تحویل می‌دهد و از مزایای در نظر گرفته شده استفاده می‌کند. بهترین راهکار برای خروج موتورسیکلت‌های فرسوده از چرخه تردد همین طرح است که پیش‌بینی می‌شود با استقبال خوبی هم روبه‌رو شود. در حال حاضر برای نوسازی ناوگان حمل‌ونقل در بخش موتورسیکلت‌ها توجیه اقتصادی نداشتن قیمت لاشه موتورسیکلت و فاصله قیمتی آن با یک موتورسیکلت نو موضوعی مطرح است. امروز نرخ ارزان‌ترین موتورسیکلت در بازار حدود ۴۰ میلیون تومان است که برای صاحبان موتورسیکلت و اقشار کم‌درآمد مبلغ بالایی است. برای تشویق صاحبان خودرو نیاز است کمک‌های مالی ازسوی دولت وجود داشته باشد. به‌این ترتیب بخش زیادی از آلودگی هوا با حذف خودروهای فرسوده از بین می‌رود و مصرف سوخت تا میزان زیادی کاهش می‌یابد.

۷ میلیون مرگ زودرس با آلودگی هوا

رئیس گروه سلامت هوا و تغییر اقلیم وزارت بهداشت با اشاره به سالانه ۷ میلیون مرگ زودرس به‌دلیل آلودگی هوا در جهان، گفت: تعداد مردمی که سالانه از آلودگی هوا می‌میرند بیش از ۶ برابر تعداد مردمی است که از مالاریا و بیش از ۴ برابر مردمی است که از ایدز می‌میرند.

عباس شاهسونی در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه آلودگی هوا یکی از مسائل عمده شهرهای بزرگ جهان است، گفت: آلودگی هوا یکی از عوامل خطر زیست‌محیطی مهم است و جوامع از طریق کاهش سطح آلاینده‌های هوا می‌توانند بار بیماری‌های مربوط به سکته مغزی، بیماری قلبی، سرطان ریه و بیماری‌های تنفسی حاد و مزمن را کاهش دهند.

رهنمود سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۰۵ میلادی نشان می‌دهد کاهش غلظت ذرات PM۱۰ از ۷۰ میکروگرم در مترمکعب به ۲۰ میکروگرم در متر مکعب، میزان مرگ را ۱۵ درصد کاهش می‌دهد.

رئیس گروه سلامت هوا و تغییر اقلیم وزارت بهداشت با اشاره به اینکه آلودگی هوا براساس آخرین گزارش‌ها چهارمین عامل خطر مرگ در جهان است، اظهار کرد: مواجهه با آلودگی هوا در کشورهای توسعه‌یافته چهارمین عامل مرگ در جهان پس از خطرات متابولیک، رژیم غذایی و دود سیگار است، این در حالی است که در کشورهای در حال توسعه، آلودگی هوا سومین ریسک‌فاکتور مرگ است.

۱۷ میلیون خودرو فرسوده در کشور تردد دارند

شعار زدگی نوسازی

تورم و کاهش ارزش پول ملی چالش تولید

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

کمبود هوای پاک در دو فصل پاییز و زمستان بلای جان کشور شده است. با سرد شدن هوا و وارونگی دما یا اینورژن، آلودگی هوا در کلانشهرها به اوج می‌رسد. ۱۵ آذر تا ۱۵ دی (یک ماه) پیک آلودگی هوای کشور است و در این بازه زمانی تعداد روزهای پاک به حداقل می‌رسد. تحریم، تیراژ تولید خودرو را در کشور کاهش داد و این امر بر آمار خودروهای فرسوده افزود. کاهش ارزش پول ملی و افت سطح درآمد خانوارها بازار موتورسیکلت را هم کساد کرده، در حالی که بخش زیادی از وسایل حمل‌ونقل فرسوده در حال تردد موتورسیکلت‌های کاربراتوری هستند. به‌گفته جانشین رئیس پلیس راهور فراجا در حال حاضر حدود ۱۷ میلیون وسیله نقلیه فرسوده در کشور تردد می‌کنند که تخمین‌زده می‌شود ۴۷ درصد کل وسایل نقلیه کشور را شامل می‌شوند. سهم کلانشهرها از این آمار ۷ میلیون خودرو عنوان شده است.

صنعتگران در فضای اقتصادی دارای تورم ۴۰ درصد فعالیت دارند و با کاهش ارزش پول ملی نقدینگی خودروساز هم کاهش می‌یابد؛ در نتیجه نه خودروسازان و نه زنجیره تامین، نقدینگی کافی برای افزایش تیراژ تولید ندارند

قانون هوای پاک و تمرد کردن‌ها

یک کارشناس آلودگی هوا با تاکید بر اینکه دلیل عمده آلودگی هوا در سال‌های اخیر توقف نوسازی و اسقاط خودروهای فرسوده است، عنوان می‌کند تا زمانی که نوسازی، کنترل جدی معاینه فنی و طرح‌های کاهش آلودگی هوا اجرا نشوند، کیفیت سوخت به حد مطلوب نرسد و مازوت‌سوزی حذف نشود و سایر برنامه‌هایی که در قانون هوای پاک مطرح شده، اجرا نشود، نباید انتظار هوای پاک را داشته باشیم. نوسازی و از رده خارج شدن خودروهای فرسوده مهم‌ترین طرحی است که طی چند سال اخیر یا متوقف بوده یا به‌صورت کند اجرا شده است. بهزاد اشجعی، کارشناس آلودگی هوا در گفت‌وگو با سایت انتخاب گفت: امسال حدود هزار اتوبوس در کشور نوسازی شده که عدد بسیار پایینی است. همچنین برای شهر تهران تعداد اتوبوس‌های نوسازی شده به ۱۰۰ اتوبوس هم نرسیده که این در مقایسه با ۵ هزار اتوبوس فرسوده‌ای که شهرداری تهران دارد، رقم بسیار پایینی است.

▣ استاندارد و دور زدن آن

به‌گزارش روابط‌عمومی پلیس راهور فراجا، سردار سیدتیمور حسینی، جانشین رئیس پلیس راهور فراجا گفت: اگر خودروهای موجود استاندارد بودند و در حالت بهتری از سطح فعلی قرار داشتند، می‌توانستند از وقوع و شدت حوادث بکاهند.

حسینی با بیان اینکه به‌موجب اصلاحیه‌ای که به‌دست مجلس شورای اسلامی رسیده، به‌طور حتم اسقاط خودرو برای همیشه به حالت تعلیق در خواهد آمد و جان کوچکی که اسقاط خودرو داشت هم از آن گرفته خواهد شد، تصریح کرد: روند اسقاط خودرو باید جدی گرفته شود.

جانشین رئیس پلیس راهور فراجا با اعلام اینکه خودروسازان وارد بازی جدیدی در تولیدات خود شده‌اند، در توضیح این موضوع گفت: برای خودرو با اضافه کردن یک حرف (S)، مجوز استاندارد گرفته‌اند یا در حرکتی زیرکانه، با اضافه کردن علامت «پلاس» به انتهای نام تولیدات خود، همان خودرو را بدون هیچ تغییری با همان کیفیت گذشته با عنوان محصول برتر، با قیمت بالاتری به مردم می‌فروشند.

حسینی با تاکید بر اینکه تولید خودرو در کشور شرایط خوبی ندارد، افزود: در سال ۱۴۰۰، روزانه بالغ‌بر ۱۳۰۰ وسیله نقلیه در کشور تولید شده که به موجب قانون، باید ۲۵ درصد مجموع خودروهای تولیدی از رده خارج می‌شد، در صورتی که سال گذشته تنها ۲۹ هزار خودرو فرسوده یعنی ۶ درصد اسقاط شده‌اند.

وی با اشاره به اینکه فلسفه اصلی اسقاط خودرو، خروج خودروهای فرسوده از چرخه تردد و جایگزینی خودروهای باکیفیت و روز جهان که از لحاظ آلایندگی مورد قبول بوده و از استانداردهای لازم برخوردار باشند، به‌جای آنهاست اظهار کرد: با پیشنهاد جدید دولت که برای تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه شده، باید فاتحه کیفیت، استاندارد، محیط‌زیست و مهم‌تر از همه اسقاط خودروها را خواند و مشخص نیست با کدام اصول و با احتساب کدام فرمول، این پیشنهاد به مجلس ارائه شده است.

او با اشاره به تردد حدود ۱۷ میلیون خودرو فرسوده در کشور، گفت: البته سن فرسودگی خودروها موضوع مهمی است که به‌علت شکایت یک شخص در دیوان عدالت اداری، ماده مربوط به آن منسوخ شده و براساس رویه جدید، خودرو مادامی‌که می‌تواند برگه معاینه فنی دریافت کند، عملا مجوز تردد در سطح کشور را نیز دریافت می‌کند.

حسینی تاکید کرد: در حال حاضر حدود ۱۲ میلیون موتورسیکلت در کشور وجود دارند که ۹۹ درصد آنها فرسوده و آلاینده هستند.

جنگ پول و تورم

باتوجه به حجم بالای خودروهای فرسوده در کشور شرکت‌های خودروساز حتی اگر بازار بین‌المللی هم نداشته باشند نیاز بازار داخل، تولید آنها را رونق می‌بخشد. بازاری با این حجم تقاضا از بازارهای بکری است که هر خودروسازی به‌دنبال ورود به آن است. البته آمار مربوط به خودروهای فرسوده شامل سواری‌ها، سنگین‌ها، نیمه‌سنگین‌ها و موتورسیکلت‌ها می‌شود. امیرحسین جلالی، از فعالان صنعت خودرو در پاسخ به این پرسش که چرا خودروسازان از این فرصت برای رونق تولید استفاده نمی‌کنند به صمت گفت: صنعتگران در فضای اقتصادی با تورم ۴۰ درصد فعالیت دارند و اگر خودروسازان مطالبات قطعه‌سازان را ۱۲۰ روزه هم بپردازند، ارزش پول قطعه‌سازان که باید تامین قطعه کنند، ماهانه ۳.۵ درصد پایین می‌آید. وی افزود: با کاهش ارزش پول ملی نقدینگی خودروساز هم کاهش می‌یابد؛ در نتیجه نه خودروسازان و نه زنجیره تامین، نقدینگی کافی برای افزایش تیراژ تولید در اختیار ندارند.

او ادامه داد: تورم فزاینده همان‌طور که هر ماه قدرت خرید افراد را کاهش می‌دهد، بلای جان سرمایه در گردش صنعتگران هم شده است؛ این در حالی است که قطعه‌سازان نمی‌توانند هر ماه افزایش قیمت داشته باشند.

▣ سود و زیان تولید

حذف خودروهای فرسوده از ناوگان حمل‌ونقل یک ضرورت است. امسال خودروسازان موفق شدند با عرضه محصولات‌شان در بورس کالا به‌طور غیررسمی قیمت‌گذاری دستوری را حذف کنند. آیا افزایش فعلی قیمت خودرو نمی‌تواند نقدینگی موردنیاز افزایش تیراژ را فراهم کند؟ جلالی در این باره عنوان کرد: زیان انباشته دو خودروساز بزرگ کشور ۱۲۰ هزار میلیارد تومان است. عرضه خودرو در بورس کالا به‌تازگی آغاز شده و به‌تدریج شرکت‌های خودروساز کاهش زیان خواهند داشت. صفر شدن این عدد بستگی به تیراژ تولید و قیمت محصولات در بورس دارد.

▣ دولت کوتاه بیاید

پیش از عرضه خودرو در بورس کالا، خودروسازان محصولات را پیش‌فروش و مبلغی را به‌عنوان پیش‌پرداخت از خریداران دریافت می‌کردند. اگر بخواهیم به آسیب‌های نرخ تورم به سرمایه‌ها اشاره کنیم، در واقع باید بگوییم این خریداران هستند که بیشتر از خودروسازان دچار ضرر و زیان شده‌اند. این فعال صنعت خودرو در این باره گفت: سودی که خودروساز از پیش‌پرداخت می‌برد و زیانی که خریدار خودرو می‌کند با یکدیگر تناسب ندارد. زمانی می‌توان نتیجه درست گرفت که قیمت‌ها به‌صورت دستوری تعیین نشود؛ قیمت‌گذاری دستوری یعنی نادیده گرفتن متغیرهای بازار. برای برون‌رفت از وضعیت موجود باید دو اتفاق رخ دهد؛ تصدی‌گری دولت و قیمت‌گذاری دستوری حذف شوند. قیمت‌گذاری دستوری بعد از ۱۰ سال به‌تازگی حذف شده و تاثیر آن پس از چند سال ملموس خواهد شد. در ادامه لازم است تصدی‌گری دولت بر صنعت خودرو نیز حذف شود.

▣ نوسازی ناوگان با واردات

این فعال صنعت در پاسخ به این پرسش که چقدر می‌توان با واردات خودرو از آلودگی هوا و آمار خودروهای فرسوده کم کرد، گفت: می‌توان گفت این امر امکان‌پذیر نیست. در حال حاضر برای تامین داروهای موردنیاز داخل مشکل وجود دارد و ارز موردنیاز آنها تخصیص داده نمی‌شود؛ خودرو که نمی‌تواند مهم‌تر از دارو باشد. این یک واقعیت است که کشور به‌لحاظ ارزی با محدودیت‌هایی روبه‌روست.

جلالی در ادامه سخنان خود گفت: عنوان می‌شود قرار است خودرو ۱۰ هزار یورویی وارد شود و هزینه حمل این خودرو هم ۲ هزار و ۵۰۰ یورو خواهد بود. اگر نرخ یورو را ۳۰ هزار تومان در نظر بگیریم با احتساب سود، قیمت خودرو حدود ۴۰۰ میلیون تومان خواهد شد. با تعرفه گمرکی و حمل از بندرعباس تا شهرهای موردنظر، قیمت این خودروهای اقتصادی به ۵۰۰ میلیون تومان خواهد رسید. با این قیمت چند درصد مردمی که دارای خودرو فرسوده هستند، قادر به خرید خواهند بود؟

ارائه مشوق

جواد باقری، از فعالان صنعت موتورسیکلت نیز درباره چگونگی نوسازی بیش از ۹ میلیون موتورسیکلت فرسوده به صمت گفت: در حال حاضر عرضه موتورسیکلت از تقاضا پیشی گرفته، اما به‌دلیل کاهش قدرت خرید مردم، خرید انجام نمی‌شود.

وی افزود: اگر بخواهیم ناوگان فرسوده موتورسیکلت را بروزرسانی کنیم و کاربراتوری‌ها از چرخه تردد حذف شوند باید تسهیلاتی به صاحبان وسایل نقلیه فرسوده اختصاص یابد، زیرا در حال حاضر نرخ ارزان‌ترین موتورسیکلت بازار ایران حدود ۴۵ میلیون تومان است.

او ادامه داد: جامعه موتورسیکلت‌سوار ایران قشر متوسط رو به پایین هستند که توانایی خرید محصولات با قیمت بالا را ندارند.

باقری با تاکید بر لزوم ارائه مشوق‌هایی برای نوسازی ناوگان فرسوده حمل‌ونقل، تصریح کرد: فعالان صنعت موتورسیکلت ظرفیت تولید سالانه یک میلیون دستگاه را دارند؛ به‌شرطی که تقاضا وجود داشته باشد.

این فعال صنعت موتورسیکلت با بیان اینکه تولیدکننده می‌تواند سرمایه را افزایش و فعالیت تولیدی خود را توسعه دهد، گفت: در حال حاضر تولید سالانه کشور بین ۲۵۰ تا ۳۰۰ هزار موتورسیکلت است.

باقری در پاسخ به این پرسش که چرا قیمت تمام‌شده موتورسیکلت در کشور بالاست، اظهار کرد: ارز نیمایی، تعرفه ورودی محصولات، قیمت مواد اولیه و... بهای تمام‌شده را بالا برده است.

▣ تغییر مسیر تسهیلات

این فعال صنعت ادامه داد: در سیستم بانکی باید بستری فراهم شود که وام‌های ارزان‌قیمت با دوره بازپرداخت طولانی به صاحبان خودروهای فرسوده اختصاص یابد.

باقری با بیان اینکه در حال حاضر تسهیلات ویژه برای موتورسیکلت‌های برقی است، بیان کرد: در جهان موتورسیکلت‌های بنزینی کم‌مصرف زیادی تولید می‌شوند که می‌توانند جایگزین موتورسیکلت‌های پرمصرف شوند. در حال حاضر موتورسیکلت برقی بازار تقاضای خوبی ندارد، زیرا هزینه نگهداری آن بالاست.

او اضافه کرد: عمر مفید باتری این موتورسیکلت‌ها بین ۱۲ تا ۱۵ ماه است و خرید دوباره باتری بین ۸ تا ۱۲ میلیون تومان هزینه دارد؛ از همین رو موتورسیکلت برقی جایگزین مناسبی برای موتورسیکلت‌های فرسوده بنزینی نیست، زیرا در برخی شهرها مانند تهران خیابان‌ها دارای شیب‌های زیادی هستند و این موتورسیکلت‌ها قدرت تردد در این شهرها را ندارند؛ بنابراین اگر تسهیلات ویژه موتورسیکلت‌های برقی به موتورسیکلت‌های بنزینی کم‌مصرف اختصاص داده شود زودتر به هدف موردنظر در نوسازی ناوگان حمل‌ونقل و کاهش آلودگی هوا دست خواهیم یافت.

باقری: اگر تسهیلات ویژه موتورسیکلت برقی به بنزینی کم‌مصرف اختصاص یابد زودتر به هدف کاهش آلودگی هوا دست می‌یابیم

سخن پایانی

به‌گفته کارشناسان، نوسازی ناوگان فرسوده حمل‌ونقل روند خوبی ندارد و سال‌به‌سال بر آمار خودروهای فرسوده افزوده می‌شود و به همان نسبت حجم آلودگی هوا بالاتر می‌رود. تیراژ پایین تولید، قیمت بالای محصولات، کاهش قدرت خرید مردم و... سبب شده نوسازی ناوگان حمل‌ونقل به کندی انجام شود. این شرایط بر آلودگی هوا دامن زده و به‌این ترتیب قانون هوای پاک در تصمیمات خلق‌الساعه به فراموشی سپرده شده است.

به‌گفته سرپرست مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست، یکی از منابع انتشار آلودگی هوا تردد خودروهای فرسوده است، به همین دلیل باید با کنترل این خودروها میزان انتشار آلاینده‌ها را کاهش دهیم. استاندارد سوخت، استاندارد خودرو، از رده خارج کردن خودروهای فرسوده، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر، معاینه فنی موتورسیکلت‌ها و معاینه فنی خودروهای در حال تردد همه باید در کنار هم انجام شود تا بتوان آلودگی هوا را کاهش داد.

مجالی برای عرض اندام معدنی

نگاه به معدن تخصصی‌تر باشد

به نام مردم به کام صاحبان سرمایه

سنگ‌اندازی در مسیر واردات ماشین‌آلات

اخیـرا معاون امور معادن و صنایع معدنی وزیـر صنعت، معدن و تجارت ضمن تاکیـد بر حمایـت از تولید داخل ماشـین‌آلات معدنی گفته اسـت: در کنار آن، حمایت از فعالیت معدنی هم ضروری است.

از سـال ۹۹ واردات ماشین‌آلات بر اساس مصوبه تقریباً ممنوع شد که افزایش نرخ ماشین‌آلات معدنی و گرانی نرخ خدمات آنها را به دنبال داشت.

معاون امور معادن و فرآوری مواد وزارت صمت درباره نوسـازی ناوگان معدنی هم اظهارکرد: به دلیل تداوم تحریم‌ها، نوسازی ناوگان ماشین‌آلات در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر نیست، بنابراین برنامه‌ریزی شده است تا سالیانه بین ۲ هزار تا ۲ هزار و ۵۰۰ دستگاه از ماشین‌آلات معدنی بازسازی شوند.

امـا گویـا تصمیمـات وزارتخانه بـرای اعطای مجـوز واردات ماشـین‌آلات به معدنـداران کـه بـرای بازگردانـدن آرامش بـه این حـوزه اتخاذ شـده، زمینه ناخوشـنودی انجمن تولیدکنندگان و واردکنندگان ماشین‌آلات سنگین معدنی را به دنبال داشـته اسـت. تا جایی که در هفته گذشته هم رئیس و هم دبیر این انجمن زبان به انتقاد گشودند.

عکس: صمت

سود شخصی یا منافع ملی؟

محمـد فاطمـی، رئیـس انجمـن تولیدکننـدگان و واردکنندگان ماشین‌آلات سنگین گفت: مشکل ماشین‌آلات از آنجا ناشی می‌شود که شماری از معدنداران به دلیل سود شـخصی، منافع ملی را زیر پا می‌گذارند. وی در مصاحبه با تجارت نیوز اظهارات تندی خطاب به معدنکاران داشـت و گفت: معدنداران‌آن‌همچون موریانه به جان معادن افتاده‌اند.

وی افـزود: درحال‌حاضر معدنداران و به‌طور ویژه اعضای خانه معدن درخواست ثبت سفارش برای ورود ماشین‌آلات معدنی با عمر ۱۰ سـال را دارند. آن‌هم به این دلیل که در واردات این‌گونه ماشین‌ها رانت مالی کلانی خوابیده است.

فاطمـی در پاسـخ پرسـش که چـه ایـرادی در واردات ماشـین‌آلات معدنـی با عمر ۱۰ سـال وجـود دارد گفت: معدنداران دستگاهی که به‌طور مثال ۱۰۰ هزار دلار ارزش دارد را وارد می‌کنند و چون ماشینی با این عمر بدون تبعیت از هیچ مرجعی می‌تواند قیمت‌گذاری شود، به همین دلیل این فرصت را خواهند داشت که قیمتی بیشتر از نرخ خرید واقعی را در فاکتور خرید ثبت کنند. با این حربه هم مالیات کمتـری می‌پردازنـد و هم با ارزی کـه از دولت می‌گیرند، مابه‌التفاوت این رقم را پر می‌کنند.

وی افـزود: این ماشـین‌ها کارآیـی لازم را ندارند. امروز عمر ناوگان ماشـین‌آلات معدنی ایران به گفته خانه معدن و مقامات مسـئول ۱۷ سـال اسـت، با ورود ماشین‌هایی با عمر ۱۰ سـال و اسـتفاده از آنها در معادن کشـور عمـر ناوگان را نمی‌تـوان پایین آورد و بهره‌وری را بالا برد.

▣ سیاست کج‌دار و مریز

وی در ادامـه سـخنان خـود اظهارکرد: اگـر معدنداران درخواست ثبت سفارش برای ورود ماشین‌آلات معدنی پنج سـال و پایین‌تر را داشـته باشند، می‌توانند بی‌نیاز از کسب مجوز و آزادانه ثبت سفارش را در وزارت صمت انجام دهند و هر تعداد ماشـین بخواهنـد وارد کنند. وزارت صمت هم به‌خوبی از بازی واردات ماشـین‌های با عمر ۱۰ سـال آگاه اسـت و تلاش دارد این مطالبـه را کج‌دار و مریز پیش ببرد و عمر ماشـین‌هایی که سـفارش آنها در وزارت صمت ثبت می‌شود را به هشت سال و پنج سال کاهش دهد.

فاطمـی بـا اشـاره بـه اینکـه کشـورهای تولیدکننده دی‌اکسـیدکربن از سـال ۲۰۲۵ میـلادی بایـد در ازای دی‌اکسیدکربنی که تولید می‌کنند به سازمان ملل جریمه بپردازنـد گفـت: به همین دلیل معدنداران در کشـورهای توسـعه‌یافته در تلاش برای برقی‌سازی ناوگان ماشین‌آلات معدنـی هسـتند و ایران بـا ورود ماشـین‌آلات معدنی که معدنـداران بزرگ جهان آن را از رده خارج می‌کنند تبدیل به زباله‌دان ماشین‌آلات معدنی می‌شود.

تدابیر مشکل‌آفرین

عبدالرضـا صالحـی دبیـر انجمـن تولیدکننـدگان و واردکنندگان ماشـین‌آلات سـنگین معدنی و راهسـازی ایران‌هـم بـا انتقاد به تصمیم وزارت صمـت گفت: به این مسئله فکر نکرده‌اند که معدنکاری که در نقش واردکننده حاضر شده بعدها دچار چه مشکلاتی می‌شود و ماشین‌هایی که قطعات آنها تأمین نمی‌شود معدنکار را دچار چالش‌های اساسی می‌کند؟

به گزارش معدن‌نامه، صالحی در سـخنان خود گفت شـروط واردات ماشین‌آلات معدنی به‌زعم وزارت صمت، تسـهیل‌گرانه تدبیر شده اما در عمل به زیان معدنکاران تمام می‌شـود. وی افزود: معدنکاران می‌توانند با ثبت سـفارش و دریافت مجوز برای واردات ماشـین‌های معدنی اقدام کنند اما به این ترتیب دسـت آنها از قطعات مورد نیاز بعد از ورود ماشین کوتاه می‌ماند. به عبارت دیگر معدنکاری که ماشین مورد نیاز خود را با مجوز وزارت صمت وارد کرده نمی‌تواند نمایندگی داشـته باشـد و خدمات پس از فروش را برای خود یا سایر واردکنندگان تأمین کند.

صالحی در این باره بیان کرد: واردات ماشـین معدن نباید دچار انحصار شـود اما سـپردن واردات به خود معدنکار هم شـیوه درسـتی نیست زیرا هر ماشینی که وارد می‌شود باید نمایندگی داشته باشد تا از خدمات پس از فروش برخوردار شود.

صالحی گفت: به دلیل اینکه معدنداران نگران از دست دادن مجوز واردات هستند درحال‌حاضر مشـکلات موجود را بیان نمی‌کنند اما در مدت زمان کوتاهی، متوجه زیان این کار خواهند شد.

وی افزود: در صورتی که اگر واردات به شـرکت‌های واردکننده داده شـود، شرکت واردکننـده ملـزم به آموزش تعمیرات به مکانیک و تکنسـین کارهای خود و تأمین قطعات را تأمین خواهد شد.

محدودیت سنی برداشته شود

این در حالی است که بخش زیادی از دست‌اندرکاران حوزه معدن این اقدام دولت را مثبت و آن را در راسـتای پاسـخ به نیازهای حوزه معدن می‌دانند.

به‌عنوان‌مثـال چنـدی پیش رئیس کمیسـیون صنعت و معدن اتاق کرمان خواهان آزادسـازی واردات ماشـین‌آلات ۱۰ ساله شده بود.

بابک اسـماعیلی در گفت‌وگو با ایـران آنلاین توضیح داد: معـادن کوچک ما نیـاز به تراک‌های ۲۰ یـا ۳۰ تن و تراک و کمپرسی‌هایی دارد که بتوانند بار را در جاده حمل کنند.

وی افـزود: در مورد معادنی صحبت می‌کنیم که ۴۰ و ۵۰ سـاله اسـت و دستگاه کوچک زیر ۳۰۰ اسـب بخار استفاده می‌کند. به صاحبان این معادن نمی‌توانیم بگوییم دسـتگاه با ۵ سال عمر و بالای ۳۰۰ اسب بخار وارد کنید.

او ادامـه داد: هنوز در معادن ما از آیفاهای روس اسـتفاده می‌شـود که با ۴۰ سال ساخت با قیمتی حدود ۳۰۰ میلیون تومان در کشور خرید و فروش می‌شوند. در حالی که با همین ۳۰۰ میلیون تومان می‌توان در امارات بنز ۱۰ سـال سـاخت خریـد. چرا دولـت با قوانین خود مانع از ایـن اقدامات برای معادن کوچک و متوسط می‌شود؟

▣ سربازان کوچک اقتصاد

رئیـس کمیسـیون صنعت و معـدن اتاق کرمـان تأکید کرد: دولت باید محدودیت سـنی برای واردات ماشـین‌آلات را بـردارد و تنهـا در ایـن صورت می‌توان گفت برای معادن کوچک و متوسط بخش خصوصی واردات ماشین‌آلات معدنی آزاد شده است.

وی افزود: دولت باید این معادن را به‌عنوان سرباز اقتصادی ببیند و به آنها اجازه رشد دهد. این معادن برای رشد، نیاز به ابزار دارند و ماشین دارند و نمی‌توانند دستگاه‌هایشان را با محدودیت زمانی و محدودیت توان وارد کننـد. دولت باید اجازه دهد معدن‌دار خودش تصمیم بگیرد و دستگاه مورد نیاز خودش را وارد کند. لازم نیست دولت به جای معدن‌کار فکر کند.

سخن پایانی

فرسـودگی ناوگان ماشـین‌آلات معدنی در کشور بسیار جدی اسـت و اثرات منفی در راندمان فعالیت معدنی دارد علاوه بر این ناوگان مورد اسـتفاده فعلی مشـکلات زیسـت محیطی بسـیاری به بار می‌آورد. حال که پس از سـال‌ها امیدی برای حل این چالش ایجاد شـده، انتظار مـی‌رود فعالان و کارشناسـان، فـارغ از توجه صرف به منافع شـخصی یا صنفی، به آسیب‌شناسی این تصمیم بپردازند.

آگهی فراخوان شناسایی تامین کننده شرکت فولاد مبارکه اصفهان

موضوع آگهی: خرید، ساخت، حمل ونصب استراکچر فلزی و تجهیزات مربوط جهت توسعه سالن‌های عملیات تکمیلی U52 شرکت فولاد مبارکه به‌صورت PC به شماره ۴۸۵۲۶۸۳۹

شـرکت فولاد مبارکه در نظر دارد نسبت به **خرید، ساخت، حمل و نصب استراکچر فلزی و تجهیزات مربوط جهت توسعه سالن‌های عملیات تکمیلی U52 شـرکت فـولاد مبارکه به صورت PC** اقدام نماید لذا از کلیه پیمانکاران توانمند که در زمینه موضـوع فوق‌الذکـر دارای تخصص وتوانایی و دارای شـرایط لازم می‌باشـند تقاضا می گردد ضمن ارسـال نامه اعلام آمادگی نسـبت به ارسال مدارک و مستندات براساس موارد ذیل اقدام نمایند.

▣ مدارک مورد نیاز:

- تجربه و سوابق اجرایی پیمانکار، تجربه و سوابق و رفرنس‌های مرتبط
- توان‌مالی پیمانکار داخلی شامل صورت‌های‌مالی حسابرسی شده
- حسن سابقه در کارهای قبلی مرتبط با موضوع مناقصه
- توان فنی، پشـتیبانی شـامل: چارت سـازمانی، سیستم مدیریتی کارشناسـی و اجرایی (چارت سـازمانی) به همراه رزومه و سوابق، توان تجهیزاتی، ماشین آلات و کارگاه ساخت، توان تأمین تجهیزات
- گواهینامه صلاحیت ایمنی از اداره کار
- رتبه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

مبلـغ ضمانتنامـه شـرکت در مناقصـه: بیسـت میلیارد ریال

نحوه دریافت مدارک: کلیه متقاضیان در صورت تمایل لازم اسـت حداکثر تا تاریخ **۱۴۰۱/۹/۱۲** نسبت به ارسال اسناد و مدارک بـه آدرس: اصفهـان ـ ۷۵کیلومتری جنوب غربی اصفهـان ـ صندوق‌پسـتی: ۱۶۱شـرکت فـولاد مبارکه واحد قراردادهای توسعه واجرای پروژه‌ها اقدام نمایند.

مهلت ارسال مدارک: ۱۴۰۱/۹/۱۲

نحوه ارسـال مدارک: ارسال اسناد و مدارک به آدرس: اصفهان ـ ۷۵کیلومتری جنوب غربی اصفهان ـ صندوق پستی: ۱۶۱شـرکت فولادمبارکه واحد قراردادهای توسعه واجرای پروژه‌ها اقدام نمایید.

اطلاعات تماس با کارشـناس: در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر با شـماره تلفن **۰۳۱۵۲۷۳۳۰۷۸** آقای مرادیان تماس حاصل فرمایید.

ارایه مدارک و سوابق هیچگونه حقی را برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد.

روابط‌عمومی شرکت فولادمبارکه اصفهان
۱۴۰۱-۷۵

آگهی مناقصه طراحی و تجهیز Compressor Sliencer
پروژه احیاء مگامدول سیرجان

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد **جهت طراحی و تجهیز Compressor Sliencer پروژه احیاء مگامدول سیرجان** را به شرح ذیل به پیمانکار واجد صلاحیت در تأمین واگذار نماید. لذا بدینوسیله از شرکت‌های واجد صلاحیت که تمایل به حضور در مناقصه را دارند دعوت به عمل می آید تا ظرف مدت **هفت روز کاری** از تاریخ این آگهی، ضمن اعلام آمادگی به صورت مکتوب، مدارک و مستندات مورد نیاز را به آدرس ایمیل Megavendor@fooladtechnic.ir ارسال نمایند.

▣ شرایط و مدارک مورد نیاز:

۱- انطباق موضوع فعالیت شرکت و اساسنامه با موضوع مناقصه شده (ارسال تصویر اساس نامه)
۲- دارا بودن حداقل سه کار مشابه از نظر نوع و ظرفیت طی پنج سال گذشته (ارائه تصویر قراردادها)
۳- ارائه رضایت‌نامه از کارفرمایان قبلی .
٤- ارائه آخرین روزنامه رسمی صاحبان امضاء مجاز.
۵- ارائه مدارک و مستنداتی که بیانگر توان مالی و فنی برای اجرای موضوع مناقصه باشد.(ازجمله اظهارنامه مالیاتی ۳ سال اخیر)
۶- ارائه مدارک و مستنداتی که تجهیزات فوق را قبلاً ساخته‌اند.
۷- داشتن تائیدیه قبلی و یا توانائی اخذ تائیدیه جهت ساخت تجهیز از شرکت AERZEN آلمان
۸- دریافت تائید نقشه‌های ساخت و دریافت تائیدیه به‌تمامی موارد موردنیاز از AERZEN آلمان به عهده شرکت برنده می‌باشد.

▣ سایر شرایط:

۱- محل کارخانه شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان واقع در شهرستان سیرجان، کیلومتر ۵۰ جاده سیرجان-شیراز، کیلومتر ۳ جاده اختصاصی گل‌گهر می‌باشد.
۲- ارائه اسناد و اعلام آمادگی مطابق شرح بالا هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد و شرکت جهان فولاد در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مجاز است.
۳- به درخواست‌هایی که بعد از مهلت تعیین شده ارسال شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.
٤- هزینه چاپ و آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.
۵- در صـورت ابهام و یا سـوال با ایمیـل اختصاصی جهت تامین کنندگان از طرف شـرکت فولاد تکنیک (پیمانـکار و کارگزار خرید) MegaVendor@Fooladtechnic.ir و یا تلفن **۰۳۱۳۶۲۶۸۰۰۱** الی ٤ داخلی **۲۱۶۳** آقای گنجینه تماس حاصل شود.

مجتمع جهان فولاد سیرجان

فراخوان تجدید مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
شرکت آلومینای ایران

نوبت اول

شـرکت آلومینـای ایران در نظـر دارد مناقصه زیر را از طریق سـامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگـزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه الکترونیکی دولت (سـتاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شـد و لازم اسـت که مناقصه‌گران درصورت عـدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع مناقصه	نوع مناقصه	شماره مناقصه در سامانه الکترونیکی دولت
۱	تامین، راه‌اندازی و راهبری خط کامل خرد ایش موبایل با تمام متعلقات جهت خرد ایش بوکسیت در محدوده معادن بوکسیت مندون شرکت آلومینای ایران به همراه باردهی به سیستم سنگ‌شکن به‌صورت بارگیری و حمل به دپوهای مربوطه	تجدید مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۶۲

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سامانه ستاد: از مورخ **۱۴۰۱/۰۹/۰۱** لغایت مورخ **۱۴۰۱/۰۹/۰۷** می‌باشد.
مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: مورخ **۱۴۰۱/۰۹/۲۱** می‌باشد.
زمان بازگشایی پاکت‌ها: مورخ **۱۴۰۱/۰۹/۲۲** می‌باشد.
اطلاعـات تمـاس مناقصه‌گـزار جهـت دریافـت اطلاعـات بیشـتر درخصوص اسـناد مناقصـه و ارائه پاکت‌های الف: استان خراسان شمالی- شهرستان جاجرم- مجتمع تولید آلومینا، به **شماره تلفن: ۳۲۶۰۴۴۶۷ و فکس ۰۵۸-۳۲۲۷۲۴۸۷**
پست الکترونیک Info@iranAlumina.ir
آدرس اینترنتی WWW.IranAlumina.ir
اطلاعات تماس سـامانه سـتاد جهت انجـام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱
دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ - ۰۲۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۳۰ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۹/۰۱

واحد ارتباطات و روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

«آگهی دعوت به مجمع عمومی فوق‌العاده»
شرکت معدن کار باختر (سهامی خاص) به شماره ثبت ۵۷۳ شناسه ملی ۱۰۸۶۱۶۷۰۰۱۶

بدینوسیله از کلیه سهامداران محترم **شرکت معدن کار باختر**(سهامی خاص) دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه **مجمع عمومی فوق‌العاده** صاحبان سـهام این شرکت که راس ساعت **۱۱:۰۰** مورخ **۱۴۰۱/۰۹/۱۴** در آدرس: تهران، سـعادت‌آباد، نرسـیده به خروجی بزرگراه آیت‌ا... هاشمی‌رفسنجانی- شـرق، خیابان شهید حق‌طلب غـربی(۲۶)، پلاک ۴۹ ساختمان صبانور برگزار می‌گردد، حضور بهم رسانند.

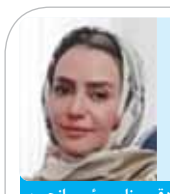
▣ دستور جلسه:

۱- تصمیم‌گیری در خصوص افزایش سرمایه
سایر مواردی که در صلاحیت مجمع فوق‌العاده می‌باشد.

شرکت معدن کار باختر (سهامی خاص)

یادداشت

در آستانه ورشکستگی

حدیث صادقی ـ نایب رئیس انجمن صنفی گوهرسنگ ایران

گوهرسنگ از جمله حوزه‌هایی است که ظرفیت کارآفرینی و اشتغالزایی بالایی دارد. در این حوزه از تهیه سنگ راف گرفته تا تراش، ساخت و مخراج‌کاری، فرآیندی طولانی طی می‌شود که فرصت‌های شغلی متعدد و متنوعی ایجاد خواهد کرد. اگر بتوان با کمی حمایت تولیدات این حوزه را به بازار صادراتی رساند، ارزش‌افزوده بالایی خواهد داشت و ارزآوری زیادی ایجاد خواهد کرد. اما قوانین ما به‌گونه‌ای چیده شده و ممنوعیت‌های صادراتی و وارداتی آنقدر زیاد است که امکان کار به‌سادگی فراهم نیست. ورود گوهرسنگ‌ها به‌صورت خام به ایران ممنوع است و به‌همین دلیل به‌شکل معمول آنچه در بازار ایران موجود است، به‌صورت تراش‌خورده وارد می‌شود.

کشور ما ذخایر قابل‌توجهی از گارنت (دمانتوئید) سبز، عقیق و فیروزه دارد، اما ذخایر سنگ‌های قیمتی آن مثل یاقوت، زمرد و سافایر چندان قابل‌توجه نیست. در حال حاضر به‌دلیل ممنوعیت واردات سنگ‌خام، بسیاری از کارگاه‌های تراش سنگ با مشکلات متعددی روبه‌رو شده‌اند. چون تولیدکننده‌های ما به سنگ‌خام موردنیاز دسترسی ندارند، به‌همین دلیل است که کارگاه‌های گوهرتراشی یکی یکی بسته می‌شوند. البته بازار قاچاق سنگ به داخل کشور گرم است و انواع سنگ‌های قیمتی خام به‌شکل غیرقانونی وارد می‌شوند، اما به‌طبع کمیاب هستند و بسیار گران تمام می‌شوند.

به این دلیل، کارگاه‌های گوهرتراشی دست‌بسته مانده‌اند، زیرا نه تمایلی به فعالیت غیرقانونی دارند و نه (حتی در صورت تمایل و تامین ماده اولیه از بازار قاچاق)، صرفه اقتصادی چندانی در این فرآیند خواهند داشت.

بنابراین با کمال تاسف هر روز بر کارگاه‌هایی که در آستانه ورشکستگی قرار دارند، افزوده می‌شود و گوهرتراشان منبع درآمد خود را از دست می‌دهند.

یکی از فرصت‌هایی که برای خروج از این بحران می‌توان در نظر گرفت، استفاده از ظرفیت‌های کشور افغانستان است.

افغانستان که در همسایگی ما است، دارای ذخایر بسیار غنی سنگ‌های قیمتی از جمله زمرد است. به این ترتیب، ما می‌توانیم به‌راحتی از این فرصت استفاده کنیم.

در حال حاضر با کمال تاسف و به‌دلیل قوانین محدودکننده و دست‌وپاگیر راه استفاده از این فرصت بسته است و سنگ‌های قیمتی افغانستان به‌دست گوهرتراشان ایرانی نمی‌رسد.

بنابراین همان‌طور که اشاره شد، لازم است برخی قوانین اصلاح و بعضی از ممنوعیت‌ها برداشته شود تا سنگ‌های قیمتی به‌شکل قانونی و درست به‌دست گوهرتراشان ما برسد تا به این ترتیب مشکل بسیاری از کارگاه‌های ما حل شود.

در این صورت، امید می‌رود که فرصت‌های شغلی گسترده‌ای در این حوزه پدید آید و رونق، دوباره به کارگاه‌ها بازگردد.

تراش خوب به چند عامل بستگی دارد؛ اول به کیفیت سنگ، بعد به تراشنده ماهر و زبده و در نهایت به دستگاه‌های گوهرتراشی باکیفیت و دقیق.

باتوجه به آموزش‌های درست و استادان زبده‌ای که در این حوزه فعالیت می‌کنند، پرورش تراشنده ماهر و زبردست امکان‌پذیر است. خوشبختانه دستگاه‌های تراش خوب و دقیقی هم در اختیار داریم که خطای آن بسیار پایین است.

کشور ما در حال حاضر واردکننده سنگ‌های قیمتی تراش‌خورده از خارج کشور است و بیشتر آنچه در ویترین جواهرفروشی‌ها دیده می‌شود (از زمرد گرفته تا سافایر و یاقوت) همه وارداتی است.

اگر قوانینی اصلاح شود و به‌جای سنگ‌خام ممنوعیت ورود سنگ تراش‌خورده ایجاد شود، فرصتی به‌وجود خواهد آمد تا سنگ راف یا ماده اولیه را وارد کنیم، خودمان تراش دهیم و با نرخ خوب به‌دست جواهرفروش برسانیم، به‌طورقطع آنها هم به‌جای سنگ‌های تراش‌خورده وارداتی از سنگ‌های خودمان استفاده خواهند کرد.

پس جای آن است که مسئولان برای اصلاح شرایط و رفع مشکل کمبود سنگ‌خام وارد میدان شوند و کمر همت ببندند.

اگر سنگ‌خام خوب و باکیفیت داشته باشیم، می‌توانیم خودمان آن را تراش دهیم و به بازار عرضه کنیم و زمینه برای فعالیت کارگاه‌ها و ایجاد فرصت‌های شغلی مهیا می‌شود.

ترقی سنگ‌آهن با حمایت چین

بانک خلق چین وعده حمایت از بخش املاک را داد؛ اما همچنان حاشیه سود تولید فولادهای ساختمانی در این کشور منفی است. به‌نظر می‌رسد که بازگشت مثبت قیمتی در بازار آهن و فولاد، نیازمند گذشت زمان و بررسی میزان اثرگذاری این وعده در بازار راکد ساخت‌وساز چین است.

در روزهای پایانی هفته قبل، بانک خلق چین و کمیسیون تنظیم مقررات بانکی به امید تقویت اقتصاد این کشور، چند اقدام محرک برای تقویت بخش املاک را تصویب کردند. انتشار این خبر از رشد بهای سنگ‌آهن حمایت کرد.

پیش از این هم بانک خلق چین و دولت این کشور، بسته‌های محرکی را برای کاهش بحران بخش املاک این کشور به‌تصویب رسانده و اجرایی کرده بودند، اما تاثیر چندانی بر بهبود بحران در بخش املاک چین نداشته‌است. در این شرایط، فعالان بازار امیدوار هستند که بسته محرک جدید آنقدر قوی باشد که بتواند از رونق بخش ساخت‌وساز و به‌تبع آن رونق بازار فولاد در چین حمایت کند. تقویت یوآن نسبت به دلار موضوع دیگری بود که به بهبود حاشیه سود وارد کنندگان سنگ‌آهن دریایی کمک کرد و از زیان واردات کاست. علاوه بر این سیگنال‌های متعدد اقتصادی از رشد بهای سنگ‌آهن وارداتی به چین حمایت کرد؛ اما بیشتر فعالان بازار ترجیح دادند از حجم معاملات خود بکاهند و رویکرد تعویق خرید را انتخاب کنند. زغال‌سنگ متالورژیک فوب استرالیا روز دوشنبه ۱۴ نوامبر، کانال ۳۰۰ دلاری را از دست داد و پلتس، پریمیوم این محصول را ۲۹۸ دلار ارزیابی کرد. نگرانی درباره تضعیف بازار فولاد در مناطقی از جمله اروپا، آسیای جنوب‌شرقی و آسیای شمال‌شرقی باعث شد تا بر حجم فروشندگان زغال افزوده شود و روند کاهش بهای این محصول که از اواسط هفته قبل شروع شده بود، ادامه یابد.

گفت‌وگو

گفت‌وگوی صمت درباره فرصت‌ها و چالش‌های احیای شورای سیاست‌گذاری

مجالی برای عرض اندام معدنی

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

معدن و صنایع وابسته از رویکردهای غیرعلمی و غیرکارشناسی و تصمیمات غیرفنی، مقطعی، غیراستراتژیک و سلیقه‌ای و نداشتن برنامه و نقشه راه، آسیب زیادی دیده است. گاهی گسترش فساد، رانت‌خواری و بلوکه کردن معدن و صنایع وابسته در انحصار بخش خاصی از افراد، شوک نوسانات اقتصادی، مشکلات تامین نقدینگی، تامین تجهیزات مناسب، کمبود دانش فنی و مدیریتی و نبود امید به توسعه و صادرات باعث کندی و توقف چرخ صنعت و معدن شده است.

در این میان، خبر احیای شورای سیاست‌گذاری زنجیره معدنی، نقطه امیدی برای دست‌اندرکاران این حوزه است تا زمینه شکوفایی این بخش صنعتی فراهم شود.

گفت‌وگوی امروز صفحه معدن صمت با انوشیروان دلیریان، کارشناس و فعال معدنی درباره فرصت‌ها و چالش‌های تشکیل این شورا است.

عکس: صمت

از ویژگی‌های مثبت تصمیم‌گیری شورایی این است که خلاف شرایط و فضایی که درحال‌حاضر حاکم است، تمامی افراد ذی‌نفع می‌توانند بر روند تصمیم‌گیری تاثیرگذار باشند

◉ چرا دوباره قرار است شورای سیاست‌گذاری زنجیره معدنی احیا شود؟

عامل اصلی و اولیه در احیای شورای سیاست‌گذاری زنجیره معدنی این است که وجود چنین شورایی الزام قانونی است. در مواد ۲ و ۳ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار، دولت مکلف شده است که در فعالیت‌های اجرایی خود، نقطه‌نظرات تشکل‌های اقتصادی مرتبط را جویا شود و آن را به‌کار بندد. مسئله دیگر این است که نمی‌توان به‌تنهایی برای بخشی تصمیم‌گیری کرد که از نظر کمیت پروانه‌های معدنی، بیش از ۸۵ درصد و از نظر میزان تولید، بین ۲۰ تا ۲۵ درصد کل تولیدات را در اختیار دارد. در زمینه اشتغال هم، جامعه آماری قابل‌توجهی را تحت‌پوشش گرفته است، بنابراین چون هم در اشتغال و هم در تولید ناخالص داخلی و محرومیت‌زدایی، بخش خصوصی معدن، وزن قابل‌توجهی دارد، نمی‌توان آن را نادیده گرفت، حاکمیت معدن راهی جز این ندارد که نظرات بخش خصوصی را بشنود.

◉ در غیاب این شورا چه مشکلاتی پیش‌پای تصمیم‌گیران قرار گرفت؟

سیاست‌گذار در فاصله چند سالی که از انحلال شورا می‌گذرد، پی برد که به‌صورت یک‌بعدی و تک‌صدایی نمی‌تواند پاسخگوی کلیه مسائل بخش معدن باشد و ناچار باید با تشکیل این شورا، صداهای مخالف و نقد و نظرهای موجود را بشنود.

تصمیماتی که قرار است، گرفته شود، باید در اختیار بخش‌های ذی‌نفع قرار گیرد و آنها هم نقطه‌نظرات کارشناسانه خود را ارائه دهند و آنچه تدوین می‌شود از دل اجماع بخش‌های مختلف ذی‌نفع صنعت معدنکاری بیرون بیاید.

به‌شخصه امیدوارم این حسن‌نیتی که باعث شده است، دوباره زمینه احیای شورا فراهم شود، آن را به مسیر واقعی خود سوق دهد تا مانند گذشته منحرف نشود، زیرا اگر در ریل و مسیر قرار بگیرد، سود آن را تمامی بخش معدن و حتی تمام جامعه و کشور خواهند دید و اگر منحرف بشود، دود آن به‌چشم همه کشور خواهد رفت.

◉ این شورا باید متشکل از چه اعضایی باشد؟

به‌واسطه اینکه اساس و شاکله این شورا به وزارت صنعت، معدن و تجارت بر می‌گردد، ریاست آن باید به‌طورقطع با معاون معدنی وزارتخانه باشد، اما من اجازه می‌خواهم که ترکیب این شورا را به ۲ بخش تقسیم کنیم.

گروه اول اعضایی هستند که نقش مستقیمی در صنعت معدن کشور دارند و هرگونه سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری به‌صورت مستقیم در سرنوشت آنها اثرگذار خواهد بود که وزن این ترکیب اصلی باید بیشتر از سایر بخش‌ها باشد.

گروه دوم ترکیبی است که باید از فضا و اتمسفر حاکم بر شورا بابت هرگونه سیاست‌گذاری و تصمیمی آگاه باشند تا به نمایندگی از نهادها و سازمان‌هایی که در این شورا حضور دارند، همفکری و همراستایی ایجاد و فرآیند تصمیم‌گیری را تسهیل کنند.

سیاست‌گذار در فاصله چند سالی که از انحلال شورا می‌گذرد، پی برد که به‌صورت یک‌بعدی و تک‌صدایی نمی‌تواند پاسخگوی کلیه مسائل بخش معدن باشد و ناچار باید با تشکیل این شورا، صداهای مخالف و نقد و نظرهای موجود را بشنود

◉ به‌شکل مشخص‌تر، اعضای گروه اول و دوم بیشتر باید از میان چه افرادی انتخاب شوند؟

گمان می‌کنم اعضای گروه اول باید بیشتر از طیف متخصص، استادان و اعضای هیات‌علمی دانشگاه‌ها انتخاب شوند.

علاوه بر این، نمایندگانی از تشکل‌های خصوصی هم باید کرسی‌هایی در این شورا داشته باشند؛ البته تشکل‌هایی که نماینده واقعی بخش خصوصی هستند و جامعه آماری قابل‌توجهی را به خود اختصاص داده‌اند. به‌عنوان مثال، اعضای اتاق بازرگانی، خانه معدن، انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان مواد معدنی که در کنار این اعضای دائمی، می‌توان در جلسات تخصصی از تشکل‌های متخصص و حرفه‌ای در زمینه موردنظر هم نمایندگانی به‌عنوان میهمان دعوت کرد و از نظرات‌شان بهره برد.

دولت هم به‌واسطه اینکه قدرت را در اختیار دارد و سیاست‌گذار است، باید در شورا، کرسی ثابت داشته باشد و مدیران بخش‌های مختلف وزارتخانه یا سازمان‌های زیرمجموعه می‌توانند برای حفاظت از منافع و سیاست‌های بخش دولتی در شورا حضور پیدا کنند.

اما در گروه دوم، که وظیفه همراستا کردن نهادها را برعهده دارند، باید نمایندگانی از وزارت اقتصاد و دارایی و مجلس شورای اسلامی حضور داشته باشند.

نهادهایی که درگیر و مرتبط با بخش معدن هستند هم، باید در شورا کرسی داشته باشند، مثل محیط‌زیست، میراث‌فرهنگی، منابع‌طبیعی و امثال آن. علاوه بر این، چون موضوعات حقوقی همیشه نقش پررنگی در معدن داشته‌اند، به‌نظر می‌رسد حضور عضوی مسلط به حقوق و قضا هم در این شورا ضروری است.

تنها بخشی که تا به حال نقش آن نادیده گرفته شده بود، بخش خصوصی، دانشگاهی، علمی و معدنی بوده و این بخش به‌طورمعمول در سیاست‌گذاری‌ها به بازی گرفته و به آنها مجال کافی برای عرض اندام داده نشده است.

در مجموع، ترکیب این دو گروه، باید به‌شکلی باشد که وزن متخصصان معدن، بخش خصوصی و تشکل‌های معدنی بیشتر باشد، زیرا سایر گروه‌ها به‌واسطه قدرتی که در دست دارند، در عمل تاثیر خود را بر تصمیمات شورا خواهند گذاشت.

کرسی دیگری که به‌گمان من نباید اهمیت آن را نادیده گرفت، مربوط به رسانه‌ها است، زیرا در عصر ارتباطات هستیم و رسانه می‌تواند در بسترسازی فضای سیاست‌گذاری بخش معدن بسیار موثر باشد.

◉ باتوجه به تجربه پیشین چقدر احیای چنین شورایی می‌تواند در حل مشکلات معدن نقش‌آفرین باشد؟

شورا می‌تواند نقش بسیار پررنگی داشته باشد، اما به‌شرط اینکه در جایگاه واقعی خود قرار گیرد.

جایگاه واقعی شورای سیاست‌گذاری زنجیره معدنی، در بالاترین رده تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری است و به‌عبارت دیگر، باید اتاق فرمان این بخش به‌شمار آید، بنابراین چینش اعضا باید به‌گونه‌ای باشد که بتوانند اجماع حداکثری را در بخش معدن به‌وجود آورند.

وقتی چنین شورایی تشکیل شود، تمام ارکان بخش معدن می‌توانند مسائل و مصائب خود را رودررو با بخش دولتی در میان بگذارند. در مقابل، دولت هم می‌تواند دغدغه‌هایش را مطرح کند و از دل این تعامل، سیاست‌ها، تصمیم‌ها و روندهایی استخراج شود که می‌تواند راهگشا باشد.

به این ترتیب چون مسائل و مشکلات معدن به صورت شورایی مورد بررسی قرار می‌گیرد و گره‌گشایی می‌شود، روز به روز، سال به سال، دهه به دهه بخش معدن را در مسیر پیشرفت جلو می‌راند.

یکی دیگر از ویژگی‌های مثبت تصمیم‌گیری شورایی این است که خلاف شرایط و فضایی که درحال‌حاضر حاکم است، تمامی افراد ذی‌نفع می‌توانند بر روند تصمیم‌گیری تاثیرگذار باشند و پخش مسئولیت باعث برانگیخته شدن حس تعصب و عرق نسبت به حوزه فعالیت می‌شود که زمینه‌ساز پویایی بیشتر خواهد شد، بنابراین فکر می‌کنم که احیای مجدد این شورا را باید به فال نیک گرفت.

از این مرحله به بعد، هنر اداره‌کنندگان شورا است که با ترکیب و چینش اعضا، زمینه هم‌افزایی و انسجام حداکثری بخش‌های مختلف معدن را فراهم آورند.

◉ تشکیل این شورا با چه آسیب‌هایی روبه‌رو است؟

در درجه اول باید جایگاه شورا مشخص و خطوط ارتباطی آن با سایر نهادهای تصمیم‌گیر به‌درستی تعریف شود.

تا زمانی‌که این تعاریف به‌شکل درست و مناسبی رقم نخورد، شورای سیاست‌گذاری زنجیره معدنی، در حد مجموعه‌ای اسمی (نه رسمی) باقی خواهد ماند و بعد از مدتی، شاید مثل گذشته به این نتیجه برسیم که تاثیر چندانی ندارد و دوباره منحل شود، بنابراین باید جایگاه این شورا، باتوجه به اسمی که برای آن در نظر گرفته شده است، درخور و شایسته باشد.

مسئله دیگر این است که باید هدف از تشکیل شورا روشن شود تا بدانیم حدود وظایف و اختیارات شورا چیست. وقتی این هدف تعریف شود، می‌توان با توجه به آن ترکیب اعضا را به گونه‌ای انتخاب کرد که نماینده واقعی بخش‌های ذی‌نفع معدنی باشند

اما اگر هدف روشن و مشخص نباشد و فقط مجموعه‌ای تشریفاتی برای توجیه تصمیمات رسمی تشکیل شود و دست فعالان واقعی از مشارکت در تصمیم‌گیری کوتاه بماند، نه‌تنها مشکلی حل نخواهد شد، بلکه به مسائل و مصائب گذشته دامن زده می‌شود و سیکل معیوبی ایجاد می‌کند که مشکلاتی بزرگ‌تر می‌آفریند. نکته مهم‌تر این است که پس از تشکیل شورا، نمی‌توان به‌راحتی دست به اصلاح و بازسازی آن زد و مصائب و مشکلات انتخاب نادرست اعضا دامن کل بخش معدن را خواهد گرفت.

فعالیت شورایی، سیستماتیک و جمعی نیازمند اعتماد متقابل است که بارها در گفته‌های مسئولان ارشد موردتاکید قرار گرفته است. گام اول برای دستیابی به این اعتماد، شفاف‌سازی است. اگر قرار است شورایی پویا داشته باشیم که تصمیمات آن به‌روز و در راستای حل مشکلات بخش معدن باشد، باید هر دوطرف، در آمار و اطلاعات و فرآیندهای تاثیرگذار در تصمیمات، شفاف عمل کنند و دید بالا به پایین را به دید رفت و برگشتی میان سیاست‌گذار و ذی‌نفع تغییر دهند. در یک جمله، بحث هم‌سطح بودن در تصمیمات و فعالیت‌های شورایی، در کنار شفافیت در مسائل می‌تواند نقش بسیار موثری در خروجی‌های فعالیت‌های شورای سیاست‌گذاری بخش معدن ایفا کند.

باید برای حفظ استقلال این شورا نهایت سعی و تلاش‌مان را به‌خرج دهیم، زیرا خواه ناخواه، به‌واسطه اعضایی که در شورا حضور پیدا می‌کنند، هرکسی از ظن خود یار می‌شود و دنبال سهم‌خواهی و برخورداری از منافع مرتبط با خود است.

باید استقلال شورا با سازکاری دقیق تضمین شود و به‌جای آنکه شورا به‌صورت جلسه به جلسه و با حضور نمایندگان تصمیمات خود را پیش ببرد و سیاست‌هایش را تبیین کند، تشکیلاتی داشته باشد تا به‌صورت مستقل به تحقیق و توسعه در ارتباط با تمامی زمینه‌های معدنی بپردازد و خوراکی منصفانه و بدون وابستگی را در اختیار شورا قرار دهد تا برای تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری مورداستفاده قرار گیرد.

وجود تشکیلاتی که بتواند فرآیند تحقیق و توسعه پایش اطلاعات، آمار و ارقام، بررسی مسائل به‌صورت مستقل و در نهایت آسیب‌شناسی آن شکل بگیرد و گزارش مستقل خود را به ریاست شورا ارائه کند، ضروری است. به این ترتیب، رئیس و دبیر شورا می‌توانند با مقایسه گزارش‌های دریافتی، تصمیمی بهینه و دقیق اتخاذ کنند.

لازم به ذکراست که بخش معدن ما نیروهای خبره، نخبه و متخصصی زیادی دارد که می‌توانند اتاق فکر شورای سیاست‌گذاری زنجیره معدن را تشکیل دهند و در ارتباط مستقیم با مسائلی که شورا مدنظر دارد، بیش از پیش مثمرثمر باشند.

نکته مهم در فرآیند تصمیم‌گیری شورایی این است که علاوه بر شناخت مسائل و مصائب بخش‌های مختلف، باید توان و قدرت جمع‌بندی و تصمیم‌گیری مناسب وجود داشته باشد که بتواند معاونت معدنی وزارتخانه را در حل مشکلات یاری دهد و چالش‌های پیش روی معدنکاری را کمتر کند.

گسترش تجارت
همشهری
دوشنبه
۳۰ آبان ۱۴۰۱
۲۶ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
۲۱ نوامبر ۲۰۲۲
شماره ۲۲۰۳
پیاپی ۳۵۲۱
www.Tejaratdaily.com

صادرات، نیازمند مزیت رقابتی

این ره که می‌روی به ترکستان است

بی‌نظمی در تولید و توزیع انرژی

کالاهای اساسی، بلاتکلیف روی آب مانده‌اند

شرکت‌های دولتی کالاهای خود را از بنادر ترخیص نمی‌کنند

با نگاهی کلی به آمارهای کالاهای ترخیص نشده از بنادر و تخلیه نشده از کشتی‌ها، در می‌یابیم تمامی کالاهای اساسی عنوان شده به عنوان موجودی بنادر، از بحران‌های مهم فعلی بازار داخلی هستند. به عقیده بعضی از کارشناسان، کمبودهای بازار می‌تواند با ازادسازی کالاهای اساسی از بنادر مرتفع شود و این موضوع اهمیت آزادسازی و توزیع این کالاهای اساسی در بازار داخلی را افزایش می‌دهد. اما از سویی دیگر برخی معتقدند سیاست‌های نظام توزیع در کشور، تعیین‌کننده وضعیت موجودی و یا حتی نرخ کالاها در بازار است. از این رو بررسی علت عدم ترخیص کالاها و همچنین راهکارهایی که برای این مسئله می‌توان در نظر گرفت، حائز اهمیت است. همشهری در این گزارش، به بررسی وضعیت بنادر و کشتی‌های حامل بارهای وارداتی و پیشنهاد کارشناسان برای بهبود شرایط پرداخته است.

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

عکس: همشهری

تنها بخشی از کالاها و بارهای انباشت شده در انبار بندر امام، متعلق به بخش خصوصی بوده که سیاست‌گذاری ورود و خروج این کالاها نیز بر عهده جهاد کشاورزی است

انباشت حدود ۴ میلیون تن کالا

بهروز آقایی، مدیر کل بنادر و دریانوردی خوزستان اظهارکرد: درحال‌حاضر در بندر امام خمینی ۳۷ فروند کشتی با میزان بار ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تن در لنگرگاه روی آب مانده‌اند.

به گزارش ایلنا، بهروز آقایی درباره آخرین وضعیت انبارهای بنادر و تخلیه و ترخیص کالا در بنادر خوزستان اظهارکرد: درحال‌حاضر در بندر امام خمینی ۳۷ فروند کشتی با میزان بار ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تن در لنگرگاه بر روی آب مانده‌اند و در کنار اسکله هم ۲۰۰ هزار تن کالا در حال تخلیه است. همچنین بیش از ۳ میلیون و ۹۰۰ هزار تن کالا در انبارهای بندر امام انباشت شده‌اند. وی با تاکید براینکه کشتی‌های که روی آب مانده‌اند به دلیل مشکل اسنادی امکان ورود به بندر را ندارند، ادامه داد: هنوز تبادلات مالی بین فروشنده و خریدار کامل نشده و با مشکل اسنادی مواجه‌اند. پس از رفع مشکل اسنادی به این کشتی‌ها اعلام ورود به بندر می‌شود که درحال‌حاضر به هیچ یک از این ۳۷ فروند کشتی که حامل کالای اساسی هستند، اعلام ورود به بندر نشده است.

مدیر کل بنادر و دریانوردی استان خوزستان گفت: اگر فرض کنیم همین امروز مشکل اسنادی این کالاها و بار برطرف شود، به دلیل اینکه امور پشتیبانی دام نتوانسته کالاهای خود یعنی همان ۳میلیون و ۹۰۰ هزار تن را از انبارهای بندر امام خارج کند، ظرفیت و انباری برای پذیرش بار کشتی‌های مانده بر روی آب نداریم.

وزارت جهاد کشاورزی جوابگو باشد

آقایی با بیان اینکه وزارت جهاد کشاورزی و دو زیر مجموعه آن (امور پشتیبانی دام و شرکت بازرگانی دولتی) باید در اقدامی سریع کالاهای انباشت شده در انبار بندر امام را خارج کنند، تاکید کرد: بخشی از کالاها و بارهای انباشت شده در انباره بندر امام، متعلق به بخش خصوصی بوده که سیاست‌گذاری ورود و خروج این کالاها نیز بر عهده جهاد کشاورزی است. جهاد کشاورزی باید با برنامه‌ریزی دقیق نسبت به واردات کالا و خروج آن از بنادر اقدام کند تا امروز با این مشکلات مواجه نشویم. تا ۳ میلیون و ۹۰۰ هزار تن کالای انباشت شده، از انبارهای بندر امام خارج نشوند، از پذیرش همزمان انبوه کشتی که در لنگرگاه مانده‌اند را نداریم.

مدیر کل بنادر و دریانوردی استان خوزستان درباره مدت زمان ماندگاری برخی از این کالاها در لنگرگاه و انبارهای بندر امام اظهارکرد: برخی از این کشتی‌ها از مرداد در لنگرگاه منتظر ورود به بندر هستند و برخی از کالاها از اردیبهشت در انبارهای بندر امام دپو شده‌اند.

وی با هشدار نسبت به فسادپذیری کالاهای دپوشده در انبار بنادر گفت: اگر این کالاها سریع از انبار خارج نشوند، مشکل آفت و خودسوزی پیدا می‌کنند؛ چراکه کالاهایی مانند کنجاله سویا یک کالای خودسوز بوده و از این دست کالاهای اساسی فسادپذیر در انبار بنادر زیاد است. همچنین دسته دیگری از کالاها مانندگندم و ذرت، گازی از خود متصاعد می‌کنند که در نهایت باعث تخریب آنها می‌شود. آقایی ادامه داد: یکی دیگر از مشکلات دپوی کالاها در انبار آن است که اگر این بارها در مدت دو ماه ترخیص نشوند، باید باید مورد آزمایش مجدد قرار گیرند. در این صورت علاوه بر تحمیل هزینه انجام آزمایش دوم، صاحب بار وارداتی باید ریسک و مسئولیت فاسد بودن برخی از کالاها را نیز قبول کند.

بخش قابل‌توجهی از معطلی کشتی‌های حامل کالاهای اساسی در بندر امام خمینی (ره)، به دلیل وجود مشکلات اسنادی کالا است. تخصیص نیافتن ارز از دیگردلایل بروز مشکلات پیش آمده دانست

تخلیه کشتی‌ها سرعت یابد

شهلا عموری، رئیس اتاق بازرگانی اهواز خواستار تسریع در تخلیه کشتی‌های حامل کالاهای اساسی در بندر امام خمینی (ره) شد و گفت: تعداد کشتی‌های موجود در لنگرگاه بندر امام خمینی (ره) به بیش از ۳۰ کشتی رسیده و باید فکری برای سامان‌دهی این شرایط کرد.

به گزارش اتاق ایران آنلاین، رئیس اتاق اهواز با اشاره به معطلی تعداد قابل‌توجهی از کشتی‌های حامل کالاهای اساسی در لنگرگاه بندر امام خمینی (ره) اظهار کرد: تسریع تخلیه این کشتی‌ها ضروری است و پیگیری این موضوع باید در دستور کار دستگاه‌های مربوطه قرار گیرد. بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد که هم‌اکنون ظرفیت نگهداری انبارهای بندر امام خمینی (ره) در آستانه تکمیل شدن قرار دارد.

رئیس اتاق اهواز با اشاره به اینکه تعداد کشتی‌های موجود در لنگرگاه بندر امام به بیش از ۳۰ کشتی رسیده است، گفت: این کشتی‌ها حامل بیش از ۲میلیون تن کالای اساسی هستند. بنابراین رسیدگی به وضعیت این کشتی‌ها و تخلیه بار آن‌ها، از اهمیت زیادی برخوردار است. در هفته ابتدایی آبان امسال، موجودی کالاهای اساسی در بندر امام به بیش از ۶ میلیون تن رسید. تسریع در روند تخلیه کالاهای موجود می‌تواند به تأمین مواد اولیه موردنیاز واحدهای تولیدی منجر شود.

مشکلات اسنادی کشتی‌ها را معطل می‌کند

عموری با اشاره به پیگیری‌های اداره کل بنادر و دریانوردی خوزستان برای تسریع در تخلیه کشتی‌ها و همچنین کاهش حجم انبارش کالا در مجموعه بندری امام خمینی (ره) عنوان کرد: از دستگاه‌های متولی حمل‌ونقل بار و همچنین گمرک انتظار می‌رود هرچه سریع‌تر نسبت به رفع مشکلات پیش‌آمده در ترخیص کالاهای ورودی به این بندر اقدام کنند. همچنین عملیاتی شدن بسته‌های پیشنهادی اداره کل بنادر و دریانوردی خوزستان برای سرعت بخشیدن به فرآیند ورود و خروج کالاهای اساسی از بندر امام خمینی، یکی از ضرورت‌های مهم است. ایجاد جذابیت برای به‌کارگیری ناوگان حمل بار از این بندر، کاهش بوروکراسی صدور مجوزهای استاندارد، قرنطینه و بهداشت و همچنین استفاده از ظرفیت انبارهای خارج از محوطه بندری تا شعاع ۳۰ کیلومتری ازجمله این پیشنهادهاست. این بسته پیشنهادی می‌تواند نقشی مؤثر در تسریع ترخیص کالاها از بنادر شوند.

عموری ادامه داد: بخش قابل‌توجهی از معطلی کشتی‌های حامل کالاهای اساسی در بندر امام خمینی(ره)، به دلیل وجود مشکلات اسنادی کالا است.

همچنین عدم تخصیص ارز را می‌توان مهم‌ترین دلیل بروز مشکلات پیش آمده درباره معطلی این کشتی‌ها دانست. این موارد در حالی است که هزینه ناشی از معطلی کشتی‌ها در لنگرگاه به‌صورت ارزی محاسبه شده و این موضوع تبعات متعددی را برای اقتصاد کشور در پی دارد. جریمه تأخیر در تخلیه کالا برای هر کشتی به‌صورت روزانه به میزان ۲۵ هزار دلار محاسبه می‌شود که می‌توان برای کشور هزینه‌ای بسیار سنگین باشد.

شرکت‌های دولتی، واردکنندگان اصلی هستند

عادل دریس، مدیرکل امور بندری سازمان بنادر و دریانوردی کشور از رشد ۳۵ درصدی موجودی کالاهای اساسی و نهاده‌های دامی در بنادر کشور و انتظار ۴۸ فروند کشتی در راستای فرآیند اسنادی و پهلودهی برای تخلیه کالا خبر داد.

به گزارش برنا، مدیرکل امور بندری سازمان بنادر و دریانوردی درباره تأخیر در ترخیص کالاهای اساسی از بندر امام خمینی (ره) اظهار کرد: درحال‌حاضر موجودی کالاهای اساسی و نهاده‌های دامی در بنادر کشور قریب به ۵ میلیون و ۱۰۰ هزار تن است که ۳۵ درصد رشد را نسبت به سال گذشته نشان می‌دهد.

وی از وجود بیش از ۸ میلیون و ۲۰۰ هزارتن کالای اساسی و نهاده‌های دامی در بنادر، اسکله و لنگرگاه‌ها و انتظار کشتی‌ها برای تخلیه بار خبر داد و عنوان کرد: این میزان نیز نسبت به مدت مشابه سال گذشته از رشد ۳۰ درصدی حکایت دارد. بخش زیادی از کالاهای اساسی توسط دو شرکت بزرگ دولتی، بازرگانی دولتی و پشتیبانی امور دام وارد می‌شود؛ حدود ۵۵ درصد از کالاهای اساسی وارد شده متعلق به این دو شرکت بوده و مابقی مربوط به بخش خصوصی است. با توجه به این آمار درمی‌یابیم میزان کالای وارد شده توسط شرکت‌های دولتی علاوه بر نقش تأمین کالا، در تنظیم بازار نیز موثرند.

وی ادامه داد: در چند مدت اخیر جلسات متعددی با شرکت‌های دولتی و خصوصی برای ترخیص بار از بنادر به‌ویژه بندر امام خمینی (ره) برگزار شد؛ چراکه حدود ۸۰ درصد از آمار کالاهای وارداتی ترخیص نشده، مربوط به بندر امام (ره) است.

تکمیل ظرفیت انبار بندر امام خمینی

مدیرکل امور بندری سازمان بنادر و دریانوردی با بیان اینکه ظرفیت انبار در بندر امام خمینی به طور تقریبی پر شده، تاکید کرد: به شرکت‌های دولتی و خصوصی اعلام شده در سریع‌ترین فرصت ممکن نسبت به ترخیص کالای اساسی خود از انبارهای بندر اقدام کنند. در این راستا خوشبختانه طی چند هفته گذشته اقداماتی از سوی برخی از شرکت‌ها انجام شده و با ایجاد فضا برای ورود کالاهای جدید، مجدد بارگیری از بندر آغاز شد. اما اگر این روند با سرعت بیشتری ادامه نیابد، در ادامه با مشکلات بسیاری مواجه خواهیم شد. چراکه در این صورت صف انتظار کشتی‌ها افزایش یافته و دیگر مشکلات برای تأمین کالاها در بازار پیش خواهد آمد.

وی ادامه داد: در یک بازه زمانی ممکن است اسکله‌ها خالی باشد و در یک بازه زمانی با پیک خروج کالا مواجه می‌شویم که این امر سازمان حمل‌ونقل جاده‌ای و حمل‌ونقل ریلی را نیز با مشکل مواجه می‌کند. بنابراین ترخیص و خروج کالاها از انبارها، به منظور جلوگیری از پیشامد مشکلات متعدد، ضرورت دارد.

دریس با بیان اینکه کالابه طور مستمر توسط کشتی‌ها به بنادر اضافه می‌شود، اظهار کرد: روزانه بین ۵۰ تا ۶۰ هزار تن تخلیه کالا از کشتی را در دستور کار داریم و به تناسب بین ۳۰ تا ۴۰ هزار تن نیز از بندر خارج می‌شود. درحال‌حاضر ۴۸ فروند کشتی در کل بنادر در انتظار فرآیند اسنادی و پهلودهی برای تخلیه کالا هستند و ۱۹ فروند نیز در حال تخلیه کالا هستند. حجم کالا در کشتی‌هایی که در لنگرگاه قرار دارند دو میلیون و ۶۵۱ هزار تن گزارش شده است که حامل کالای اساسی و نهاده‌های دامی هستند.

سخن پایانی

برخی کارشناسان و فعالان اقتصادی معتقدند در سال‌های اخیر هیچ یک از تصمیمات و سیاست‌های دولت، در جهت تسهیل فعالیت‌های تجاری نبوده و تنها به بار هزینه‌های واردکنندگان افزوده شده است. به این دلیل شاهد هستیم کالاها در گمرک و بنادر باقی مانده و اقلام فسادپذیر، روز به روز از بین می‌روند.

باید توجه کرد از بین رفتن محصولات غیر از زیان مالی به واردکنندگان، ضرر ارزی نیز به کشور وارد می‌کند. اما از سویی دیگر اگر به آمارها توجه کنیم، خواهیم دید واردکنندگان اصلی کالاهای اساسی در کشور، شرکت‌های دولتی بوده و آنها نسبت به ترخیص بارهای خود کوتاهی می‌کنند. این نوع بی‌توجهی‌ها، در ادامه تمامی بخش‌های بازارهای داخلی را دستخوش تغییر کرده و نباید شرکت‌های دولتی نسبت به آن بی‌تفاوت باشند.

نظرگاه

خطر از بین‌رفتن فرصت تجارت

محمدرضا مودودی
کارشناس حوزه تجارت بین‌الملل

عضویت در پیمان‌های منطقه‌ای کشورهای حوزه اوراسیا، بسیار حائز اهمیت بوده و نتایج مثبت اقتصادی زیادی را برای کشورها به همراه دارد. ایران در سال‌های اخیر روابط خود را با کشورهای بلوک شرق به‌ویژه حوزه اوراسیا بهبود بخشید و توانستیم توافقات را از مرحله تعارفات به مرحله اجرا هدایت کنیم. حال که ایران توانسته به عضویت این پیمان‌ها در آید، پرسش اساسی اینجاست که آیا ما می‌توانیم سهم قابل توجهی از بازار این منطقه به‌دست بیاوریم؟ در جواب این سوال باید گفت رسیدن به این مهم نیازمند ایجاد زیرساخت‌ها و تدوین ضوابطی بلندمدت است. نیاز مهم فعلی ایران در توسعه تجارت، تامین و تهیه زیرساخت و اصلاح برنامه برای تجارت در بلند مدت است. چرا که نقص‌های فعلی در این زمینه‌ها سبب شده تجارت ایران با تمامی کشورها محدود شود. بنابراین می‌توان گفت بزرگ‌ترین عامل در محدود کردن تجارت ایران، وجود نقص‌های جدی در زیرساخت‌ها و بسترهای اقتصادی است. یکی از بسترهای مهم برای توسعه تجارت، ایجاد برقراری روابط بانکی ایران با سایر کشورها است. تجار ایرانی باید بتواند با ارزهای رایج دنیا تجارت کند و محدودیتی در این زمینه نداشته باشد. تجارت با ارزهای ملی و محلی برای تجار بخش خصوصی ریسک تجارت را بالا می‌برد از طرف دیگر ضوابط به دلیل تنظیم بازار تجارت را محدود می‌کند. این مسئله بسیار برای حوزه تجارت خارجی خطرناک است و تفکرات اینچنینی رایج شدن مقررات خلق‌الساعه در تجارت را تقویت می‌کند. امروزه یکی دیگر بحث‌های قانونی جدی در امر تجارت، وجود محدودیت در واردات است. باید بپذیریم تجارت تخصص است و نباید تنها از بنگاه‌های تولیدی حمایت کنیم که به تجارت ادامه دهند. باید شرایط به‌گونه‌ای فراهم شود که ضمن حمایت از تولید، بستری برای رشد و بلوغ به شرکت‌های بازرگانی وجود داشته باشد؛ چراکه این شرکت‌ها باعث تولید ثروت و اشتغال می‌شوند. علاوه‌بر نقایص قانونی برای توسعه تجارت، ضعف‌های لجستیکی نیز یکی از موارد محدودکننده تجارت هستند. زیرساخت‌های لجستیکی ما ایرادهای اساسی داشته و درحال‌حاضر شرکت توانمند لجستیکی در کشور نداریم. همچنین از سویی دیگر و ضوابط و قوانین تعرفه‌ای ایران برای امور حمل‌ونقل و لجستیک پیچیده است؛ ایران جز معدود کشورهایی است که تعرفه گمرکی بالایی دارد. این موضوع تجارت ما را محدود کرده و باعث می‌شود نتوانیم سهم خود را بازار کشورهای منطقه‌ای ارتقا بدهیم و این فرصت تجاری را به تولید ثروت تبدیل کنیم. سیاست‌های تجاری ایران همواره از سیاست‌های بین‌المللی و ارزی داخلی تاثیر می‌پذیرد؛ تجارت خارجی کشور به گوسفند قربانی تبدیل شده که در جشن و عزا نخست سر این بخش قربانی می‌شود. زمانی‌که تنش‌های سیاسی ما با کشورهای همسایه و غیرهمسایه تشدید می‌شود، نخستین بارقه‌ها آن را در فعالیت‌های تجارت خارجی مشاهده می‌کنیم. در این شرایط محدودیت‌های بیشتری برای تجارت وضع شده و در نهایت تولید و تمام بخش‌های اقتصادی و تجاری آسیب می‌بینند. کشورهای حوزه قفقاز ظرفیت تبادل کالا و پول با ایران را داشته و این کشورها علاقه‌مند به خریداری کردن کالاهایی ایرانی هستند. اگر سیاست‌های ما مبتنی بر تنش‌زدایی نباشد و نتوانیم سیاست‌های خود را با سایر کشورها تلطیف کنیم، آثار منفی آن را در تجارت خارجی خواهیم دید. در چنین شرایطی دیگر از دست تجار کاری برنخواهد آمد و ساختار حکمرانی سیاسی باید به چالش‌های پیش آمده در تجارت رسیدگی کند. یکی از موارد سیاسی که امروزه به طور مستقیم بر تجارت ایران و همسایه‌های خود اثر گذاشته، تنش سیاسی میان ارمنستان وآذربایجان است. این‌دست چالش‌های سیاسی همواره پاشنه آشیل برای تجارت خارجی است. درحال‌حاضر کاهش تجارت ما با آذربایجان آغاز شده و به نظر می‌رسد این روند ادامه‌دار خواهد بود.

یادداشت

مسبب تحمیل هزینه‌ها دولت است

محمدمهدی رئیس‌زاده ـ عضو هیات‌رئیسه اتاق بازرگانی ایران و ایتالیا

توسعه صادرات مستلزم آن است که فعالیت‌های تجاری در بسترهای مناسبی شکل گیرد. زمانی که پایه‌های اقتصادی بنا به دلایل مختلفی در شرایط نابسامان قرار داشته و متزلزل باشند، نمی‌توان به توسعه تجارت امیدوار بود. یکی از زمینه‌های اصلی برای دستیابی به رشد صادرات، توجه به تمامی بخش‌های اقتصادی است. تجارت مجموعه‌ای از فرآیندها بوده و هر بخش، حلقه‌ای از این زنجیر را تشکیل می‌دهد.

نخستین حلقه صادرات را می‌توان تولید دانست؛ هرچند برخی معتقدند نیاز بسیاری از صنایع، با واردات تامین می‌شود و از این‌رو بخشی پیش از تولید وجود دارد، اما می‌توان با کمی اغماض گفت تولید یکی از پایه‌های اصلی تجارت است.

تولیدات صنایع بالادستی نهاده‌های صنایع پایین‌دستی را تامین می‌کنند،پس بخش تولید، مهم‌ترین حلقه اقتصادی برای تجارت است. کارشناسان معتقدند برای افزایش صادرات، ابتدا باید تولید را رشد دهیم و موانع توسعه آن را حذف کنیم. یکی از مشکلات امروزه تولید تورم است که به صنعتگران فشار زیادی وارد کرده است. این تورم به تجارت نیز سرایت کرده و رشد فزاینده نرخ کالاها، صادرات را برای تجار با دشواری همراه و باید فکری به حال شرایط فعلی کرد.

دولت عنوان کرده با دستوری کردن نرخ کالاها، می‌توان تورم را کنترل کرد، اما در شرایطی که بخش زیادی از تورم به‌دلیل افزایش نرخ حامل‌های انرژی، دستمزد کارگران و سایر هزینه‌هایی است که از سوی دولت به صنعت و تولید وارد شده، دستوری کردن قیمت‌ها تنها به مشکلات بازار اضافه خواهد کرد.

بهای کالاهای صادراتی تابعی از نرخ تمام‌شده تولید و شاخص‌های رقابت‌پذیری کالا در بازارهای جهانی است. به‌بیانی دیگر، تجار تلاش می‌کنند تا کالاها را با قیمتی به بازارهای جهانی عرضه کنند که با مزیت رقابتی بتوانند سهم مهمی را از بازارها داشته باشند، اما حاکم بودن تورم کنترل‌ناپذیر در بازارهای داخلی سبب شده تا بهای نهایی کالاهای صادراتی نیز با تغییرات مداومی همراه باشد، از این‌رو مهار کردن تورم، یکی از الزامات مهم و وظایف اصلی دولت در شرایط فعلی است، اما باید این کار توسط راهکارهای مناسب و موثر انجام شود. تا زمانی که تورم داخلی کنترل نشود، تمامی عوامل تاثیرگذار بر تولید اعم از نرخ مواد اولیه، انرژی، دستمزد نیروی کار، پشتیبانی اداری، لجستیک و سایر موارد این‌چنینی نیز گران خواهند شد.

دولت قصد دارد تا با ایجاد محدودیت در قیمت‌گذاری کالاها، تورم را کنترل کند، در صورتی که این اقدام تنها بار مشکلات اقتصادی فعلی را سنگین‌تر خواهد کرد. قیمت‌گذاری دستوری بدون توجه به شرایط فعلی و تورم حاکم، نه‌تنها تورم را کنترل نخواهد کرد بلکه باعث آسیب مالی شدید صنعتگران و در نتیجه تعطیلی خط تولید خواهد شد. در شرایطی که نرخ تمامی مولفه‌های تولید به‌طور مستمر در حال افزایش است، تولیدکننده نمی‌تواند نرخ خود را ثابت نگه دارد، چرا که هزینه‌های تحمیل‌شده از سوی دولت همواره در حال افزایش است. دولت پاسخ دهد که با ایجاد محدودیت برای نرخ کالاها، نهاده‌ها، هزینه واردات، حامل‌های انرژی و سایر موارد این‌چنینی ثابت و با بهایی مناسب خواهد بود یا خیر. دولت تا به امروز در بسیاری از بخش‌های کشور ورود و قیمت‌گذاری دستوری را حاکم کرده است که بسیاری از تولیدکنندگان و تجار نسبت به آن گلایه داشتند. کشورهای مختلف در جهان براساس قواعد بازار آزاد فعالیت داشته و ضمن برخوردار بودن از اقتصادی باثبات، قواعد بازار آزاد به توسعه تجارت آنها کمک کرده است. اقتصاد باثبات، روند برنامه‌ریزی برای تولیدکنندگان و تجار تسهیل و آینده را پیش‌بینی‌پذیر می‌کند، از این‌رو مناسب به‌نظر می‌رسد تا دولت با آزادسازی قیمت‌ها، فرصت ترمیم اقتصاد را فراهم کرده و در ادامه، بازار به‌تعادل برسد.

رفع ممنوعیت تردد کامیون‌های ایرانی و ترکمن

با رفع محدودیت‌ها و ممنوعیت‌هایی که از زمان همه‌گیری بیماری کرونا میان ایران و ترکمنستان اعمال شده بود، بعد از ۳ سال، کامیون‌های حامل کالاهای ترانزیتی، صادراتی و وارداتی می‌توانند به عمق خاک ۲ کشور وارد شوند. به‌گزارش ایسنا، در این راستا و با تحقق مصوبات نشست روسای گمرک ۲ کشور در شهریور امسال در محل گمرک مرزی لطف‌آباد ایران و آرتیق ترکمنستان، نخستین کامیون ترکمنستانی وارد خاک ایران شد. طبق اعلام گمرک، با این اقدام، کامیون‌های دوطرف می‌توانند به‌صورت حمل یک‌سره، ترانشیپمنت مستقیم و غیرمستقیم وارد اماکن گمرکی و عمق خاک دو کشور شوند، همچنین از دیگر دستاوردهای نشست طرفین در شهریور امسال، حذف دریافت متقابل خط سیر عبور کامیون‌های ایرانی و ترکمنی در داخل خاک ۲ کشور از آبان امسال به‌ازای هر کیلومتر ۱.۵ دلار است که این امر سبب کاهش هزینه‌ها و افزایش حجم مبادلات تجاری خواهد شد. گفتنی است، باتوجه به اینکه طرف ترکمنستانی هیچ محدودیت و ممنوعیتی در تعداد ناوگان ورودی و خروجی اعمال نمی‌کند و باتوجه به علاقه‌مندی طرف ترکمنستانی به افزایش حجم مبادلات بین کشور، مقامات گمرکی ترکمنستان خواهان افزایش ساعت کاری گمرک دوطرف هستند تا تشریفات گمرکی با سرعت بیشتری انجام شود. براساس این گزارش، محدودیت‌های کرونایی هم که بیش از این، طولانی شدن عملیات گمرکی را در پی داشت، برداشته شده است. یادآور می‌شود که در ۷ ماه نخست امسال، میزان ترانزیت از گمرک سرخس ۶۲ درصد و وزن صادرات ۱۳ درصد افزایش یافته است.

قیمت‌گذاری دستوری، بنگاه‌ها را از دور تجارت خارج می‌کند

صادرات، نیازمند مزیت رقابتی

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

اصطلاح قیمت‌گذاری دستوری به کنترل نرخ توسط چارچوب‌های قانونی تعیین‌شده برای کالاهای مشخص اشاره دارد. کنترل نرخ به‌طور معمول توسط دولت در بازار آزاد اجرا می‌شود. این فرآیند به‌عنوان ابزاری برای مداخله مستقیم اقتصادی برای مدیریت مقرون به صرفه بودن برخی کالاها و خدمات در بخش‌های اقتصادی مختلف به‌کار می‌رود، اگرچه اعمال سیاست‌های کنترل نرخ ممکن است در کوتاه‌مدت نرخ برخی کالاها و خدمات را مقرون‌به‌صرفه‌تر کند، اما کنترل نرخ در ادامه می‌تواند منجر به اختلال در بازار، ضرر برای تولیدکنندگان و تغییر قابل‌توجه در کیفیت شود. وزیر اقتصاد چندی پیش اعلام کرد سیاست قیمت‌گذاری دستوری یکی از ابزارهای کنترل تورم است و دولت در آینده قصد دارد تا موارد مربوط به این بحث را اصلاح و اجرایی کند. برخی کارشناسان بر این باور هستند که با مداخله عمیق دولت و اعمال مدیریت دستوری در قیمت‌گذاری، مزیت رقابتی بنگاه‌های تولیدی و تجاری به‌چالش کشیده می‌شود،همان‌طور که چالش‌های این‌چنینی تا پیش از این نیز، در صنایع مختلف وجود داشته و صنعتگران از وجود قیمت‌گذاری‌های دستوری گلایه داشتند. فعالان تجاری و تولیدی معتقدند برای توسعه صادرات باید مزیت رقابتی بنگاه‌ها تقویت شود و قیمت‌گذاری دستوری روندی مخرب را بر بازار تحمیل می‌کند. صمت در گفت‌وگو با کارشناسان و فعالان اقتصادی، به بررسی ابعاد مختلف اجرای قیمت‌گذاری دستوری و پیامدهای آن بر تجارت داخلی و خارجی پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

قیمت‌گذاری دستوری که به‌معنای سرکوب کردن نرخ کالاها در حلقه‌های مختلف زنجیره ارزش است، باعث برهم خوردن تعادل بازار می‌شود. تولید و عرضه کالاها در شرایط سرکوب قیمتی کمتر و منجر به اختلال در بازار خواهد شد

شیوه‌های اشتباه قیمت‌گذاری حذف خواهد شد

احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی با تاکید بر نامناسب بودن حذف قیمت‌گذاری دستوری برای برخی کالاها گفت: دولت حمایت از تمامی تولیدکنندگان و صادرکنندگانی را که از محل قیمت‌گذاری دستوری و غیرکارشناسی دچار زیان یا کاهش سود شدند،وظیفه خود می‌داند، از این‌رو دولت در تلاش است تا با استفاده از سایر ابزارهای اقتصادی، این موضوع را حل و مدیریت کند. به‌گزارش تسنیم، خاندوزی توضیح داد: طبق قوانین متعدد، دولت موکلف به جبران زیان تمامی افرادی است که از قیمت‌گذاری غیرکارشناسی آسیب دیده‌اند،بنابراین دولت برنامه‌هایی را برای حمایت از اقشار زیان‌دیده خواهد داشت. وزارت اقتصاد و ستاد اقتصادی دولت تمامی تلاش خود را برای اصلاح رویه‌های اشتباه به‌کار گرفته‌اند. از جمله این اشتباهات می‌توان به بحث قیمت‌گذاری دستوری که سال‌ها در کشور رایج بوده، اشاره کرد. وزیر امور اقتصادی و دارایی تشریح کرد: طی ماه‌های گذشته شاهد لغو قیمت‌گذاری دستوری در برخی محصولات و ورود آنها به سازکار شفاف بورس کالا بودیم که این امر نشان‌دهنده عزم جدی دولت برای حذف شیوه اشتباه قیمت‌گذاری است.

بازار نیازمند برنامه صحیح

خسرو فروغان‌گران‌سایه، رئیس کمیسیون بازرگانی داخلی اتاق بازرگانی تهران در گفت‌وگو با صمت نسبت به تاکید دولت بر دستوری بودن فعالیت‌های اقتصادی واکنش نشان داد و گفت: تا به امروز رویکرد دولت‌ها نسبت به اقتصاد، تنظیم بازار با دستور بوده و پایه‌های تصمیمات و نظارت‌های خود را بر این اساس تدوین کردند. هر چند مدت یک‌بار نیز طرح‌های مختلفی از سوی دولت برای تنظیم اقتصاد مطرح می‌شود که تمامی آنها بر دستوری شدن قیمت‌گذاری کالاها در بخش‌های مختلفی از زنجیره تولید حکایت دارد. این قیمت‌گذاری‌های دستوری در سال‌های اخیر نه‌تنها به‌نفع مردم نبوده، بلکه مشکلاتی را برای تولیدکنندگان و حتی تاجران به‌وجود آورده است. وی ادامه داد: در بحث‌های مختلفی مانند قیمت‌گذاری و نظارت، ضعف‌های جدی و شدیدی وجود دارد. اگر دولت به‌دنبال بهبود و اصلاح وضعیت اقتصادی است، باید مشکلات را ریشه‌ای شناخته و درصدد رفع آنها برآید، چرا که با اجرای طرح‌های نامناسب و ناموفق، تنها اقشار ضعیف و متوسط بیشتر آزار خواهند دید. در این میان، تولیدکنندگان و صادرکنندگان نیز دچار زیان خواهند شد. بخشی از ذات طرح قیمت‌گذاری دستوری، اعطای یارانه یا حمایت‌های مختلف از بخشی از تولید است. تا به امروز دیده شده تنها تعداد محدودی از تولیدکنندگان از این حمایت‌ها برخوردار شده و سایر بخش‌های تولیدی به‌دلیل وجود قیمت‌گذاری دستوری، زیان مالی جدی دیدند. گران‌سایه تاکید کرد: کنترل تورم و ایجاد ثبات در بازار، نیازمند اجرایی کردن برنامه‌های صحیح با بررسی همه‌جانبه آنها است. راهکارهای زیادی برای به‌ثبات رساندن بازار وجود دارد و مناسب به‌نظر می‌رسد تا دولت به‌سمت اتخاذ راه‌های مناسب متمایل شود.

بازار آزاد الگوی کشورهای توسعه‌یافته

وی در ادامه صحبت‌های خود به راهکارهای ثبات بازار داخلی اشاره کرد و گفت: تورم و متغیر بودن فضای اقتصادی در کشور سبب شده نه‌تنها بازارهای داخلی دستخوش تغییرات جدی و مستمر شوند، بلکه پایه‌های تجارت جهانی نیز متزلزل شده است. مهم‌ترین راهکار برون‌رفت از شرایط فعلی، اصلاح پایه‌های نظام بازرگانی داخلی است. امروز در بحث ساماندهی و نظام توزیع، نقایص متعددی داریم که رسیدگی به آنها از مهم‌ترین وظایف دولت است. این فعال اقتصادی تصریح کرد: یکی از دلایل اصلی ایجاد تورم، نبود نظارت مناسب و صحیح در امور اقتصادی است. منظور از نظارت، قیمت‌گذاری دستوری نیست، چرا که این مسئله در نهایت چالش تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان را بیشتر می‌کند. باید بستری فراهم شود تا در بخش‌های مختلف بازار مانند روند نظام توزیع، تولید، نظارت و سایر موارد مربوطه، خلأهای فعلی بهبود یابند. این بهبود با برنامه‌ریزی و پیروی کردن از الگوهای کشورهای توسعه‌یافته امکان‌پذیر است. کشورهای مختلفی که اقتصادی پویا و محکم دارند، روند قیمت‌گذاری دستوری را در تمامی بخش‌های اقتصادی خود پیاده نکرده و به قواعد بازار آزاد پایبند هستند. گران‌سایه وجود سازکار قیمت‌گذاری دستوری را یکی از مشکلات مهم اقتصاد ایران عنوان کرد و در این‌باره گفت: به‌دلیل وجود قیمت‌گذاری دستوری در بخش‌های مختلف تولید، کالاهای ایرانی مزیت رقابتی خود را از دست داده و سایر مشکلات مالی برای تولیدکنندگان و حتی صادرکنندگان به‌وجود آورده است. گران‌سایه تصریح کرد: با اجرای طرح‌های نامناسب و تغییرات مداوم در بدنه‌های اقتصادی، کشور با چالش‌های جدی مواجه می‌شود. در سال‌های اخیر دیده شده دولت برای کنترل تنش‌های بازار، دست به چاپ پول زد که در نهایت باعث افزایش تورم و نقدینگی موجود شد.

تجارت خارجی تحت‌تاثیر قیمت‌گذاری دستوری

رئیس کمیسیون بازرگانی داخلی اتاق بازرگانی تهران به اهمیت حاکم شدن قواعد بازار آزاد در اقتصاد ایران تاکید کرد و در این‌باره گفت: مهم‌ترین مزیت برداشته شدن قیمت‌گذاری دستوری را می‌توان اصلاح شدن قیمت‌ها در بازار دانست. اگر قیمت‌ها به بازار آزاد سپرده شوند، بازار رقابتی شده و در نهایت افزایش کیفیت به‌همراه اصلاح قیمتی حاصل خواهد شد، چرا که در بازار آزاد، تولیدکنندگان نیز با هدف کسب سهم از بازار، تولیدات خود را با قیمتی مناسب و کیفیتی بالا به صنایع پایین‌دستی خود و در نهایت بازار عرضه می‌کنند. همین موضوع به‌نوبه خود منجر به ساماندهی نظام اقتصادی خواهد شد. وی ادامه داد: اما در حال حاضر به‌دلیل دستوری بودن قیمت‌ها، مزیت رقابتی از کالاها در حلقه‌های مختلف تولید حذف و در نهایت تورم به بازار تحمیل شده است. نه‌تنها بازار داخلی بلکه قیمت‌گذاری دستوری در تجارت خارجی نیز تاثیر منفی دارد.

در شرایطی که تولیدکنندگان داخلی نتوانند کالاها را از نظر نرخ و کیفیت رقابتی تولید کنند، صادرکنندگان نیز برای فروش آنها دچار مشکل خواهند شد، از این‌رو قیمت‌گذاری دستوری سبب می‌شود برندهای ایرانی نتوانند در بازارهای جهانی حرفی برای گفتن داشته باشند. این فعال اقتصادی تصریح کرد: تا پیش از این، برای واردات کالاهای اساسی و بخشی از فعالیت‌های تولیدی که به‌طور مستقیم بر معیشت مردم تاثیر داشتند، دولت ارز ترجیحی را اختصاص داده بود و سپس به‌واسطه آن وارد مباحث قیمت‌گذاری دستوری برای تولیدات شده بود. پس از مدتی دولت دریافت که اشتباه کرده و به‌طور کلی ارز ترجیحی را حذف کرد که این اقدام با متشنج شدن بازارها همراه بود.

در بحث‌های مختلفی مانند قیمت‌گذاری و نظارت، ضعف‌های جدی و شدیدی وجود دارد. اگر دولت به‌دنبال بهبود و اصلاح وضعیت اقتصادی است، باید مشکلات را ریشه‌ای شناخته و درصدد رفع آنها برآید

انقباض بازار با قیمت‌گذاری دستوری

یدالله صادقی، رئیس اسبق سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران در گفت‌وگو با صمت به پیامد قیمت‌گذاری دستوری در تولید اشاره کرد. او از بین رفتن ظرفیت‌های بازارهای داخلی و خارجی را از نتایج منفی اجرایی شدن قیمت‌گذاری دستوری دانست و در این‌باره گفت: تا پیش از این دولت در برخی بخش‌های تولید و حتی تجارت روند قیمت‌گذاری دستوری را در پیش گرفت و شاهد معایب و ضررهای آن بود. باوجود آنکه وزیر اقتصاد اعلام کرده شیوه‌های نادرست قیمت‌گذاری کالاها اصلاح خواهند شد، به‌نظر می‌رسد ذات این روند و طرح برای اقتصاد نامناسب است. قیمت‌گذاری دستوری که به‌معنای سرکوب کردن نرخ کالاها در حلقه‌های مختلف زنجیره ارزش است، باعث برهم‌خوردن تعادل بازار می‌شود. تولید و عرضه کالاها در شرایط سرکوب قیمتی کمتر شده و منجر به اختلال در بازار خواهد شد. احتکار، شکل‌گیری بازار سیاه و کمبود در نهاده‌های تولید و کالاهای مصرفی از نتایج قیمت‌گذاری دستوری است. وی ادامه داد: زمانی که نهاده‌های تولید به‌میزان کافی و نرخ مناسب در دست تولیدکننده و صنعتگر قرار نگیرد، فعالان تولیدی رفتار انقباضی از خود نشان داده و حجم تولید کالاها در هر بخش را کاهش می‌دهند، بنابراین نخستین نتیجه ایجاد قیمت‌گذاری دستوری، شکل‌گیری کمبود کالا در بازار است.

سرمایه باید به‌سمت تولید برود

صادقی در ادامه صحبت‌های خود، افزایش تورم را از دیگر پیامدهای حاکم شدن قیمت‌گذاری دستوری عنوان کرد و گفت: دولت معتقد است با قیمت‌گذاری دستوری می‌توان تورم را کنترل کرد، در حالی که ریشه‌های تورم تنها به تولید و نظام عرضه کالا معطوف نیست و به نبود تعادل در منابع مالی و مصارف دولت بازمی‌گردد. رشد نقدینگی در بازار به‌دلیل بالا بودن مصارف مالی دولت، یکی از علت‌های اصلی شکل‌گیری تورم در کشور ما است.

اگر تولید را با قیمت‌گذاری دستوری مواجه کنیم، صنعت و تولید توانایی لازم را برای جذب سرمایه‌ها نخواهد داشت و همین مسئله تورم را به‌وجود خواهد آورد. وی در ادامه تصریح کرد: وجود نقدینگی و نبود تعادل در منابع و مصارف دولت، علت اصلی تورم است. شرایطی که هزینه‌ها بالا بوده و نقدینگی زیادی در جامعه وجود دارد، تولید تنها در صورتی که محدودیت نداشته باشد، می‌تواند سرمایه‌ها را به خود جذب کند. اگر محدودیتی مانند قیمت‌گذاری دستوری برای صنایع و واحدهای تولیدی وجود داشته باشد، سرمایه‌ها به‌سمت تولید و چرخه‌های اقتصادی حرکت نخواهد کرد، بنابراین نبود تعادل و توازن در عرضه و تقاضا در بازار و در نهایت نقدینگی و تورم در جامعه بیشتر خواهد شد.

سخن پایانی

همان‌طور که در گزارش گفته شد، کنترل نرخ نوعی مداخله اقتصادی توسط دولت است. دولت معتقد است این کار به‌منظور مقرون‌به‌صرفه‌تر کردن کالاها، خدمات و... برای مصرف‌کنندگان است و اقتصاد کلان کشور را به سمت درستی هدایت خواهد کرد، اما برخی عقیده دارند قیمت‌گذاری دستوری به ضرر تولیدکنندگان و صنعتگران است و در ادامه می‌تواند لطمات بسیار نامناسبی برای اقتصاد به‌همراه داشته باشد. در این میان، بعضی از افراد معتقدند قیمت‌گذاری دستوری بازار را کنترل کرده و از جولان دادن کالاها با قیمت‌های نجومی و ایجاد تورم فزاینده جلوگیری خواهد کرد. نسبت به مسئله قیمت‌گذاری دستوری، فعالان هر بخش به‌نفع فعالیت‌های خود اظها نظر کرده و ماجرا را از دید خود تفسیر می‌کنند. تولیدکنندگان قیمت‌گذاری دستوری را برخلاف جریان بازار آزاد دانسته و عده‌ای دیگر بر این باور هستند که بازار آزاد به‌منظور رقابت بی‌حدوحصر بخش خصوصی بوده که در این میدان جنگ، تنها مصرف‌کنندگان و مردم عادی آسیب خواهند دید. به‌نظر می‌رسد در چنین شرایطی، بهترین کار اتخاذ تصمیمی است که بیشترین منفعت و کمترین زیان را برای مردم به‌همراه داشته باشد، چرا که منفعت‌طلبان از هر شرایطی برای کسب درآمد خود استفاده می‌کنند و نمی‌توان نگران آنها بود. در بحث قیمت‌گذاری دستوری نیز به‌نظر می‌رسد تنها در شرایطی می‌توان ثمره‌های مثبت داشته باشد که برای تمامی بخش‌های تولیدی وجود داشته باشد، همچنین نظارت‌های جدی بر کیفیت و میزان تولید صنایع از سوی دولت حاکم بوده تا در هیچ بخش کم‌کاری وجود نداشته باشد.

رشد ۳۸ درصدی خرید اینترنتی در مهر

برپایه رصد و برآوردهای اتاق بازرگانی تهران، در ۷ ماه ابتدایی امسال نزدیک ۶۳۴ هزار میلیارد تومان خرید اینترنتی انجام شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش ۳۸ درصدی داشته است. به گزارش ایرنا، محمدحسن مرتضوی، عضو اتاق بازرگانی ایران درباره تجارت الکترونیک و خرید اینترنتی مردم گفت: در چند سال اخیر با توسعه پلتفرم‌های داخلی و خارجی، خرید اینترنتی مردم ایران افزایش یافته است. البته با فیلترینگ پلتفرم‌های اینستاگرام و واتس‌آپ از حجم خریدهای اینترنتی کاسته شده اما این کاهش خیلی محسوس نیست.

وی ادامه داد: پلتفرم‌های داخلی مدت‌ها است که فعالیت خود را آغاز کرده‌اند و باتوجه به وجود نماد اعتماد الکترونیکی و شاپرک، اعتماد به خرید آنلاین افزایش یافته است. این عضو اتاق بازرگانی تاکید کرد: مدت‌ها است که در خریدوفروش آنلاین به پلتفرم‌های خارجی وابستگی نداریم و بیش از ۹۰ درصد تجارت الکترونیکی در بستر پلتفرم‌های داخلی انجام می‌شود. او گفت: توصیه می‌کنم افرادی که در گذشته در پلتفرم اینستاگرام و واتس‌آپ مشغول فروش کالا بودند سراغ پلتفرم‌های داخلی بروند تا دوباره کسب‌وکارشان رونق بگیرد. عضو اتاق بازرگانی ایران تاکید کرد: در خیلی از کشورها خریدوفروش اینترنتی صاحب جایگاه است و در ایران نیز شاهد بلوغ کسب‌وکارهای اینترنتی و آنلاین هستیم. در این میان بررسی اتاق بازرگانی تهران از وضعیت خرید اینترنتی در مهر امسال نشان می‌دهد در این ماه حدود ۹۶هزار میلیارد تومان خرید اینترنتی انجام شده که سهم ۱۳.۶ درصدی از کل تراکنش‌ها دارد. خرید اینترنتی در مهر نسبت به ماه قبل (شهریور) با کاهش ۴ درصدی مواجه شده، اما در عین حال نسبت به مهر سال قبل ۳۸ درصد افزایش یافته است.

کارشناسان در واکنش به اعلام سیاست تصحیح سازکار قیمت‌گذاری دستوری:

این ره که می‌روی به ترکستان است

جراحی اقتصادی متخصص می‌خواهد

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

اواخر اردیبهشت امسال طرح اقتصادی دولت باعنوان «جراحی اقتصادی» به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید؛ طرحی که با وعده توجه و توانمندسازی اقشار ضعیف و محروم جامعه و جلوگیری از رانت، فساد و قاچاق کالاهای اساسی به کشورهای دیگر از جمله کشورهای همسایه اجرایی شد. براساس شواهد، جراحی اقتصادی دولت سیزدهم و براساس آن حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، در بازه زمانی یک‌ساله نرخ برنج را ۲۰۰ درصد، مرغ را ۱۰۱ درصد، پنیر را ۱۳۳ درصد، تخم‌مرغ را ۱۱۴ درصد و ماکارونی را ۱۶۸ درصد افزایش داد؛ در نتیجه جراحی اقتصادی دولت آقای رئیسی اقشار ضعیف جامعه را نه‌تنها توانمند نکرد، بلکه ضعیف‌تر کرد. حال با زیان‌های شدید اقتصادی ناشی از اقتصاد دستوری و کوتاه شدن دست بخشی از جامعه از بازار گوشت و برنج، احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی از برنامه‌ریزی برای تصحیح سازکار قیمت‌گذاری دستوری خبر می‌دهد. به‌گفته خاندوزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی در تلاش است سازکار اصلی تعیین نرخ در اقتصاد بکار گرفته شود و درباره اقلامی که همچنان به‌طور غیرکارشناسی نرخ‌گذاری می‌شوند، بنا بر این است که با مجموعه‌ابزارهای در اختیار این مسئله را ساماندهی کنیم. در حال حاضر وزارت امور اقتصادی و دارایی در حال تهیه ماده واحده پیشنهادی برای تصحیح سازکار قیمت‌گذاری دستوری است که طی هفته‌های آینده اطلاع‌رسانی خواهد شد. صمت در این گزارش در گفت‌وگو با کارشناسان به بررسی پیامدهای قیمت‌گذاری دستوری و امید به اصلاح آن و نتیجه این سیاست بر معیشت پرداخته کرده است.

عکس: آیدا فریدی

تا زمانی که تولید نداشته باشیم اوضاع اقتصادی هر روز بدتر از دیروز می‌شود، این در حالی است که ما اصلا منابع تولید نداریم و بسیاری از کارخانه‌های ما تعطیل هستند

عوارض جراحی اقتصادی

اگر تا دیروز صحبت از خرید خانه و ماشین قسطی بود، اکنون با جراحی اقتصادی آقای رئیسی آگهی‌های خرید قسطی گوشت و برنج، آن هم با ضامن یا چک دست به دست می‌شود. در برخی از سایت‌های خرید اینترنتی کالا و خدمات، با تبلیغاتی مواجه می‌شوید که براساس آن متقاضیان می‌توانند برای خریدهای قسطی سوپرمارکتی یا محصولات پروتئینی نظیر گوشت قرمز ضامن کارمندی یا بازنشستگی، اجاره‌نامه، سفته الکترونیکی یا چک بانکی ارائه کنند. قرار بود در نتیجه این جراحی اقتصادی نان واردکنندگان متخلف، اختلاسگران و... آجر شود که نشد و این گروه در بسیاری از بخش‌ها همچنان در حال فعالیت هستند و از سوی دیگر مصرف‌کننده نهایی با افزایش قیمت کالا و خدمات روبه‌رو شده و تیغ تیز جراحی سفره‌های آنها را می‌برد. در عین حال، بسیاری تاکید دارند حتی راهکارهای جبرانی مثل پرداخت یارانه، کمک چندانی به طبقات فرودست نکرده و تنها بخشی از گرانی‌ها را جبران می‌کند. همچنین این ادعا که فقط ۴ قلم کالا مشمول افزایش نرخ شده‌اند، هیچ پایه و مبنای صحیحی ندارد. این ادعا نشانه بی‌اطلاعی از روندها و مکانیسم‌های اقتصادی است. ۴ قلم کالایی که گران شده مواد اولیه و زیرساخت کالاهای دیگر هستند و قطعا افزایش نرخ آنها در نرخ محصولات دیگر تاثیرگذار است. بر همین اساس به‌نظر می‌رسد راهکار این بود که سیاست‌های تعدیلی را با رویکرد حمایت از طبقات فرودست به‌کار ببندند.

اجرای راهکارهای جبرانی مثل ارائه یارانه، کمک چندانی به طبقات فرودست نمی‌کند، زیرا یارانه فقط بخشی از گرانی‌ها را جبران می‌کند

اقتصاد مرده است

محمد صادق مشایخ، رئیس کمیسیون توسعه بازرگانی بنیاد امید ایرانیان درباره صحبت‌های اخیر وزیر اقتصاد که از تدوین پیشنهادی برای تصحیح سازکار قیمت‌گذاری دستوری خبر داد، به صمت گفت: متاسفانه مشکل اصلی در بدنه اقتصاد است، نه روش‌هایی که مطرح می‌شود. اصلا قیمت‌گذاری دستوری یعنی چه؟ نرخ تمام‌شده کالا چقدر است؟ با دریافت پاسخ این سوالات گاهی به این حقیقت می‌رسیم که هیچ امیدی به اصلاح و بهبود وضعیت اقتصادی نیست. وی با اشاره به مدیریت ضعیف اقتصاد کشور، اظهار کرد: بنایی که از پایه کج باشد، قطعا ریزش می‌کند؛ بنابراین در گام نخست باید سیستم مدیریت تولید و توزیع خود را هماهنگ کنیم. مدیریت اقتصادی ما بسیار ضعیف است و یکی از دلایل اختلاف قیمت‌ها و بی‌ثباتی بازار به مدیریت ضعیف اقتصاد بازمی‌گردد.

▣ توزیع کالابرگ فساد می‌آفریند

مشایخ در ادامه با بیان مثال‌هایی از مدیریت‌های اقتصادی ضعیف گذشته، گفت: زمانی که یارانه به مصرف‌کنندگان داده شد و در مقابل آن، نرخ مرغ افزایش و مصرف کاهش یافت، شاهد کشتار جوجه‌های یک‌روزه بودیم. راهکار اقتصادی درست این بود که ابتدا یارانه به حساب تولیدکننده واریز و پس از تولید، کمک‌هزینه لازم برای خرید نیازهای اولیه به حساب مردم واریز شود. این اقدام پیش از بررسی شرایط بازار و تحلیل عرضه و تقاضا انجام شد. افراد دارای تمکن مالی با خرید بیش از نیاز و احتکار کالا از تصمیمات ناگهانی و نادرست آسیبی نمی‌بینند و در مقابل، کمبود کالا، نتیجه مخرب این سیاست برای سفره قشر ضعیف است. وی ضمن تاکید بر اینکه اختصاص کالابرگ یعنی توزیع فقر، اظهار کرد: آنچه مشخص است، کالابرگ موجب تولید نمی‌شود. همچنین تجربه ثابت کرده توزیع کالابرگ نه‌تنها کمکی به سفره مردم نخواهد کرد، بلکه فساد ایجاد می‌کند. رئیس کمیسیون توسعه بازرگانی بنیاد امید ایرانیان با بیان اینکه کالابرگ تنها هزینه سنگین روی دست دولت می‌گذارد و سود دیگری ندارد، افزود: راهکارهای زیادی برای برون‌رفت از وضعیت فعلی وجود دارد، اما مسئولان نمی‌خواهند آنها را اجرا کنند. کسی نمی‌خواهد مشکل حل شود. حتی برای جلوگیری از قاچاق نیز اقدام خاصی صورت نمی‌گیرد، این در حالی است که جنس قاچاق به‌وفور در کشور وجود دارد و به ازای هر کالای قاچاق ۱۰ کارگر ما بیکار می‌شوند.

▣ نباید بگذاریم این اقتصاد بمیرد

مشایخ ضمن تاکید بر اینکه اقتصاد کشور مرده است، افزود: تا زمانی که تولید نداشته باشیم، اوضاع اقتصادی هر روز بدتر از دیروز می‌شود، این در حالی است که ما اصلا منابع تولید نداریم و بسیاری از کارخانه‌های ما تعطیل هستند. در نتیجه این روند، اوضاع برای قاچاقچیان، عروسی و برای تولیدکننده عزا است. نباید بگذاریم اقتصاد بمیرد که سپس برای آن مجلس عزا بگیریم. وی با اشاره به اقدامات نادرست برخی مسئولان برای تغییر وضعیت اقتصادی بیان کرد: تا زمانی که رانت و فساد موجود در ساختار اقتصادی کشوری از بین نرود وضعیت اقتصادی درست نخواهد شد؛ تا زمانی که اختلاس و رشوه برقرار است و در مقابله با آن اقدام قاطع و عملیاتی صورت نگیرد همین روند ادامه خواهد داشت؛ در نتیجه پولدارها پولدارتر و فقیران فقیرتر می‌شوند.

▣ اراده قوی برای بهبود اوضاع اقتصادی

رئیس کمیسیون توسعه بازرگانی بنیاد امید ایرانیان با انتقاد از عملکرد تیم اقتصادی دولت برای بهبود وضعیت فعلی بیان کرد: باید در حوزه‌های اقتصادی از افراد متخصص استفاده شود؛ افرادی که بدانند مفهوم اصلی اقتصاد چیست و فرمولی علمی برای حل مشکلات اقتصادی داشته باشند. از سوی دیگر اصلاح وضعیت فعلی اقتصاد نیازمند اراده و عزمی قوی است. تا زمانی که ما نخواهیم از سرمایه‌های ملی کشور مانند کارشناسان و دانشمندان استفاده کنیم هیچ چیز درست نمی‌شود.

قیمت‌گذاری دستوری با بازار چه کرد؟

رضا کنگری، رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی درباره اظهارات اخیر وزیر اقتصاد مبنی بر اصلاح سازکار قیمت‌گذاری دستوری به صمت گفت: دولت‌ها معمولا برای مقابله با افزایش نرخ و تورم، اقدام به سرکوب قیمت‌ها و تعیین دستوری نرخ می‌کنند تا کالاها با نرخ پایین‌تر به‌دست مردم برسد. به‌عقیده برخی از کارشناسان این اقدام نه‌تنها تاکنون به تثبیت نرخ کالاها کمکی نکرده، بلکه خود به عاملی برای جهش تقاضا و التهاب بیشتر بازار، رانت و دلال‌بازی و خروج بازار از فرآیند طبیعی خود تبدیل شده است.

وی با بیان راهکاری برای اصلاح بهتر رویه قیمت‌گذاری دستوری افزود: قیمت دستوری باید به‌گونه‌ای تعیین شود که با قیمت‌های بازار همخوانی داشته باشد. اگر قیمت‌های بازار مدیریت شود، اوضاع بهبود می‌یابد. در حال حاضر کالا به اندازه کافی در بازار موجود است، اما تقاضا وجود ندارد.

▣ عواقب راهکار غلط!

کنگری با انتقاد از قیمت‌گذاری دستوری کالاهای مختلف اظهار کرد: رویه اصلی این است که بازار باتوجه به عرضه و تقاضا قیمت‌های واقعی را به مشتری ارائه دهد، اما با قیمت‌گذاری‌های دستوری بسیاری از افراد ضرر می‌کنند. همچنین اگر عرضه بیشتر از تقاضا باشد در بازار رقابت ایجاد می‌شود. برای مثال می‌توان به تعیین قیمت دستوری برای برنج در سال گذشته اشاره کرد که طی آن نرخ برنج ایرانی ۶۵ هزار تومان اعلام شد. در نتیجه این اقدام برخی افراد از فروش برنج ایرانی دست کشیدند و عده‌ای دیگر نیز برنج پاکستانی را در کیسه‌های ایرانی با نرخ ۶۵ هزار تومان عرضه کردند، این در حالی است که هر کیلو برنج درجه یک و مرغوب ایرانی در ۴ ماه اخیر با قیمتی بین ۱۲۰ تا ۱۴۵ هزار تومان به فروش می‌رسید، اما اکنون با نرخ کیلویی ۹۰ تا ۱۱۰ هزار تومان و حداکثر ۱۱۵ هزار تومان عرضه می‌شود و باتوجه به عرضه برنج‌های کشت دوم قیمت این محصول روند نزولی دارد.

▣ چرا برنج ارزان شد؟

رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی درباره افت نرخ برنج بیان کرد: در ماه‌های اخیر باتوجه به برداشت برنج و نزدیکی زمان برداشت برنج کشت دوم، از نرخ این محصول در بازار کاسته شده است.

سخن پایانی

اقتصاد ایران چشم‌به‌راه سیاست‌گذاری شجاع و نترس است که بعد از سال‌ها با جراحی واقعی و متفکرانه، این دور باطل و بی‌اثر مدیریت تورم را از اقتصاد کشور برچیند. از سوی دیگر کارشناسان بر این عقیده‌اند که قیمت‌گذاری دستوری سیاستی منسوخ و ناکارآمد برای مقابله دولت‌ها با تورم به‌حساب می‌آید که به‌دلیل آثار بد، سال‌ها است در هیچ اقتصاد پیشرفته‌ای به کار گرفته نمی‌شود. در واقع قیمت‌گذاری دستوری یک اخلالگر مهم در کارکرد سالم و یکپارچه اقتصاد است که در مقابله با منطق اقتصاد بازار، آثار مخرب خود را در ابعاد و بخش‌های مختلف بر جای می‌گذارد. جراحی اقتصادی دولت سیزدهم به سراغ فرودستان رفت و از سفره‌های آنها آغاز شد؛ جراحی که به امید بهبود صورت گرفت، اما تاکنون نتیجه مثبتی نداشته است. وقت آن رسیده که آقایان از در اتاق جراحی خارج شوند و بگویند بیمار از دست رفت! هرچند که رویه همیشگی این است که توپ را به زمین دیگری بیندازند و هیچ چیز را گردن نگیرند.

یادداشت

نظام پرداخت یارانه ایراد دارد

فرشاد پرویزیان
نایب رئیس انجمن اقتصاد ایران

تورم از جمله مسائل و موضوعات مهم کشور است. یکی از مسائلی که سبب شده نرخ تورم در کشور به میزان فعلی برسد خلق نقدینگی توسط دولت برای گذراندن اقتصاد است و به‌نوعی دولت ناچار به خلق این پول بوده است. بسیاری از منابع مردم و دولت باید صرف سرمایه‌گذاری‌های مولد شود تا کالا و خدمات بیشتری در اختیار مردم قرار گیرد و در نتیجه، این گونه شاهد افزایش قیمت‌ها نباشیم.

نرخ تورم را در ایران می‌توان به کمتر از ۵ درصد رساند که البته تحقق این مهم یک بسته سیاستی متشکل از اصلاح نظام بودجه، تفکیک بودجه ارزی و ریالی، اصلاح ساختار بانکی، اصلاح ساختار مالیاتی، اصلاح فضای کسب‌وکار و رفع انحصارها و امضاهای طلایی و مقابله با فساد و ایجاد شفافیت را می‌طلبد که تحقق این موارد در بازه‌ای ۴ تا ۶ ساله ممکن است.

از سوی دیگر تورم زمانی ایجاد می‌شود که تقاضا برای خرید کالاها و محصولات افزایش یابد، اما موجودی این کالاها و خدمات در سطح جامعه کم باشد. در واقع زمانی که فاصله میان نرخ واقعی با نرخ فروش کالاها زیاد شود، به‌اصطلاح می‌گویند قیمت‌ها متورم شده است. هرچه این فاصله بیشتر شود، نرخ تورم نیز بیشتر خواهد شد. تورم در حقیقت ناشی از رشد نقدینگی است و ریشه پولی دارد. راهکار کاهش تورم سیاست پولی مناسب است. یکی از دلایل دیگر ایجاد تورم، کسری بودجه دولت است. زمانی که هزینه‌های دولت از درآمدهایش بیشتر شود، دولت به کسری بودجه خواهد خورد. نحوه تامین کسری بودجه نیز در تشدید تورم تاثیرگذار است. اگر دولت برای تامین کسری بودجه خود، از بانک مرکزی استقراض کند یا فروش درآمدهای ارزی مثل نفت را در پیش بگیرد، پایه پولی و نقدینگی کل اقتصاد افزایش خواهد یافت و این افزایش نقدینگی، تورم به بار خواهد آورد. به‌معنای دیگر استقراض از بانک مرکزی یا بانک‌های خارجی، باعث افزایش پایه پولی و نقدینگی در اقتصاد می‌شود که آثار تورمی دارد. برای مثال زمانی که شما می‌خواهید چیزی خریداری کنید و پولی ندارید، دو راهکار دارید؛ یا پول به‌دست آورید یا خرج نکنید! کسب درآمد که به‌واسطه تحریم‌ها با سختی همراه است و بخش عظیمی از مخارج نیز حقوق کارکنان دولت است؛ پس راهکار چیست؟ واضح است که درآمد مردم در برابر نرخ‌هایی که هر روز جابه‌جا می‌شوند، افزایش چندانی نداشته است؛ در نتیجه روزبه‌روز از قدرت خرید کاسته می‌شود. این اتفاق به این معنی است که معیشت مردم سخت‌تر می‌شود؛ ابتدا گوشت از سفره‌ها کم می‌شود، سپس برنج و... و در نهایت سفره‌ای برای مردم نمی‌ماند. کیک اقتصاد روزبه‌روز کوچک‌تر می‌شود و در نتیجه سفره خانوار ذره ذره آب می‌رود.

تحریم بیشترین نقش را در اوضاع بد اقتصادی دارد و مابقی آن مشکلات داخلی است. تحریم‌ها به‌طور غیرمستقیم از طریق نرخ ارز و همچنین به‌طور مستقیم بر تورم تاثیر می‌گذارند. از ۸۵ میلیون نفر جمعیت کشور، دولت به حدود ۵۰ میلیون نفر یارانه می‌دهد؛ یعنی ۶۰ میلیون نفر از نظر دولت مستحق دریافت یارانه هستند و در فقر به‌سر می‌برند.

از سوی دیگر ۵۰ میلیون نفر یارانه دریافت می‌کنند و حدود ۴۰ میلیون نفر از جمعیت کشور به‌گونه‌ای وابسته به واحدهای صنفی هستند که دولت از آنها مالیات دریافت می‌کند. دولت از شخصی مالیات می‌گیرد و به شخص دیگر یارانه می‌دهد و این پرداخت ادامه پیدا می‌کند. یارانه و مالیات دو روی یک سکه هستند و اسم آن پرداخت انتقالی است؛ یعنی پرداختی که از دولت به مردم یا بالعکس انجام می‌شود. حال سوال این است که چرا مالیات می‌گیرید که یارانه بدهید؟ بالاخره فرد نیازمند یارانه است یا سود کرده و باید مالیات پرداخت کند؟

البته مبلغی که به‌عنوان یارانه پرداخت می‌شود پاسخگوی هیچ یک از مخارج فرد نیست. یارانه باید هدفمند و بابت کالاهای خاص پرداخت شود، این در حالی است که در خصوص یارانه دو دیدگاه وجود دارد؛ عده‌ای بر این باورند که دولت پول را واریز کند و هزینه‌کرد آن را در اختیار مردم بگذارد. عده‌ای دیگر نیز بر این باورند که یارانه‌ای که برای خرید لبنیات داده می‌شود خرج خرید سیگار می‌شود. اما نکته مشخص این است که نظام پرداخت یارانه ایراد دارد.

یادداشت

چشم بازار مسکن به‌دست دولت

فرشید ایلاتی
کارشناس مسکن

اگه دولت بتواند شعار خود را درباره ساخت سالی یک میلیون مسکن در سال محقق کند، ما می‌توانیم شاهد ثبات یا حتی کاهش نرخ مسکن در بازار باشیم، اما اگر برنامه‌ها و وعده‌ها تنها روی کاغذ بماند و اتفاق خاصی انجام نگیرد، همچنان در بازار رکود رخ می‌دهد و قیمت‌ها مجدد افزایش زیادی پیدا می‌کند.

در حالی بازار مسکن کمابیش در رکود کامل است و خرید و فروش به‌ندرت انجام می‌شود که ظرف یک ماه گذشته نرخ واحد مسکونی در تهران حدود ۶ درصد رشد کرده است. تجربه ۴ سال گذشته بازار مسکن نشان داده ثباتی در مقاطعی ایجاد می‌شود که موقتی است، مگر اینکه رشد نقدینگی متوقف شود و ساخت‌وساز افزایش پیدا کند. روند رشد نرخ خانه نیز متاثر از رکود معاملات کاهش چشمگیری داشته است. برخی منابع از صفر شدن رشد ماهانه نرخ ملک در پایتخت خبر می‌دهند. واسطه‌های ملکی عنوان می‌کنند که فروشنده‌های پول لازم، نرخ‌های پیشنهادی را کاهش داده‌اند و ممکن است با ادامه کسادی معاملات، بازار بیشتر افت کند. باوجود آنکه بخش خرید و فروش با رکود مواجه شده، بازار اجاره مقداری رشد دارد، البته تقاضا برای اجاره کاهش پیدا کرده، اما نرخ‌های پیشنهادی رهن و اجاره مسکن در شهر تهران همچنان رو به بالا است.

به‌صورت سنتی در بازار مسکن رکود و رونق تورمی داریم. به‌طورمثال، نمودار قیمتی مسکن صعودی، اما ساخت‌وساز به‌صورت سینوسی با افت و خیز همراه و به‌شکل عمومی این سیر صعودی است، حتی در زمان‌هایی که ساخت‌وساز کاهش داشت، ما شاهد افزایش نرخ در بازار مسکن بودیم. بحث قیمت، به‌تنهایی نمی‌تواند تعیین‌کننده استقبال سازندگان از پروژه‌های جدید باشد. سرمایه‌های جدید و افرادی که به قصد خرید وارد بازار می‌شوند، در زمان جهش قیمت، از بازار خارج خواهند شد، از این‌رو سرمایه‌گذارها علاقه کمتری دارند تا در این بازار ورود کنند. در دوره ۶ ماهه تا یک‌ساله، سرمایه‌گذاران بازار مسکن دوباره وارد می‌شوند که به‌صورت سینوسی بالا و پایین می‌شود.

اگه دولت بتواند شعار خود را که ساخت سالی یک میلیون مسکن در سال بود، محقق کند، ما می‌توانیم شاهد ثبات نرخ یا حتی کاهش نرخ مسکن در بازار باشیم، اما اگر برنامه‌ها و وعده‌ها تنها روی کاغذ بماند و اتفاق خاصی انجام نگیرد، همچنان در بازار رکود رخ می‌دهد و قیمت‌ها مجدد افزایش می‌یابد. در سال گذشته، تنها ۱۰۰ هزار ساخت مسکن وجود داشت که با وعده داده‌شده بسیار فاصله دارد، از این‌رو می‌گویم که اگر دولت با سرعت بیشتری این واحدها را در اختیار مردم بگذارد، به‌طورقطع در بحث ثبات نرخ مسکن تاثیر دارد.

اگر ساخت‌وسازها سرعت بگیرد، ما شاهد ثبات در این بازار خواهیم بود، اما اگر این پروژه‌ها محقق نشود، ما افزایش نرخ مسکن را خواهیم داشت. زمانی که افزایش نرخ اتفاق می‌افتد، تعدادی سرمایه‌گذار وارد بازار مسکن می‌شوند.

معاملات بازار مسکن زمانی که نرخ در حال افزایش است، بیشتر می‌شود، تا جایی که به نقطه انتهایی برسد و بیشتر از آن، جایی برای افزایش نرخ نباشد و بازار به‌سمت رکود می‌رود، یعنی ساخت‌وساز کمتر می‌شود و در انتها معاملات کاهش می‌یابد، اما با یک تاخیر، دوباره نرخ افزایش پیدا خواهد کرد و این چرخه تا انتها در حال شکل‌گیری است و دوباره سرمایه جدید وارد بازار می‌شود و ساخت‌وساز انجام می‌گیرد.

در بازار مسکن، نزدیک به ۵۰ سال به این شکل و سیکل معیوب رکود و تورمی بخش مسکن را داشته‌ایم. تنها زمان کوتاهی که مسکن مهر آغاز شد، ثبات نرخ و کاهش نرخ ۱۰ تا ۱۵ درصدی در مسکن را شاهد بودیم، زیرا در آن دوره تولید مسکن به یک رونق بسیار خوبی رسیده بود.

الان هم به این صورت است؛ اگر وعده‌های ساخت مسکن تحقق یابد، کاهش نرخ آن را به‌همراه دارد و بازار مسکن کنترل می‌شود.

افزایش ۱۲ درصدی ترانزیت جاده‌ای

ترانزیت طبق آمار، حمل‌ونقل جاده‌ای کشور در ۷ماه نخست امسال حاکی است که در بخش جابه‌جایی مسافر ۲۸ درصد، حمل بار ۲ درصد و ترانزیت جاده‌ای ۱۲ درصد رشد ایجاد شده است.

به‌گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، عملکرد ۷ماهه حمل‌ونقل جاده‌ای در بخش جابه‌جایی مسافر، حمل بار و ترانزیت جاده‌ای اعلام شده است.

براساس آمار ارائه‌شده از سوی معاونت برنامه‌ریزی و مدیریت منابع وزارت راه و شهرسازی در ۷ ماه نخست امسال در بخش جابه‌جایی مسافر نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۸ درصد، در بخش حمل بار ۲ درصد و در بخش ترانزیت جاده‌ای ۱۲ درصد افزایش ثبت شده است.

آمارها در بخش جابه‌جایی مسافر (با صورت‌وضعیت) حاکی است که تعداد مسافر جابه‌جاشده در ۷ ماه نخست امسال، ۷۴ میلیون نفر است که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته (۵۸ میلیون نفر) ۲۸ درصد افزایش داشته است.

با بررسی روند ۱۰ساله جابه‌جایی مسافر مشخص می‌شود که بیشترین میزان جابه‌جایی مسافر در ۷ ماه نخست سال ۱۳۹۱ و به‌میزان ۱۳۲ میلیون نفر ثبت شده است.

همچنین مقایسه عملکرد ۷ ماهه امسال با مدت مشابه سال ۱۳۹۱، کاهش ۴۴ درصدی را نشان می‌دهد.

نقش سرمایه‌گذاری در افزایش تولید نفت و گاز بررسی شد

بی‌نظمی در تولید و توزیع انرژی

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

تحولات اخیر در جهان، سبب شده است تا نرخ حامل‌های انرژی به‌ویژه بهای نفت، بازیچه دست برخی کشورها قرار گیرد. از طرفی، جنگ میان روسیه و اوکراین، در افزایش و کاهش انرژی، نقش مهمی را ایفا کرده است. باتوجه به این جنگ، تولیدکنندگان گروه‌های اوپک و اوپک‌پلاس، بازارهای جهانی را موردرصد قرار داده‌اند تا متوجه شوند که تصمیم روسیه برای ارسال گاز به اروپا چه خواهد بود، همچنین بسیاری از کارشناسان، نظراتی را در ارتباط با آینده نرخ نفت جهانی مطرح کرده‌اند.

از طرفی، روسیه اروپا را به‌خاطر تامین گاز طبیعی تحت‌فشار قرار می‌دهد و اروپا برای تحریم نفت روسیه آماده می‌شود،از این‌رو برخی به‌دنبال کمک گرفتن از ایران هستند. برای تحقق این موضوع، البته باید توافق میان تهران و واشنگتن انجام بگیرد و تحریم‌های سخت اقتصادی علیه ایران که توانایی کشور را در صدور انرژی محدود ساخته است، لغو شود.

در حال حاضر تولیدکننده‌های گروه اوپک و اوپک‌پلاس تحولات بازار جهانی را رصد می‌کنند و منتظر تصمیم نهایی روسیه برای ارسال گاز به اروپا در ماه‌های آینده هستند

بازار به نفت ایران نیاز دارد

به‌دنبال جنگ اوکراین و تحریم واردات نفت روسیه از سوی امریکا و اروپا، خاورمیانه به‌عنوان مهم‌ترین منبع جایگزین نفت روسیه محسوب می‌شد. پیش‌بینی کمبود عرضه نفت در غرب سبب شد، رئیس‌جمهور امریکا طی سفری که به عربستان داشت، خواستار افزایش تولید نفت شود.

آمارهای منتشرشده تاکنون نشان می‌دهد که همراه با کاهش صادرات نفت روسیه به اروپا، شاهد افزایش صادرات نفت برخی کشورهای خاورمیانه هستیم.

روسیه مقادیر زیادی گاز طبیعی را از کشورهای اروپایی دریغ می‌کند، اگرچه ایران مقدار زیادی گاز طبیعی دارد، اما بیشتر آن را در داخل کشور از جمله برای مصرف بسیاری از خودروها مصرف می‌کند، همچنین فاقد خطوط لوله برای ارسال گاز به اروپا و فاقد تاسیسات لازم برای مایع‌سازی گاز طبیعی است.

ایران در کوتاه‌مدت صادرات نفتی بیشتری خواهد داشت، اما چیزی که اروپا در واقع به آن نیاز دارد، گاز است. ایران در حال حاضر نمی‌تواند چنین صادراتی داشته باشد و بعید است به این زودی‌ها بتواند بازار انرژی جهانی را متعادل کند.

اروپا به‌شدت به گاز نیاز دارد و هیچ راهی برای انتقال آن از ایران وجود ندارد. حداقل در بازه زمانی کنونی که تامین گاز برای زمستان اروپا اهمیت دارد، ایران نمی‌تواند کمکی به اروپا کند، گرچه کشورهای اروپایی نیز برای ایجاد منابع انرژی جایگزین تقلا می‌کنند، اما مقامات غربی همچنان اصرار دارند که مشکل انرژی این کشورها بر زمان‌بندی آنها برای رسیدن به توافق با ایران اثری ندارد.

صمت در این گزارش، بحران جهانی انرژی را بررسی کرده است.

پیش‌بینی افزایش نرخ نفت

حسین وکیلی، کارشناس انرژی درباره بحران انرژی در جهان به صمت گفت: بازار انرژی شامل نفت، گاز، میعانات گازی و سایر منابع انرژی می‌شود. در حال حاضر باتوجه به تحولات سیاسی که در روسیه و در ارتباط با حملاتی که به اوکراین انجام شده است، بازار تحت‌تاثیر نوسان عرضه قرار گرفته است، در نتیجه یک بی‌نظمی در عرضه و توزیع انرژی اتفاق افتاده است که با شروع فصل زمستان؛ نیاز صنایع، مصارف خانگی و کارخانه‌ها به‌طورکلی به انرژی بیشتر می‌شود.

وکیلی ادامه داد: پیش‌بینی می‌شود که بهای نفت تا بشکه‌ای ۱۲۰ الی ۱۳۰ دلار برسد. در حال حاضر تولیدکننده‌های گروه اوپک و اوپک‌پلاس تحولات بازار جهانی را رصد می‌کنند و منتظر تصمیم نهایی روسیه برای ارسال گاز به اروپا در ماه‌های آینده هستند. از طرف دیگر، باید دید کشورهایی مانند عربستان‌سعودی و ایالات‌متحده، تا چه میزان می‌توانند بازار را از نظر عرضه در تعادل حفظ کنند و ایالات‌متحده هم تا چه میزان می‌تواند ذخایر موجود را برای کنترل قیمت‌ها و کنترل عرضه آزاد کند.

این کارشناس انرژی گفت: باتوجه به روند سیاسی موجود در منطقه خاورمیانه و روسیه، عرضه نفت و گاز در حال حاضر تصمیم به این شکل است، مگر آنکه تحولات خاصی را شاهد باشیم. این تحولات می‌تواند برای بهبود شرایط یا مسائلی که شدت بحران‌ها را افزایش می‌دهد، باشد، بنابراین لازم به توجه است که نرخ نفت و سایر حامل‌های انرژی، تحت این شرایط خاص چه مراحل و فرآیندی را طی خواهد کرد.

آینده صادرات نفت ایران چه خواهد شد؟

وکیلی در ارتباط با آینده صادرات نفت باتوجه به شرایط سیاسی موجود در کشور گفت: نفت ایران از حالت تجارت طبیعی خارج و به‌صورت سهمیه مشخص در اوپک است. باتوجه به تحریم‌هایی که از طریق ایالات‌متحده و برخی کشورهای اروپایی اعمال شده، بازار نفت ایران از وضعیت طبیعی عبور کرده است و میزان تولید، مصرف داخل، بخش صادرات و همچنین نقل و انتقالات درآمد حاصل از فروش نفت مشخص بود.

وی افزود: در چند سال اخیر که جریان تحریم‌ها به‌شدت افزایش پیدا کرده، این آمارها از وضعیت طبیعی خود خارج شده‌اند، بنابراین آمار درستی از فروش نفت ایران در بازارهای صادراتی موجود نیست، در نتیجه اگر شرایط بازار از نظر عرضه با بحران روبه‌رو شود، به‌طورقطع همین بازار موجود هم در حالت تعلیق می‌ماند.

این کارشناس انرژی در ادامه گفت: به‌دلیل آنکه سرمایه‌گذاری کافی در بخش نفت را انجام نداده‌ایم و در بخش استخراج، چاه‌های موجود بیشتر به نیمه و سال‌های آخر عمر خود رسیده‌اند، نیاز به حفاری و شناسایی منابع جدید است که بتوانیم همچنان در بین صادرکنندگان و تولیدکنندگان عمده قرار بگیریم.

وکیلی افزود: پیش‌بینی می‌شود نیاز به یک سرمایه‌گذاری جدید در کشور احساس می‌شود، همچنین به بیش از ۱۰ میلیارد دلار بودجه در صنعت نفت و گاز نیازمند هستیم تا بتوانیم وضعیت تولید و استخراج را در شرایط کنونی حفظ کنیم.

وی گفت: اگر بخواهیم میزان تولید و استخراج خود را در زمینه صنعت نفت و گاز افزایش دهیم، نیازمند یک سرمایه‌گذاری کلان هستیم. این فاکتورها در بخش صنعت نفت و گاز، می‌توانند بازار تولید، عرضه و صادرات ایران را به‌شدت تحت‌تاثیر قرار دهند. از طرفی، اتفاقات بین‌المللی نیز از نظر سیاست‌های عمومی و جهانی، باید تحت‌نظارت دقیق قرار گیرند تا تولید انرژی گام‌های موثری را در مسیر توسعه و رشد بردارد.

وکیلی در ادامه گفت: روسیه یکی از تولیدکننده‌های عمده نفت و گاز است، اما اروپا و کشورهای غربی، از کشورهای بزرگ صنعتی مصرف‌کننده هستند که به‌نوعی با جنگ اوکراین مخالف هستند، در نتیجه امکان دارد در راستای تحریم روسیه به‌دنبال اعمال تحریم‌هایی باشند که با هدف خرید، سطح عرضه را به‌شدت محدود کنند، در نتیجه بالا بودن تقاضا به‌ویژه در فصل سرد، قیمت‌ها می‌توانند، روند رو به رشدی داشته باشند، از همین‌رو آثار این جریانات می‌تواند در اقتصاد کشورهای دنیا موثر واقع شود.

وکیلی در پایان گفت: شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی در بخش صنایع بالادستی، نقش موثر و تایید‌کننده‌ای دارند. شرکت‌های دانش‌بنیان بیشتر در راستای تحقیق و توسعه و تولید فرآورده‌های جدید و صنایع پایین‌دستی، موثر هستند. در صنایع بالادستی شرکت‌های بزرگی وجود دارند که دارای توان مالی بسیار بالا و تکنولوژی عظیم و جدید هستند و نام‌شان شناخته شده و انگشت‌شمار هستند. این شرکت‌ها اگر در صنایع بالادستی ورود پیدا کنند، کشورهایی را که دارای منافع نفت و گاز هستند، به‌سوی جذب سرمایه هدایت خواهند کرد.

گران شدن کم‌سابقه دلار، رشد نرخ تورم در نیمکره غربی و نگرانی جدی نسبت به شرایط متزلزل بازارهای مالی، پیش‌بینی نرخ نفت را دشوارتر از همیشه کرده است

بحران سرمایه‌گذاری در صنعت نفت جهان

فریدون برکشلی، کارشناس اقتصاد انرژی به صمت اظهار کرد: بیش از یک ماه از زمان برگزاری نشست اوپک‌پلاس در وین می‌گذرد، اما بحث و گفت‌وگو درباره آن هنوز در محافل مختلف نفتی و بین‌المللی ادامه دارد، در واقع هنگامی که بیشتر وزیران نفت ۲۳ کشور عضو اوپک‌پلاس در مهلت ۲ تا ۳روزه برای شرکت در نخستین نشست حضوری پس از آغاز همه‌گیری کرونا در اوایل ۲۰۲۰ به وین دعوت شدند، حدس و گمان‌ها درباره احتمال یک تصمیم مهم قوت گرفت.

قیمت نفت پس از تصمیم کاهش ۲ میلیون بشکه‌ای اوپک‌پلاس اگرچه روند معکوس در پیش گرفت، اما توانست در ادامه به نزدیک ۱۰۰ دلار برسد، با این حال پیش‌بینی نرخ نفت برای ادامه سال ۲۰۲۲، همچنین سال ۲۰۲۳ کاری دشوار به‌نظر می‌رسد. برکشلی خاطرنشان کرد: بازار جهانی نفت، دستخوش تحولات مهم و کم‌سابقه‌ای شده است، البته عوامل و پارامترهای فراساختاری هم به‌شدت در جریان است. گران شدن کم‌سابقه دلار، رشد نرخ تورم در نیمکره غربی و نگرانی جدی نسبت به شرایط متزلزل بازارهای مالی هم پیش‌بینی نرخ نفت را دشوارتر از همیشه کرده است. احتمال ریزش نرخ به زیر ۷۰ دلار برای هر بشکه وجود دارد، چنانچه اوپک‌پلاس، جدا از شرایط سیاسی و فشارهای امریکا، استوار عمل کند، نرخ برای باقیمانده ۲۰۲۲ و ۳ ماه نخست ۲۰۲۳، در محدوده ۸۰ تا ۹۰ دلار دوام خواهد آورد.

اوپک و غیراوپک فراخوان دهند

مهم‌ترین دغدغه بازار نفت در میان‌مدت و بلندمدت سرمایه‌گذاری است، اگر سرمایه‌گذاری کافی در این صنعت انجام نشود، فاصله‌ای بزرگ بین عرضه و تقاضا ایجاد می‌شود، تولیدکنندگان نفت بارها و در محافل بین‌المللی نگرانی خود را در این زمینه ابراز کرده‌اند. این کارشناس به‌صمت می‌گوید: صنعت جهانی نفت در طول یک دهه گذشته کمتر از ۵۰درصد نیازهای سرمایه‌گذاری در صنایع بالادستی و پایین‌دستی را تجربه کرده است. این موضوع را بارها کارشناسان نفتی در ایران و سایر کشورها مطرح کردند. سال‌ها است که ۲ عضو مهم تولیدکننده نفت اوپک یعنی ایران و ونزوئلا تحت تحریم قرار گرفته‌اند. حالا روسیه هم تحریم شده است. سیاسی کردن نفت و استفاده از آن برای اعمال فشار به کشورهای تولیدکننده نفت جهان، مصرف‌کنندگان نفت و انرژی را در همه دنیا تحت‌فشار قرار داده است. در کوتاه‌مدت هم، شاهد شرایط بازار و بحران جهانی انرژی هستیم.

وی در پایان گفت: در بلندمدت، اوپک و غیراوپک لازم است به‌طور جدی و فراگیر نسبت به ضرورت سرمایه‌گذاری و توسعه منابع نفت و گاز جهان فراخوان دهند. این فرآیند لازم است با بهره اقتصادی همراه باشد. همین حالا شرکت‌های بزرگ نفتی، سود سرشاری کسب می‌کنند، اما این سود را در بخش نفت و گاز سرمایه‌گذاری نمی‌کنند، زیرا از آینده آن بیمناک هستند. سود شرکت‌های نفتی نصیب سایر فعالیت‌های اقتصادی می‌شود. در آتلانتیک شمالی هر روز شعار پرهیز از نفت و گاز می‌دهند، بدون اینکه به عواقب آن توجه داشته باشند.

سخن پایانی

جنگ اوکراین و روسیه، تصمیم کاهش تولید نفت اوپک و به‌تازگی کشمکش عربستان و امریکا همگی در روند برجام تاثیرگذار هستند، ضمن آنکه باید نقش بازیگران دیگری همچون اروپا و امریکا را در نظر گرفت. حال با کوچک‌ترین جرقه‌ای در هر یک از این ماجراها، مسیر برجام تحت‌الشعاع قرار می‌گیرد. باتوجه به میزان ذخیره نفتی ایران روی دریا، تولید روزانه یک میلیون بشکه که نیمی از آن در گذشته به اروپا صادر می‌شد، فرصت خوبی برای ایران فراهم کرده است که از نزاع میان عربستان و امریکا استفاده کند، البته طرف مقابل، منتظر فرصت‌طلبی ایران نمی‌ماند و پیش‌شرط‌هایی برای ورود ایران در نظر می‌گیرد.

باتوجه به شرایط موجود و نیاز روزافزون دنیا به انرژی، ایران و ونزوئلا به‌عنوان ۲ کشور بزرگ در ذخایر نفت و گاز می‌توانند نقش موثری در بازار انرژی ایفا کنند، بنابراین ورود این ۲ کشور برای تامین نفت دنیا لازم است. نه‌تنها تحریم‌های ایران باید لغو شود، بلکه سرمایه‌گذاری در این حوزه مستلزم پیگیری است.

تنها برداشته شدن تحریم‌های ایران مثمرثمر نیست، چرا که با این شرایط نهایت یک میلیون بشکه نفت وارد بازار انرژی می‌شود که این میزان نهایت یک درصد از بازار انرژی را پوشش می‌دهد.

صادرات ۲.۵ میلیون تنی قیر، در ۷ ماه

معاون دفتر صنایع غیرفلزی وزارت صنعت، معدن و تجارت از صادرات ۲.۵ میلیون تن قیر در ۷ ماه نخست امسال خبر داد.

به‌گزارش مهر، سیدمحمد حسام‌زاده، معاون دفتر صنایع غیرفلزی وزارت صنعت در برنامه روی خط اقتصاد رادیواقتصاد گفت: طی سال گذشته نیز به‌میزان ۴ میلیون و ۳۰۰ هزار تن قیر از کشور صادر شده بود. وی همچنین اظهار کرد: بازارهای هدف قیر ایران بیشتر کشورهای همسایه مثل پاکستان، عراق، دوبی و همین‌طور بخشی هم از ممالک افریقایی است. معاون دفتر صنایع غیرفلزی وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: قیر یکی از مهم‌ترین کالاهای صادراتی غیرنفتی در کشور است و نقش اساسی در حوزه اقتصاد ایران دارد. وی در ادامه ظرفیت سالانه تولید قیر در ایران را براساس صدور پروانه‌های مورد بهره‌برداری ۲۴ میلیون تن اعلام کرد و افزود: در حال حاضر میزان تولید انواع قیر در کشور سالانه ۵.۵ تا ۶ میلیون تن است. حسام‌زاده اظهار کرد: از این میزان تولید، بخشی به مصرف داخل کشور می‌رسد و قسمتی هم سالانه روی ریل صادرات قرار می‌گیرد. وی افزود: مهم‌ترین عامل رقابت واحدهای تولیدی قیر ایران در بازارهای کشورهای همسایه تعیین نرخ خوراک و استمرار عرضه خوراک به واحدهای تولیدی این محصول در کشور است. حسام‌زاده در ادامه با بیان اینکه واحدهای تولیدکننده قیر در ایران دولتی نبوده، بلکه خصوصی یا خصولتی هستند، یادآور شد: بخش عمده‌ای از تولید قیر در کشور مربوط به ۲ پالایشگاه بزرگ یعنی نفت جی و قیر پاسارگاد و بقیه مربوط به واحدهای بخش خصوصی است.

بررسی صمت از موضوع تامین ماشین‌آلات معدنی

نگاه به معدن تخصصی‌تر باشد

تامین ماشین‌آلات در بخش معدن به‌ویژه برای معادن کوچک و متوسط به‌عنوان شاهرگ اصلی فعالیت‌های معدنی محسوب می‌شود که بی‌توجهی به آن می‌تواند حجم زیادی از معادن را به‌کام تعطیلی بکشاند.

به‌گزارش صمت، بخش معدن باتوجه به عقب‌ماندگی‌هایی که بارها بر آن تاکید شده، نیازمند تامین زیرساخت‌های بسیاری است که بتواند از ذخایر موجود، بهره‌برداری درست داشته باشد.

این در حالی است که وجود ذخایر ارزشمند در کشور می‌تواند با توسعه صادرات منجر به کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی شود، اما همان‌طور که بیان شد، امروز پاشنه‌آشیل توسعه بخش معدن در گرو ورود نقدینگی و تامین ماشین‌آلات است تا بتوان میزان بهره‌وری در این بخش را افزایش داد.

کتایون ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

باوجود اهمیت و جایگاه معدن در توسعه اقتصاد تاکنون برخی تصمیم‌گیری‌ها توانسته به‌طورمستقیم این پاشنه آشیل را هدف گرفته و منجر به توقف فعالیت در معادن به‌ویژه معادن کوچک و متوسط شود، این در حالی است که معادن کوچک و متوسط نقش مهمی در تولید و اشتغالزایی دارند که تعطیلی آنها منجر به کاهش در بخش‌های یادشده می‌شود.

نگاهی به ماجرا نشان می‌دهد، سرنخ اصلی در بخش تامین ماشین‌آلات معدنی به موضوع حمایت از تولید داخل باز می‌گردد، هر چند در شرایط تحریمی و نوسانات نرخ ارز در بازار، حمایت از تولید داخل می‌تواند به‌نفع اقتصاد کشور باشد، اما فراموش نکنیم در برخی حوزه‌ها، کمبودهایی وجود دارد که نمی‌توان به‌سرعت انتظار تامین آنها در داخل کشور را داشت.

ممنوعیت واردات ماشین‌آلات نیز بر همین اساس کلید خورد، اما مسئله آن است که آیا امروز بخش معدن می‌تواند تمامی نیازهای خود درباره ماشین‌آلات را از طریق ساخت داخل تامین کند؟

بدون شک امروز بسیاری از معادن به‌ویژه معادن کوچک و متوسط درگیر موضوع تامین ماشین‌آلات هستند و بارها اعلام شده که معادن به گورستان ماشین‌آلات فرسوده تبدیل شده‌اند، در نتیجه عقب‌نشینی در بحث ممنوعیت واردات ماشین‌آلات باید هرچه سریع‌تر از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت رقم می‌خورد.

در این‌باره سیدرضا فاطمی‌امین، وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: باتوجه به اینکه در حوزه ماشین‌آلات معدنی با کمبود مواجه بودیم، از ابتدای امسال مقرر شد ۵۰ درصد از طریق ساخت داخل و ۵۰ درصد از طریق وادرات، این کمبود جبران شود که این اقدام، کمک بزرگی به معدنکاران کرد، یعنی در ۶ ماه نخست امسال، معادل کل سال قبل، ماشین‌آلات تامین و تخصیص داده شد.

> باوجود اهمیت و جایگاه معدن در توسعه اقتصاد، تاکنون برخی تصمیم‌گیری‌ها توانسته به‌طورمستقیم این بخش را هدف گرفته و منجر به توقف فعالیت در معادن به‌ویژه معادن کوچک و متوسط شود

> معادن کوچک و متوسط نقش مهمی در تولید و اشتغالزایی دارند که تعطیلی آنها منجر به کاهش تولید و اشتغال در بخش‌های یادشده می‌شود

تامین اعتبار برای ماشین‌آلات

این نظر می‌تواند ناشی از تلاش‌های فعالان بخش معدن باشد که توانستند وزارت صمت را متقاعد کنند تا کمبودها از طریق واردات تامین شود، در کنار آن، سازندگان داخلی نیز می‌توانند در حوزه ساخت تجهیزات، تعمیرات و... کار را توسعه داده و کم‌کم وارد تامین ماشین‌آلات در داخل کشور شوند، به‌نحوی که مدیرعامل شرکت تولید و تجهیزات سنگین هپکو، از نهایی شدن تامین اعتبار برای ساخت ۳ هزار و ۱۰۰ دستگاه انواع ماشین‌آلات معدنی تا پایان سال ۱۴۰۳ خبر داده و گفته است: براساس برنامه‌ریزی که با سازمان برنامه و بودجه انجام شده، ۶۰۰ دستگاه ماشین‌آلات سنگین در سال ۱۴۰۱، هزار دستگاه در سال ۱۴۰۲ و هزار و ۵۰۰ دستگاه در سال ۱۴۰۳ تولید و در اختیار فعالان معدنی قرار می‌گیرد.

محمدعلی رفیعی اظهار کرد: براساس قراردادهایی که برای تامین قوای محرکه منعقد شده، تولید هزار دستگاه را برای سال جدید میلادی برنامه‌ریزی کرده‌ایم.

▣ تقاضای بازارهای منطقه

مدیرعامل شرکت تولید و تجهیزات سنگین هپکو بااشاره به تقاضای بازارهای منطقه برای خرید ماشین‌آلات معدنی ایرانی افزود: تقاضا برای خرید ماشین‌آلات معدنی در کشورهای همسایه زیاد است و باوجود آنکه طرف‌های خارجی سود بیشتری می‌دهند، اما اولویت ما تامین نیاز داخل است.

رفیعی بااشاره به فرسودگی ماشین‌آلات معدنی به‌عنوان چالش اصلی در حوزه معدنکاری گفت: هم‌اکنون، یکی از مشکلات اساسی در بهره‌برداری، کارآیی پایین ماشین‌آلات معدنی است که معادن را بلااستفاده می‌کند و باید این مشکل به‌صورت زیربنایی و اصولی برطرف شود.

▣ مشکلات جابه‌جایی مواد معدنی

وی بااشاره به مشکلات جابه‌جایی مواد معدنی افزود: در ۲۰ سال گذشته برنامه‌ریزی مشخصی برای این موضوع انجام نشده و در حال حاضر نیز ایمیدرو در رابطه با پیمانکاران معدنی راهبرد مشخصی ندارد.

مدیرعامل شرکت تولید و تجهیزات سنگین هپکو ادامه داد: سالانه، توان تامین ۲ هزار دستگاه ماشین‌آلات موردنیاز معادن از طریق تولید، بازسازی و واردات ماشین‌آلات معدنی در کشور وجود دارد تا بتوان بازسازی و نوسازی در معادن را اجرایی کرد.

▣ حمایت از تولید داخل

اما نکته مهم در میان حمایت از تولید داخل، جلوگیری از فرصت‌سوزی است. بخش معدن ایران با در اختیار داشتن ذخایر ارزشمندی از مواد معدنی سال‌ها مورد بی‌مهری و عدم‌تمرکز مسئولان قرار گرفته که نتیجه آن تاکید بر عقب‌ماندگی است. هم‌اکنون در حالی تاکید بر این موضوع می‌شود که تصمیم بر ممنوعیت واردات ماشین‌آلات معدنی می‌تواند به‌مثابه فرصت‌سوزی تلقی شود، آن هم در شرایطی که شرکت‌های بزرگ معدنی دنیا در تلاش هستند تا فعالیت‌های خود در بخش معدن را توسعه داده و سهم خود در بازار را بیش از پیش بالا ببرند.

سخن پایانی

نگاه کارشناسی در کنار استفاده از تجربیات موجود در میان فعالان بخش معدن می‌تواند راهگشای اصلی این مشکلات باشد، در غیر این صورت، گره زده‌شده روزبه‌روز کورتر از قبل می‌شود و دیگر نمی‌توان به‌راحتی آن را با دست باز کرد. امروز تصمیمات در بخش معدن باید به‌صورتی باشد که بالادست و پایین‌دست و صنایع وابسته به‌صورت متوازن رشد داشته باشند و هر کجا توان تامین داخل نبود، سناریو واردات روی میز قرار بگیرد. در شرایط فعلی، لازم است تصمیمات در بخش معدن، کارشناسی‌تر باشد تا بتوانیم شاهد افزایش بهره‌وری باشیم.

نظرگاه

کسی برنده این بازی نیست

محمدابراهیم برهانی، فعال معدنی:

برای ورود به موضوع رابطه میان کارگر و کارفرما- در بخش معدن ـ ذکر برخی نکات و مقدمات ضروری است.

اول اینکه بر کسی پوشیده نیست که معدنکاری جزو سخت‌ترین مشاغل دنیا است و سرمایه‌گذاری در دریای پرتلاطم معدن از پرریسک‌ترین سرمایه‌گذاری‌های دنیا به‌شمار می‌رود، بنابراین معدنکار و پرسنل شاغل در معادن ـ که کارگران این بخش هستند ـ همگی عضو یک خانواده‌اند؛ خانواده‌ای پرتلاش و زحمتکش.

دیگر اینکه مسلما افزایش حقوق و مزایای کارگران از نظر مالی و اقتصادی تاثیری منفی بر معدن خواهد داشت، اما اگر این افزایش انجام نشود، کارگر دیگر کارآمدی لازم برای انجام کار را نخواهد داشت.

مشکل جای دیگری است. هزینه‌های نامتعارف در حوزه فعالیت‌های معدنی آنقدر بالا است که کارفرمای معدن را به حاشیه سود صفر یا سر به سری نزدیک کرده است. آنقدر که حالا دغدغه تامین مالی بخش کارگری را دارد زیرا دیگر از عهده پرداخت حقوق و مزایایی - که حق قشر کارگر است - برنمی‌آید و هم کارگر آسیب می‌بیند و هم معدنکار. از جمله این هزینه‌های نامتعارف، افزایش ۴۰ برابری نرخ ماشین‌آلات معدنی در چند سال اخیر و هزینه سرسام‌آور تعمیر و نگهداری ماشین‌آلات سنگین معدن است، زیرا مدت‌ها است که به‌دلایل مختلف نتوانسته‌ایم آنها را نوسازی کنیم.

از طرف دیگر تهیه مواد ناریه ـ که با افزایش نرخ شدیدی روبه‌رو شده است ـ و هزینه سرسام‌آور دستمزد آتش‌باری، حمل و اسکورت این مواد و انحصار آن؛ همه بر گرده بهره‌بردار است. جالب است، بدانید که هزینه حمل مواد ناریه چند برابر هزینه متعارف حمل کالاهای دیگر است.

این موارد در سبد هزینه معدن جزو بخش‌هایی است که هیچ‌گونه تخفیفی ندارد و بهره‌بردار ملزم به پرداخت آنها است. علاوه بر این تمام هزینه‌های ماشین‌آلات معدنی به دلار است.

بنابراین وقتی معدنکاری دچار این وضعیت می‌شود، یا باید کار را تعطیل کند یا با کاهش هزینه‌ها در بخش ایمنی و پرسنلی لنگ‌لنگان پیش برود. چون زور معدنکار فقط و فقط به این ۲ بخش می‌رسد.

روشن است که کاهش هزینه ایمنی آسیب‌های بسیار جدی و سختی را به‌دنبال می‌آورد و هم به معدن - به عنوان ذخایر ملی - و هم به پرسنل و کارگرانی که مشغول کارهستند، صدمه خواهد زد.

به‌عنوان نمونه چندی پیش پایین ماندن نرخ زغال و بالارفتن هزینه تولید سبب شد معدنکاران مسائل ایمنی را نادیده بگیرند و نهایتا در یکی از معادن حادثه ناگواری رقم خورد. همین اتفاق دوباره در حال تکرار شدن است. اگر ما نتوانیم هزینه‌های نامتعارف بخش معدن را کاهش دهیم، معدنکار یا مجبور می‌شود از ایمنی بزند یا از حقوق کارگر که هردو باعث نابودی حوزه معدن می‌شود.

امنیت شغلی کارگران معدن یا کارگران هر بخش تولیدی منوط به امنیت سرمایه‌گذاری در آن بخش است. وقتی امنیت سرمایه‌گذار بخش معدن، به‌خاطر هزینه‌های نامتعارف و نظارت نداشتن بر قیمت‌ها به‌خطر می‌افتد قطعا و یقینا کارگر معدن هم دچار آسیب می‌شود.

آینده روشنی را نمی‌توان پیش‌بینی کرد، اگر با این وضعیت پیش برویم، به‌زودی یا معدنکار از این حرفه دست می‌کشد و دیگر ادامه نخواهد داد، که به‌طبع کارگران این بخش شغل‌شان را از دست می‌دهند یا به‌صورت موقت توافق می‌کنند تا کارگرها سهم کمتری از این سفره بردارند و با حداقل‌ها ادامه دهند.

در این شرایط زور کارفرما و بهره‌بردار تنها به بخش ایمنی و حق و حقوق پرسنل می‌رسد و به‌ناچار اگر بخواهد هزینه‌ها را متعادل کند، تغییرات را در این ۲ بخش اعمال خواهد کرد.

وقتی حق و حقوق کارگری را بخش‌های دیگر می‌گیرند یا به‌عبارت ساده‌تر از سوی بخش‌های دیگر گرفته می‌شود، سهم آنها مرتبا کوچک و کوچک‌تر می‌شود. کارگر دیگر شور و اشتیاقی به کار کردن نخواهد داشت و معدن هم کارآیی خود را از دست می‌دهد.

در پایان باز باید به سخن اول بازگشت و تاکید کرد که در این جنگ اقتصادی که کشور با آن دست و پنجه نرم می‌کند، بهره‌بردار معدن و کارگر هر دو در یک سنگر هستند و کسی حق ندارد این دو را رودرروی هم قرار دهد. حق و حقوق کارگر به جیب بهره‌بردار نمی‌رود و هیچ‌کس در این بازی برنده نیست و نخواهد بود.

یادداشت

از افزایش حقوق دولتی تا تعطیلی معادن

کتایون ملکی
خبرنگار

با نزدیک شدن به فصل تصویب بودجه ۱۴۰۲، بار دیگر فعالان بخش معدن باید نگران افزایش غیرکارشناسی این رقم در بودجه اهدایی از سوی دولت به مجلس شورای اسلامی باشند؛ اتفاقی که می‌تواند منجر به دلسرد شدن بخش زیادی از فعالان این بخش و باعث شود، برخی دیگر عطای معدنکاری را به لقایش ببخشند. اما فلسفه حقوق دولتی چیست؟ بخشی از حقوق دولتی یا مالیاتی که معدنی‌ها در ازای بهره‌برداری از ذخایر به دولت می‌دهند، باید صرف توسعه این بخش شود و به آن بازگردد؛ موضوعی که برخی معتقدند تا امروز محقق نشده و امروز به محل بحث از سوی نمایندگان مجلس و معدنی‌ها با دولت تبدیل شده است. در واقع همان‌طور که مشخص است، هدف از دریافت حقوق دولتی در معادن، جبران خسارت برای انتقال مالکیت آن ماده معدنی به پرداخت‌کننده مالیات یا حق فروش آن ماده معدنی است، اما در سال‌های اخیر چه بلایی بر سر بررسی حقوق دولتی آمده است؟

به‌گفته بسیاری از کارشناسان، در سال‌های اخیر و با توسعه فعالیت‌های معدنی، توجه و تمرکز دولت بر این بخش افزایش یافته؛ تمرکزی که البته نتیجه آن تسهیل مسیر توسعه نبود و گاهی با تصمیم‌گیری‌های یک‌باره و غیرکارشناسی، باعث شد مانعی جدید در مسیر فعالیت‌های معدنی پیش آید و علاوه بر کاهش بهره‌برداری از معادن، منجر به کاهش صادرات در صنایع معدنی هم بشود.

برای بررسی بهتر این موضوع، باید نگاهی به حقوق دولتی در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ داشته باشیم. هرساله دولت با جهش‌های یک‌باره و پیشنهاد رقم حقوق دولتی در بودجه سال آینده خود، معدنی‌ها را دچار شوک می‌کند.

در بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۹، دولت با رشدی ۸۹ درصدی نسبت به سال قبل از آن، رقم ۲ هزار و ۸۲۴ میلیارد تومان را برای حقوق دولتی پیشنهاد داد، در حالی که این عدد در سال ۹۸، به‌میزان هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان بود.

آن‌طور که به‌نظر می‌آمد، بررسی بازارهای جهانی و افزایش تقاضا برای مواد معدنی برای دولت خوشایند بود و توانست مسیر جدید اعتباری برای خود بگشاید، اما سرعت جهش دولت در پیشنهاد حقوق دولتی رو به افزایش بود و این رقم در سال ۱۴۰۰ به ۸ هزار میلیارد تومان رسید.

در واقع دولت به این نتیجه رسید که می‌تواند میزان درآمد خود از بخش معدن را به راه‌های مختلف افزایش دهد، بدون آنکه بخشی از این عدد به بخش معدن بازگردد. متاسفانه عملکرد در این زمینه به اندازه‌ای ضعیف است که حالا صدای مجلس نیز درآمده و گفته می‌شود عملکرد سازمان برنامه و بودجه در توزیع حقوق دولتی معادن قابل‌قبول نیست.

باید ۱۵ درصد از حقوق دولتی به استان‌های محل استقرار معادن، ۱۲ درصد به منابع‌طبیعی، ۳ درصد به نظام مهندسی برای تحقق اهداف تعیین‌شده در قانون مربوطه، ۶۵ درصد به وزارت صمت برای توسعه زمین‌شناسی و اکتشاف و اجرای بهینه تکالیف و ماموریت‌های توسعه بخش معدن و صنایع‌معدنی و ۵ درصد به صندوق بیمه فعالیت‌های معدنی اختصاص یابد. این در حالی است که سالانه این عدد در حال افزایش است و در مقابل نه معدنکار و نه مردم از این منابع منتفع نمی‌شوند. شاید اگر کمی زاویه دید خود را گسترده‌تر کنیم، تبعات افزایش حقوق دولتی را بهتر مشاهده و بررسی کنیم. افزایش تعطیلی معادن سنگ‌آهن در سال‌های اخیر با افزایش حقوق دولتی، در بخش خصوصی سرعت زیادی به خود گرفته است. در حالی که در بخش معدن، SMEها نقش مهمی در تولید و اشتغالزایی دارند، اما بیشتر موانع در مسیر تولید آنها قرار دارد که یکی از آنها همان موضوع حقوق دولتی است و می‌تواند میزان معادن غیرفعال را افزایش دهد.

معادن کوچک و متوسط به‌ویژه در حوزه سنگ‌آهن که باتوجه به تحقق افق ۱۴۰۴ در صنعت فولاد که نگرانی‌هایی در تامین مواد اولیه آن وجود دارد، می‌توانند نقش مهمی ایفا کنند، اما آیا با افزایش حقوق دولتی، مشکلاتی همچون تامین ماشین‌آلات و... ، می‌توان امیدوار به توسعه فعالیت این معادن بود؟ هرچند میزان تولید مواد معدنی مشخص و ۴۹۰ میلیون تن است، اما دولت اصرار دارد که به‌صورت نجومی حقوق دولتی را افزایش دهد؛ بله نجومی، زیرا افزایش‌های اخیر دیگر نه تصاعدی است، نه پلکانی، بلکه ضربه‌ای کاری به فعالیت‌های معدنی است که در همین سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ توانست بر تعداد معادن غیرفعال اضافه کند و باتوجه به شرایط حاکم مزیدی بر علت شده و تولید را کاهش دهد. امروز باید نگران بود که حقوق دولتی برای سال ۱۴۰۲ قرار است، به چه رقمی برسد؟ هرچند نرخ مواد معدنی فزونی یافته، اما آیا بررسی شده است که هزینه‌های تولید، کارگری و... تا چه اندازه برای فعالان بخش معدن افزایش یافته است؟ آیا صادرات به‌راحتی انجام شده و سود چشمگیری روانه جیب فعالان بخش معدن شده یا آنکه محاسبه حقوق دولتی، عوارض صادراتی، تاثیرات تصمیمات خلق‌الساعه توانسته به دلسرد شدن برای ادامه دادن فعالیت‌های معدنی کمک کند.

باید پیش از پیشنهاد رقم جدید حقوق دولتی برای بودجه سال ۱۴۰۲ به مجلس شورای اسلامی، ابتدا به این سوالات پاسخ داد و پس از آن دید در پی افزایش‌های نجومی تا چه اندازه دولت در تحقق اهداف موفق بوده است.

یادداشت

«اصلاح قیمت‌گذاری» اسم رمز استثمار طبقه متوسط

مرضیه احقاقی
روزنامه‌نگار

گذر از اقتصاد دستوری کلیدواژه‌ای آشنا ازسوی فعالان صنعتی و اقتصادی است که هر سال به‌ویژه در نیمه دوم سال و در آستانه تصویب بودجه موردتوجه قرار می‌گیرد. همان تولیدکنندگان و فعالان صنعتی و اقتصادی که در مسیر فعالیت خود از انواع حمایت‌های دولتی بسته به کسب‌وکارشان بهره‌مند هستند و اساسا کسب‌وکار خود را برپایه بهره‌مندی از یارانه‌های دولتی بناکرده‌اند، با اقتصاد دستوری مخالفت می‌کنند، چراکه معتقدند در سایه الزام به فروش محصولات‌شان با نرخ تعیین‌شده ازسوی دولت، متضرر می‌شوند و عملا فعالیت آنها از صرفه اقتصادی خارج می‌شود، این در حالی است که همان تولیدکنندگان یا صاحبان مشاغل از کارگر ارزان، انرژی ارزان و همچنین سایر امتیازات دولتی برخوردارند. در چنین شرایطی حذف یا اصلاح سیاست قیمت‌گذاری دستوری عموما معیشت مردم به‌ویژه طبقه متوسط و کارگران را نشانه می‌گیرد.

حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی مهم‌ترین گام دولت سیزدهم در مسیر اصلاح قیمت‌گذاری دستوری بود.

این اقدام طرفداران بسیاری داشت و از آن باعنوان جراحی اقتصادی یا راهکار اصلی برای مبارزه با رانت و فساد نام برده می‌شد. با این وجود در طول ماه‌هایی که از اجرای این طرح می‌گذرد، فشار معیشتی تنها به طبقه متوسط و فرودست وارد شده است. حذف ارز ترجیحی سیاستی تورم‌زا بود که معیشت کارگران و طبقات فرودست را نشانه گرفت و هنوز هم هیچ اطلاعاتی از نقاط قوت اجرای این طرح و حذف قیمت‌گذاری دستوری از سوی متولیان امر و طرفداران این طرح، بیان نشده است.

موافقان اقتصاد آزاد به سبک ایرانی که عموما هم سودی از این اصلاحات می‌برند، دوباره موضوع اقتصاد دستوری و اثرات منفی آن بر اقتصاد کشور را تکرار می‌کنند. باتوجه به آنکه در آستانه تصویب بودجه ۱۴۰۲ هستیم، این نگرانی وجود دارد که در سال آتی نیز شاهد رشد بهای ارز یا قیمت حامل‌های انرژی برای مردم باشیم.

البته دولتمردان و گروه اقتصادی دولت در پاسخ به این ابهامات، عموما چنین برنامه‌ریزی را برای آینده منکر می‌شوند. بااین‌وجود باتوجه به تجربه گذشته در فرآیند گرانی ارز یا بنزین باید نگران اجرای چنین سیاست‌هایی در سکوت خبری بود.

همین صاحبان سرمایه که سودای حذف اقتصاد دستوری را دارند و برای کسب سود حداکثری از هیچ لابی و تلاشی فروگذار نیستند، به‌سختی هزینه کارگران را می‌پردازند، این در حالی است که هزینه نیروی کار در ایران به‌مراتب ارزان‌تر از کشورهای دیگر است.

علاوه بر این لابی قدرتمند طرف‌های کارفرمایی مانع اصلاح جدی حقوق کارگران متناسب با رشد تورم در اقتصاد کشور است یا همین تولیدکنندگان با تکیه بر ذخایر غنی انرژی در کشور، گاز و برق مصرفی خود را با بهایی به‌مراتب ارزان‌تر در مقایسه با تولیدکنندگان اغلب کشورها پرداخت می‌کنند و هر بار هم که صحبت از افزایش هزینه انرژی برای کسب‌وکارها به میان می‌آید، با فشار رسانه‌ای و سیاسی و تهدید به توقف تولید، مانع اجرای این سیاست می‌شوند.

در واقع مدافعان سیاست حذف قیمت‌گذاری دستوری، بیشترین امتیازات را از اجرای این سیاست دریافت می‌کنند، اما هرگاه صحبت به مردم و مصرف‌کننده نهایی می‌رسد، شرایط را وارونه نشان می‌دهند.

عجیب آنکه تبلیغات رسانه‌ای این گروه صاحب ثروت و قدرت به‌قدری قدرتمند است که در مواردی خود مردم هم طرفدار آنها می‌شوند و از معایب اقتصاد دستوری در کشور می‌گویند. گویی با آزادسازی اقتصاد، همه مردم سهم برابری از این سفره کسب خواهند کرد.

بدون‌تردید چنانچه قرار به حذف یا اصلاح سیاست‌های دستوری در اقتصاد باشد، انتظار می‌رود این بار، مردم و طبقه متوسط و کارگر، مجددا نشانه این پیکان نباشند.

در واقع این سیاست ابتدا برای خود فعالان اقتصادی و صاحبان کسب‌وکارها اجرایی و امتیازات دولتی که در اختیار آنها قرار می‌گیرد حذف شود.

سند آمایش سرزمین وزارت کار تدوین می‌شود

سند آمایش سرزمین وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی، آموزش فنی‌وحرفه‌ای و عدالت همسو با اسناد بالادستی نظام و سیاست‌های ابلاغی رهبر معظم انقلاب تدوین می‌شود. به گزارش مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت کار، سیدصولت مرتضوی در نشست هم‌اندیشی با اعضای کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی، اظهار کرد: هدایتگری مجلس به تسریع در خدمت‌رسانی و تحقق اهداف نظام اسلامی کمک می‌کند. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی افزود: چالش صندوق‌ها و شرکت‌های زیرمجموعه بدون همراهی لایه‌های مختلف حاکمیت و ایفای نقش نظارتی مجلس حل نمی‌شود. وی وابستگی صندوق‌های بازنشستگی به کمک‌های دولتی را یکی از مهم‌ترین چالش‌های این وزارتخانه برشمرد و گفت: توجه به بهره‌وری مناسب شرکت‌ها و زیانده بودن برخی از آنها باید در قالبی ویژه مدنظر باشد. وی با بیان اینکه تعهدات دولت برای ایجاد اشتغال در حال انجام است، گفت: تاکید و نگاه عدالت‌محور رئیس جمهوری بر همراهی دولت با همه قوا یکی از بسترهای رشد اقتصادی و بهبود وضعیت اجتماعی در کشور است. مرتضوی از آمادگی کامل وزارت کار برای همراهی با مجلس در زمینه تدوین برنامه هفتم توسعه در حوزه اجتماعی خبر داد و اظهار کرد: آسیب‌شناسی برنامه‌های گذشته و توجه به اصول حکمرانی مردم در حوزه‌های اقتصادی در این برنامه مهم است.

وی بر تقویت گفتمان مشترک با قوه مقننه و وکلای ملت و لزوم پاسخگویی مستمر مدیران این وزارتخانه به مجلس تاکید کرد و گفت: باید همگی دستاوردها و افتخارات را به سرمایه اجتماعی تبدیل کنیم. مرتضوی به تشکیل شورای برنامه‌ریزی وزارت کار اشاره کرد و افزود: برای تدوین طرح‌ها و نیز کسب مشورت از نمایندگان ملت حضور در کمیسیون اجتماعی به‌صورت مستمر دنبال می‌شود.

اصلاح ساز کار قیمت‌گذاری دستوری به نفع کیست؟

به نام مردم به کام صاحبان سرمایه

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

چندی پیش احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی از تلاش دولت برای تهیه ماده واحده پیشنهادی برای تصحیح ساز کار قیمت‌گذاری دستوری خبر داد. وی همچنین بر جبران زیان تمامی افرادی که از قیمت‌گذاری غیرکارشناسی آسیب دیده‌اند تاکید کرد، این در حالی است که دولت سیزدهم از ابتدای کار خود، گام‌های بزرگی در مسیر حذف اقتصاد دستوری برداشته است. حذف ارز ترجیحی و دلار ۴۲۰۰ تومانی مهم‌ترین اقدام دولت با هدف کاهش اثرگذاری سیاست اقتصاد دستوری بود که با حمایت بخش بزرگی از فعالان صنعتی و اقتصادی اجرایی شد. در همین حال شاهد ورود بخش بزرگی از محصولات به بورس کالا با هدف کاهش دخالت دولت در کنترل قیمت این محصولات بوده‌ایم. با این وجود بسیاری از فعالان صنعتی و اقتصادی همچنان هر مشکل و ناتوانی از اداره امور را ناشی از تداوم سیاست‌های اقتصاد دستوری می‌دانند، این در حالی است که همین فعالان صنعتی و اقتصادی در مسیر فعالیت خود از انواع حمایت‌های دولتی و حتی همین قیمت‌گذاری دستوری منتفع می‌شوند. به‌عنوان مثال نرخ انرژی که در اختیار صنایع قرار می‌گیرد در مقایسه با نرخ‌های جهانی آن به‌مراتب ارزان‌تر است یا هزینه نیروی کار در ایران در مقایسه با سایر کشورها به‌مراتب کمتر است. در چنین شرایطی اصلاح سیاست‌های اقتصاد دستوری تنها به ضرر مردم، به‌ویژه طبقات متوسط و کم‌درآمد جامعه خواهد بود. متاسفانه نگاه کلی به عملکرد سیاست‌گذاران در دهه‌های گذشته جای امیدواری به بهبود شرایط و تدوین سازکاری دقیق و مناسب برای رودررویی با این شرایط را به جا نگذاشته است.

عکس: آیدا فریدی

فعالان صنعتی و اقتصادی هر مشکل و ناتوانی از اداره امورشان را ناشی از تداوم سیاست‌های اقتصاد دستوری می‌دانند، این در حالی است که همین فعالان صنعتی و اقتصادی در مسیر فعالیت خود از انواع حمایت‌های دولتی و حتی همین قیمت‌گذاری دستوری منتفع می‌شوند

صنایع رانتی، مدافع حذف اقتصاد دستوری

احسان سلطانی، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت در ارزیابی اظهارات وزیر امور اقتصادی و دارایی درباره اصلاح سازکار قیمت‌گذاری دستوری در کشور گفت: در طول هفته‌های اخیر بدون هیچ دلیل یا توجیهی یا افزایش موثر تقاضا برای ارز، شاهد روند رو به رشد بهای دلار در بازار آزاد بوده‌ایم، این در حالی است که در مدت زمان موردبحث تحریم جدید و موثری نیز علیه اقتصاد ما وضع نشده است. در واقع باید بپذیریم روند رو به رشد دلار سیاستی ازسوی دولت برای جمع‌آوری نقدینگی مردم و به‌نفع دولت است؛ کما اینکه در طول سال‌های گذشته به‌طور مداوم و غیرقابل انتظار، از ارزش پول ملی ما کاسته شده و همزمان قیمت دلار افزایش یافته است.

سلطانی گفت: به‌اعتقاد من سیاست اقتصاد دستوری در کشور ما تنها به‌منزله رشد مصنوعی بهای دلار است. این سیاست به رشد تورم و افزایش بهای تمام کالاها منتهی می‌شود، اما این زنجیره پایانی ندارد و به‌طور مستمر ادامه می‌یابد. سیاست یادشده درنهایت به نفع دولت و بنگاه‌های وابسته به آن است.

این اقتصاددان افزود: کافی است نگاهی به سودآوری شرکت‌های بزرگ بورسی کشور که به‌نوعی وابسته به دولت هستند، بیندازید. میزان سودآوری این شرکت‌ها در سال‌های اخیر قابل‌توجه بوده است.

بخش بزرگی از این سودآوری تنها تحت تاثیر رشد قابل‌توجه بهای ارز بوده است؛ بنابراین باید ادعا کرد سیاست‌های دولت که از آن با عنوان اصلاح سازکار اقتصاد دستوری یاد می‌شود، عموما به نفع دولت یا صنایع وابسته به دولت خواهد بود.

سلطانی تاکید کرد: اغلب صنایع ما برپایه بهره‌مندی از ظرفیت‌های کشور احداث شده و توسعه یافته‌اند. این صنایع در طول سال‌های گذشته از امتیازات ویژه‌ای همچون انرژی ارزان بهره‌مند بوده‌اند. حتی در سال‌های اخیر که قیمت انرژی مصرفی صنایع کشور تا حدودی افزایش یافته نیز این تولیدکنندگان از مزیت انرژی ارزان بهره‌مند هستند. کافی است دولت اقدام به گرانی محدود انرژی صنایع کند، صدای این تولیدکنندگان وابسته به حمایت‌های دولتی، بلند می‌شود.

وی گفت: این صنعتگران از دیگر امتیازاتی همچون نیروی انسانی ارزان هم برخوردارند؛ تا جایی که سهم نیروی انسانی از هزینه تمام‌شده تولید در این واحدها اغلب محدود و در مقایسه با صنایع خارجی ناچیز است. بر همین اساس باید اقرار کرد واژه اقتصاد دستوری برای ما به‌اشتباه تعبیر شده و هر دستوری در اقتصاد ما در جهت حمایت از دولت و صاحبان سرمایه و وابستگان دولت‌ها بوده و هست.

این اقتصاددان تاکید کرد: نبود شفافیت در فرآیندهای اقتصادی، مهم‌ترین چالشی است که امکان بروز سوءاستفاده از شرایط و توسعه اقتصادی نامتوازن را فراهم می‌کند؛ بنابراین با اصلاح این شرایط می‌توان در مسیر بهبود اقتصاد کشور گام برداشت.

سلطانی گفت: باید اقرار کرد گویی عزمی برای اصلاح و بازگشت شفافیت به اقتصاد ما وجود ندارد، چراکه در همین ابهامات، مسیر سوءاستفاده برای عده‌ای فراهم می‌شود؛ کما اینکه سال‌ها تحریم و محدودیت در تعاملات میان ایران و سایر کشورها در نهایت به نفع عده‌ای خاص تمام شد.

این اقتصاددان در ادامه تاکید کرد: عملکرد دولت عامل اصلی ایجاد تورم در اقتصاد کشور است. روند رو به رشد نرخ ارز، مهم‌ترین عامل محرک تورم در اقتصاد ما است، این در حالی است که دولت و بنگاه‌های خصولتی وابسته به دولت، بیشترین سهم را در ارزآوری برای کشور دارند؛ بنابراین مدیریت ارزآوری و تورم حاکم بر اقتصاد نیز وظیفه دولت است.

وی گفت: در شرایط تورمی حاکم بر اقتصاد، هرچه میزان دستمزد افزایش یابد، تورم نیز همپای آن و به‌مراتب بیشتر، رشد می‌کند؛ درنتیجه کنترل تورم باید جزو اولویت‌های اصلی اقتصاد کشور باشد.

سلطانی در پاسخ به سوالی مبنی بر احتمال فرار سرمایه باتوجه به شرایط اقتصادی ایران و لزوم تلاش دولت برای جلوگیری از این معضل گفت: در شرایطی که سهم نیروی انسانی از هزینه تمام‌شده تولید محدود است، تهدید به خروج سرمایه از کشور به‌دنبال رشد هزینه دستمزد کارگران یا تداوم سیاست‌های اقتصاد دستوری اشتباه و غیرمنطقی است و اصولا محلی از اعراب ندارد. ایران بهترین گزینه برای سرمایه‌گذاران است.

همین تولیدکنندگانی که مخالف افزایش دستمزد کارگران یا لغو سیاست‌های اقتصاد دستوری هستند، بر ضرورت رشد بهای ارز در کشور تاکید دارند. یعنی همین فعالان صنعتی و اقتصادی موافق تداوم اقتصاد دستوری، به‌شرط تامین منافع‌شان هستند.

وی تاکید کرد: سرمایه‌داران و صاحبان کسب‌وکارهای مختلف، سود حاصل از فعالیت‌های اقتصادی خود در ایران را به کشورهای دیگر می‌برند و عموما نیز توان انجام فعالیت تولیدی در سایر کشورها را ندارند. در واقع سود حاصل از فعالیت این افراد به فعالیت‌های سفته‌بازی یا خرید زمین و ملک در سایر کشورها اختصاص می‌یابد.

> اغلب صنایع ما برپایه بهره‌مندی از ظرفیت‌های کشور احداث شده و توسعه یافته‌اند؛ حتی در سال‌های اخیر که قیمت انرژی مصرفی صنایع کشور تا حدودی افزایش یافته نیز این تولیدکنندگان از مزیت انرژی ارزان بهره‌مند هستند

کارگران، بازنده بازی اصلاحات جدید اقتصادی

بهرام حسنی‌نژاد، فعال کارگری در گفت‌وگو با صمت در ارزیابی سیاست‌های اقتصادی دولت سید ابراهیم رئیسی و تاکید بر اصلاح اقتصاد دستوری گفت: تیم اقتصادی دولت سیزدهم از ابتدای فعالیت خود، اصلاح سازکار قیمت‌گذاری دستوری را در حوزه‌های مختلف کلان اقتصادی در دستور کار داشته است؛ بر همین اساس نیز در سال جاری به‌دنبال بحث‌های متعدد شاهد حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی بودیم. موافقان حذف ارز یارانه‌ای معتقد بودند تداوم اعطای این ارز با سیاست‌های اقتصاد آزاد همخوانی ندارد و منشأ فساد و رانت در اقتصاد کشور است؛ بنابراین با حذف این ارز می‌توان از یک سو مانع رانت شد و از سوی دیگر شاهد آثار مثبت آن بر کل اقتصاد کشور بود. علاوه بر این تاکید داشتند اجرای سیاست یادشده هیچ تاثیری بر زندگی مردم و معیشت آنها نخواهد داشت. ضمن آنکه مشکلات احتمالی و محدود پیش‌روی مردم با اعطای یارانه، مرتفع خواهد شد.

سیاست‌هایی که نتیجه آن روشن است

وی افزود: تجربه نشان می‌دهد سیاست دولت در اصلاح یا حذف قیمت‌گذاری دستوری نه‌تنها نتیجه‌بخش نبود، بلکه فشار تورمی قابل‌توجهی را به زندگی و معیشت مردم تحمیل کرد؛ بنابراین باید اقرار کرد اصلاح سیاست اقتصاد دستوری در کشور ما مسبوق به سابقه و آثار منفی آن از هم‌اکنون قابل‌حدس است.

این فعال کارگری گفت: در ابتدای سال جاری با چانه‌زنی بسیار نمایندگان کارگری شاهد رشد ۵۷ درصدی حداقل حقوق و دستمزد کارگران بودیم، اما این میزان رشد به‌مراتب کمتر از رقم تورم در سال‌های اخیر بود؛ با این وجود مخالفت بسیاری با اجرای آن شد. رشد یادشده تنها برای مدت کوتاهی، تاثیر مثبتی بر زندگی کارگران داشت، چراکه سیاست حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، فشار تورمی قابل‌توجهی را به اقتصاد تحمیل کرد و اساسا اثرات مثبت رشد دستمزد، به‌طور کامل خنثی شد. بدین ترتیب در طول ماه‌های گذشته شاهد افت مداوم سطح زندگی و معیشت مردم هستیم.

حسنی‌نژاد گفت: رصد عملکرد دولت در حوزه‌های اقتصادی حکایت از آن دارد که کسب رضایت صاحبان سرمایه، اولویت نخست این دولت و همچنین تمامی دولت‌های پیشین بوده است. در چنین شرایطی هر روز شاهد ارزان‌سازی هرچه بیشتر نیروی کار هستیم.

وی افزود: البته تحمیل فشار حداکثری به بخش کارگری در پی اجرای سیاست‌های موردبحث، ازسوی فعالان کارگری قابل پیش‌بینی بود. با تکیه بر تجربه گذشته، سیاست جدید دولت مبنی بر اصلاح سازکار قیمت‌گذاری چندان امیدبخش نیست و نباید به کنترل اثرات آن بر معیشت مردم، امید داشت.

این فعال کارگری گفت: حمایت از تولید باید در دستور کار دولت باشد. در واقع باید اعتراف کرد تولیدکنندگان واقعی نیز در سال‌های گذشته تحت فشار بوده‌اند؛ به‌بیانی دیگر سیاست‌های دولتی مانع بهبود عملکرد صنایع مختلف شده است.

کافی است نگاهی به آمار تولید ناخالص داخلی کشور در طول دهه‌های گذشته یا حتی آمار تورم در اقتصاد بیندازید. در حالت کلی می‌توان این‌طور ادعا کرد که تولیدکنندگان نیز تحت تاثیر سیاست‌های غلط اقتصادی دولتمردان به‌شدت متضرر شده‌اند، این در حالی است که در طول سال‌های گذشته فرصت مناسبی برای بهبود شرایط تولید در اقتصاد کشور وجود داشته، اما تمام فرصت‌های موجود در سایه بی‌تدبیری مسئولان نادیده گرفته شده است. متاسفانه مسئولان تنها وعده می‌دهند اما در عمل هیچ اقدام مثبتی را اجرایی نمی‌کنند.

سخن پایانی

اقتصاد دستوری یکی از مهم‌ترین انتقادات بخش خصوصی و فعالان صنعتی و اقتصادی به سیاست‌های دولت است.

این انتقادات در نیمه دوم سال، به‌ویژه در زمان تدوین بودجه شدت می‌گیرد؛ تا جایی که از آنها می‌توان با عنوان اهرم فشاری بر دولت با هدف آزادسازی قیمت‌ها به‌ویژه در حوزه ارز نام برد. با این‌وجود همین منتقدان از سیاست اقتصاد دستوری در برخی حوزه‌ها منتفع می‌شوند و حامی اجرای آن هستند.

فروش ارزان انرژی به تولیدکنندگان مهم‌ترین سیاست اقتصاد دستوری است که عملا سودآوری بسیاری از صنایع را تضمین می‌کند؛ بنابراین چنانچه قرار بر اصلاح سازکار قیمت‌گذاری دستوری در اقتصاد ما است، انتظار می‌رود این مهم از تولید آغاز شود و در ادامه مردم به‌عنوان طبقات میانی و فرودست تحت تاثیر این سیاست قرار بگیرند؛ در غیر این صورت شاهد تداوم فشارهای جدی بر مردم خواهیم بود که عملا نتیجه مثبتی ندارد.

درمان سرطان با روشی نوآورانه

«ژن‌درمانی» به روش «کارتی سل تراپی» جدیدترین روش برای درمان سرطان در جهان است که به‌همت اساتید دانشگاه علوم پزشکی تهران و با تلاش پژوهشگران یک شرکت دانش‌بنیان ایرانی به مرحله نهایی رسیده است؛ فقط ۲ شرکت چندملیتی در جهان این روش درمانی را ارائه می‌کنند و این دانش در ایران با تلاش پژوهشگران داخلی بومی شده است.

به نقل از معاونت علمی و فناوری جمهوری‌اسلامی، امیرعلی حمیدیه، دبیر ستاد توسعه فناوری سلول‌های بنیادی و پزشکی بازساختی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری، بااشاره به موفقیت دانشمندان ایرانی در درمان سرطان خون با روش ژن‌درمانی اظهار کرد: آینده پزشکی، پزشکی بازساختی است که سلول‌درمانی، ژن‌درمانی و مهندسی بافت است. در بسیاری از بیماری‌های صعب‌العلاج و سختی که به‌نظر غیرقابل‌درمان به‌نظر می‌رسند، در آینده‌ای نه‌چندان دور از این روش‌ها برای رفع مشکلات این بیماران استفاده می‌شود.استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران افزود: این دستاورد نزدیک به ۷ سال زمان برده و بعد از گذراندن مطالعات سلولی و مطالعات پیش‌بالینی روی حیوان و کسب مجوز و کد اخلاق از دانشگاه علوم پزشکی تهران برای نخستین‌بار یک محصول ژن‌درمانی در کشور برای یک بیمار استفاده شده است.حمیدیه، بااشاره به موفقیت این روش بومی و انجام تحقیقات اثربخش در این حوزه عنوان کرد: مثل باقی درمان‌ها همچون شیمی‌درمانی که موفقیت آنها به‌صورت درصدی گزارش شده است، نزدیک به ۶۰ تا ۷۰ درصد از آنها بهبود یافته و نزدیک به ۳۰ یا ۴۰ درصد از آنها برای پیوند اقدام کرده‌اند که از این تعداد بیماران پیوندی نیز، ۶۰ تا ۷۰ درصد آنها با پیوند بهبود می‌یابند، امروز آنهایی که پیوند نمی‌شوند نیز، به‌احتمال ۶۰ تا ۷۰ درصد با این روش بهبود خواهند یافت.

تاثیر قیمت‌گذاری دستوری بر اکوسیستم نوآوری بررسی شد

دروغی به نام جهش دانش‌بنیان

کنترل نرخ، نوعی مداخله اقتصادی توسط دولت است. این کار به‌منظور مقرون به‌صرفه‌تر کردن کالاها، خدمات و ... برای مصرف‌کنندگان است، همچنین به‌طورمعمول برای کمک به هدایت اقتصاد کلان در راستای خاصی استفاده می‌شود. به‌عنوان مثال، این محدودیت‌ها ممکن است برای مهار تورم ضروری تلقی شوند؛ اما آیا می‌توان اعتماد کافی به فعالان بزرگ اقتصادی در کشور داشت که نیتی جز برون‌رفت از تورم و نفع مصرف‌کننده نداشته باشند؟ تاریخ این را نمی‌گوید زیرا تجربه نشان داده اعمال قیمت‌گذاری دستوری تنها به‌نفع برخی تولیدکنندگان بوده است که سر و سری با دولت داشته‌اند. صمت در این گزارش به تاثیر مخرب قیمت‌های دستوری دولت پرداخته است و کارشناسان راهکارهای ساماندهی این فرآیند را ارزیابی کرده‌اند.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

نرخ‌های دستوری را دیگر کجای دلم بگذارم

کنترل نرخ، مفهوم جدیدی نیست، در واقع این سازکار به هزاران سال پیش برمی‌گردد. می‌توان نمونه‌هایی از کنترل قیمت‌ها را در دوران مدرن‌تر و در کشورمان در زمان‌های جنگ پیدا کنیم. در ایالات‌متحده، دولت‌های استعماری نرخ کالاهای موردنیاز ارتش جورج واشنگتن را کنترل کردند که منجر به کمبود شدید همان کالاها در بازار شد. دولت‌ها همواره به مداخله و تعیین محدودیت‌هایی برای قیمت‌گذاری محصولات و خدمات خود توسط تولیدکنندگان ادامه می‌دهند. برای مثال، دولت‌های شهری در میزان اجاره‌ای که صاحبخانه می‌تواند از مستاجران خود دریافت کند یا میزان افزایش اجاره‌ها را برای مقرون به صرفه‌تر کردن مسکن دخالت می‌کند. شاید با خود فکر کنید که چنین قیمت‌گذاری‌هایی فقط در کشورهایی انجام گرفته است که اقتصاد باز نداشته‌اند؛ اما خاطرنشان می‌شود که حتی در آزادترین کشورهای اقتصادی نیز، سیاست‌های کنترلی نرخ، هرچند در زمان‌های خاص و به‌صورت کوتاه‌مدت، انجام شده است. فرآیند کنترل قیمت‌ها ممکن است با بهترین نیت اعمال شود، اما علم اقتصاد با نیت افراد کاری ندارد و بیشتر نتیجه عکس می‌دهد. بسیاری از تلاش‌ها برای کنترل قیمت‌ها که به‌طورعمده برای غلبه بر پارامترهای اقتصادی همچون عرضه و تقاضا است، در مدت زمان قابل‌توجهی با مشکل مواجه می‌شوند؛ اما باید یادآور شویم که کنترل تحمیلی قیمت‌ها توسط دولت می‌تواند منجر به ایجاد تقاضای مازاد درباره سقف‌های قیمتی یا مازاد عرضه در مورد کف قیمت‌ها شود.

منتقدان کنترل نرخ می‌گویند این کار بیشتر منجر به نبود تعادل بین عرضه و تقاضا می‌شود که این امر می‌تواند کمبود کالا و خدمات ایجاد کند و به‌تبع آن، سبب به‌وجود آمدن بازارهای زیرزمینی شود. کنترل نرخ می‌تواند منجر به ضرر و زیان تولیدکننده و همچنین کاهش قابل‌توجه کیفیت شود. وقتی نظر یکی از صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در زمینه گوشت و پروتئین را درباره تاثیر قیمت‌گذاری دستوری دولت روی کسب‌وکارهای دانش‌بنیان جویا شدیم، گفت: قیمت‌گذاری دستوری تیشه بر ریشه دانش‌بنیان‌ها می‌زند. این کارآفرین فعال در گفت‌وگو با صمت گفت: بعد از سال‌ها فعالیت در اکوسیستم دانش‌بنیان به فکر تغییر شغل هستم و می‌خواهم کسب‌وکار خود را تعطیل کنم، چرا که دیگر پاسخگوی حقوق کارکنان و شرایط اسفبار بازار نیستم. حال وقتی صحبت از اصلاح سازکار ساماندهی نرخ دستوری می‌شود، دیگر نمی‌دانم آن را کجای دلم بگذارم.

قیمت‌های دستوری، تیر خلاص به دانش‌بنیان‌ها

علیرضا سبحانی، مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان در زمینه کشاورزی و تامین سم و کود به روش‌های نوین، در گفت‌وگو با صمت معتقد است: قیمت‌گذاری دستوری دولت برای شرکت‌های دانش‌بنیان تازه‌تاسیس با عمر کمتر از ۱۰ سال، به‌شدت مخرب است. این فرآیند منجر به ضرر و زیان آنها در بازار می‌شود. باتوجه به اینکه تعداد زیادی از این شرکت‌ها هزینه زیادی برای فرآیند تولید و خرید مواد اولیه صرف کرده‌اند و از طرفی هم بازار مصرف مناسبی ندارند، قیمت‌های دستوری مزید بر علت شده و تیر خلاص را به دانش‌بنیان‌ها می‌زنند. همچنین، برخی محصولات فناورانه، نرخ تمام‌شده بالایی دارند و با اعمال قیمت‌گذاری دستوری، توان رقابت از شرکت‌های دانش‌بنیان گرفته می‌شود.

برخی معتقدند دولت در جبران این زیان، باید تسهیلات مالی و بانکی به دانش‌بنیان‌ها بدهد. سبحانی در این‌باره می‌گوید: باوجود ضررهای حاصل از اعمال نرخ دستوری، تسهیلات مالی و بانکی نظیر وام، کمک زیادی هم به دانش‌بنیان‌ها نمی‌کند. به‌اعتقاد من، باید حمایت‌ها در قالب یارانه‌های مشخص و تنظیم‌شده باشد. برای مثال، دولت باید بداند که اگر محصولی پایین‌تر از نرخ تمام‌شده برای دانش‌بنیان فروخته شود، به‌طریقی مابه‌التفاوت آن در قالب یارانه یا سوبسید به شرکت‌ها برگردانده شود. وی چنین ادامه داد: در شرایطی که نرخ دستوری اعمال شود، باید منتظر ورشکستی شرکت‌های زیادی در اکوسیستم دانش‌بنیان باشیم؛ مگر اینکه قیمت‌ها واقع‌بینانه و براساس یک فرآیند کارشناسی‌شده از صفر تا ۱۰۰ تولید و مرتبط با بازار روز باشد. به‌گفته این فعال در عرصه دانش‌بنیان، اگر قیمتی که تعیین می‌شود از نرخ تمام‌شده تولید محصول پایین‌تر باشد، به‌طور قطع، دانش‌بنیان‌ها در تلاش برای کاهش نرخ تمام‌شده محصول خود هستند که در این شرایط کیفیت محصول کاهش پیدا می‌کند و منجر به نارضایتی مصرف‌کننده می‌شود.

> با توجه به ضررهای ناشی از اعمال نرخ دستوری، تسهیلات مالی و بانکی نظیر وام، کمک زیادی به دانش‌بنیان‌ها نمی‌کند و باید حمایت‌ها در قالب یارانه‌های مشخص و تنظیم‌شده باشد

با این روش‌ها دردی درمان نمی‌شود

مجید شیرکوند از دیگر فعالان در عرصه دانش‌بنیان که در زمینه تهیه و تولید تجهیزات پزشکی فعال است، قیمت‌های دستوری را فرآیندی متضاد با توسعه دانش‌بنیان و قانون جهش دانش‌بنیان می‌داند. وی در گفت‌وگو با صمت می‌گوید: در کل قیمت‌گذاری دستوری باتوجه به شرایط کنونی جهان تجارت و اقتصاد، به‌ویژه برای شرکت‌های دانش‌بنیان مفید نخواهد بود. در شرایطی که روز به روز با تغییر نرخ مواد اولیه روبه‌رو هستیم، قیمت‌گذاری دستوری سدی بزرگ در راه تولید خواهد بود.

به‌گفته وی، قیمت‌گذاری در حالتی که نهاد یا سازمان‌های مربوطه در جزئیات فرآیند تولید قرار نمی‌گیرند و از طرفی هم هزینه تولید روزانه در کشور تغییر می‌کند، نمی‌تواند دردی از اقتصاد کشور را درمان کند.

وی می‌گوید: باتوجه به شرایط فرآیند تولید، حتی شرکت‌های بزرگ هم ضرر می‌کنند. از طرفی هم، از آنجایی که شرکت‌های دانش‌بنیان، دسترسی محدودی به منابع اولیه دارند و بیشتر مجبور هستند با نرخ چند برابری نهاده تولید تهیه کنند، به‌طور معمول نرخ تمام‌شده محصولات افزایش می‌یابد. حال اگر دانش‌بنیان‌ها بخواهند به‌صورت مداوم با وزارتخانه‌هایی چون صمت و ... چالش قیمت‌گذاری داشته باشند، دردسری مضاف بر دردسرهای پیشین به‌وجود خواهد آمد.

بسیاری از کارشناسان بر این باور هستند که نرخ دستوری دولت افزون بر تمام ضررهایی که برای تولیدکننده دارد، در نهایت موجب کاهش کیفیت کالاهای تولیدی شده و موجب تخریب عرصه رقابتی می‌شود. شیرکوند بااشاره به این موضوع می‌گوید: این نوع تصمیم‌گیری‌ها در اعمال نرخ، کار را برای دانش‌بنیان‌ها سخت می‌کند و آنها تمرکز خود را نمی‌توانند روی کیفیت و فرآیند خوب تولید بگذارند و مدام نگران قیمتی می‌شوند که دولت می‌خواهد تعیین کند یا از پیش، تعیین کرده است. شاید هر روز مجبور می‌شود با گره‌هایی که ارگان‌ها و سازمان‌ها ایجاد کرده‌اند، دست و پنجه نرم کند.

چندی پیش احسان خاندوزی، بااشاره به ساماندهی نرخ دستوری گفت: «وزارت امور اقتصادی و دارایی در تلاش است تا سازکار اصلی تعیین نرخ در اقتصاد به‌کار گرفته شود و درباره اقلامی که همچنان به‌طور غیرکارشناسی نرخ‌گذاری می‌شوند، بنا داریم تا با مجموعه ابزارهای در اختیار خود این مسئله را ساماندهی کنیم». از طرفی هم، برخی اقتصاددانان معتقدند قیمت‌گذاری منجر به ایجاد تعادل در بازار می‌شود.

شیرکوند درباره فرآیندهای ساماندهی می‌گوید: قیمت‌گذاری کالاها دارای یک کف و سقف است؛ حال اگر تولیدکننده یا شرکت دانش‌بنیانی با نرخ بالاتری محصول خود را تولید کند، براساس تشخیص ارگان‌های مرتبط یا باید عدد مابه‌التفاوت را به‌صورت سوبسید از دولت دریافت کند یا خدمات درخور بگیرد. این روند راهکارهای متفاوتی دارد؛ از جمله ارائه خدمات برای ترخیص بهتر و کاهش تعرفه‌های واردات مواد اولیه. شاید این‌گونه قیمت‌گذاری دستوری در کوتاه‌مدت مفید باشد؛ اما اگر این سوبسید و مابه‌التفاوت از سوی دولت پرداخت نشود، در نهایت کیفیت تولید کاهش می‌یابد و عموم مصرف‌کنندگان سراغ محصولات دانش‌بنیان نمی‌روند.

به‌گفته شیرکوند، همواره دخالت حاکمیت در قیمت‌گذاری، تاثیر منفی گذاشته و اقتصاد را بیمارتر کرده است. در دنیا هم، نمونه‌های استثنایی و کمیابی از موفقیت این‌گونه تصمیمات وجود دارد. اگر نرخ تعیین شده بالاتر از نرخ تمام‌شده محصول دانش‌بنیان باشد، تولیدکننده به طمع سود بیشتر ممکن است از کیفیت محصول در راستای کاهش نرخ تمام‌شده بکاهد که منجر به نارضایتی مصرف‌کننده می‌شود.

در کل، اقتصاد باز و غیردستوری، راهکار شفاف‌تری برای ایجاد بازار رقابتی ارائه می‌دهد؛ به‌همین دلیل، اگر تصمیمات دولتی در نرخ، دخالت همه‌جانبه داشته باشند، بازار راه خود را با دستورات کلی پیدا خوا هد کرد و اقتصاد، بیمارتر از همیشه خواهد شد، به این معنا که نه آنقدر عرصه باز گذاشته شود که قاچاق به‌راحتی انجام و نه فضای رقابت در تولید داخل گرفته شود.

وی در این‌باره می‌گوید: به هر حال تولیدکننده به‌دنبال سود خود است و اگر نرخ دستوری در سقف و کف گذاشته شود و جلو واردات گرفته شود، واردکنندگان هم مسیرها را دور می‌زنند و در نهایت به سود خود می‌رسند. درنهایت، این تصمیم‌گیری‌های لحظه‌ای هیچ‌گاه نتیجه مناسبی نخواهند داشت، چرا که نه منجر به مهار تورم و رضایت مصرف‌کننده می‌شود و نه به افزایش کیفیت محصول نهایی می‌انجامد.

سخن پایانی

باتوجه به اینکه طی سال‌های اخیر، مسئله تحریم‌های اقتصادی، کسب‌وکارهای بسیاری را در معرض تعطیلی قرار داده و فشار بسیاری به تولیدکنندگان وارد کرده، رشد تولید برای برخی صنایع دشوار شده که استفاده از ظرفیت دانش‌بنیان‌ها در این بخش می‌تواند موثر واقع شود؛ اما فرآیندهایی نظیر قیمت‌گذاری دستوری که نشان از یک بحران جدی در اقتصاد کشور دارد، مانع از توسعه کسب‌وکارهای نوین و فناورانه‌ای شده است که ظرفیت مطمئنی در کشور به‌حساب می‌آیند، همچنین این را گوشزد می‌کند که شعار جهش تولید دانش‌بنیان، فقط در حد همان شعار است و گویا قرار نیست جهشی اتفاق بیفتد، چرا که قیمت‌های دستوری برای بیشتر شرکت‌های دانش‌بنیان ضررآفرین است و بیشتر نوپایان این عرصه را به ورطه نابودی می‌کشاند. ناگفته نماند که زمزمه‌های آغاز ساماندهی از سوی سازمان‌ها و نهادهای مرتبط به‌گوش می‌رسد، اما تجربه نشان داده نمی‌توان به امیدهای واهی وزیر و معاونانش چندان هم امیدوار بود. اهالی اکوسیستم نوآوری و دانش‌بنیان‌ها در این امر متفق‌القول هستند که اگر قیمت‌گذاری دستوری نباشد و حمایت جدی انجام گیرد، انگیزه تولیدکنندگان برای رشد تولید و به‌دنبال آن، اشتغال‌آفرینی و استفاده از ظرفیت دانش‌بنیانی نیز افزایش می‌یابد و در بخش صادراتی نیز به رقابت با تولیدکنندگان بزرگ و معتبر خواهند پرداخت.

یادداشت

شاهدی بر بحران اقتصاد در ایران

یوسف قاسمی
فعال عرصه تجاری‌سازی دانش‌بنیان‌ها

از اساس قیمت‌گذاری دستوری و کنترل نرخ از سوی دولت در ۲ شرایط مورداستفاده قرار می‌گیرد؛ یکی از شرایط مربوط به زمانی است که اقتصاد در شرایط بحرانی قرار گرفته باشد و شرایط دیگر در زمانی اتفاق می‌افتد که اقتصاد بحرانی نیست، اما برای یک دوره خاص و محدود، نیازمند مداخله دولت است که شرایط دوم، روندی مفید برای اقتصاد است. به‌طورمعمول در شرایط گفته‌شده، دولت باید اهداف خاص و موقتی را دنبال کند که در نهایت به‌نفع مردم و تولیدکننده باشد که وقتی به اهداف خود رسید، بازار را از انحصار در بیاورد و مداخله دولت کمتر شود تا هم بازار از انحصار خارج و هم فعالیت بازیگران جدید صحنه اقتصاد تسهیل شود. به‌طورکلی، اعمال قیمت‌گذاری دستوری خلاف مقررات سازمان جهانی تجارت است و اگر کشوری خواهان عضویت در سازمان جهانی تجارت است، نباید دست به چنین اقداماتی بزند، چرا که به‌نوعی تخلف محسوب می‌شود. به‌همین دلیل است که عضویت ایران در سازمان جهانی تجارت تاکنون حاصل نشده است.

متاسفانه در شرایط نخست اقتصاد قرار داریم؛ به‌همین علت، دولت در قیمت‌گذاری مداخله می‌کند. چنین فرآیندی شاهد روشنی برای این است که بگوییم اقتصاد کشور بحرانی است. در واقع، اگر دولتی به استراتژی کنترل نرخ روی بیاورد، به‌عبارتی به این موضوع اقرار کرده است که اقتصاد کشور در یک بحران جدی قرار دارد. به‌نظر می‌رسد، در مجموع آثار مثبت این جریان برای دانش‌بنیان‌ها بسیار کمتر از آثار منفی آن است؛ وقتی قیمت‌گذاری دستوری در جریان کار دولت قرار می‌گیرد، شرکت‌های دانش‌بنیانی که محصولات نو و بدون مشابه دارند، بیش از هر تولیدکننده دیگری متضرر می‌شوند، چرا که نهادهای نظارتی نمی‌توانند قیمت‌گذاری درستی روی این محصولات داشته باشند و متوجه تفاوت محصولات دانش‌بنیان با محصولات سنتی نمی‌شوند؛ متاسفانه شاهد چنین فرآیندی هم بوده‌ایم.

روی دیگر سکه این است که شرکت دانش‌بنیان بنا به فرآیند تولید، نرخی را برای محصول نهایی قیمت‌گذاری می‌کند، حال اگر بالاتر از آن نرخ دستوری باشد، نوعی تخلف محسوب می‌شود. گفتنی است، ده‌ها شکایت از شرکت‌های دانش‌بنیان در سازمان تعزیرات وجود دارد که به جرم گران‌فروشی مورداتهام واقع شده‌اند. این در حالی است که استفاده از فناوری‌های پیشرفته در فرآیند تولید محصولات دیده نشده است. برای مثال، استفاده از پلاسمای سرد، نرخ محصول را افزایش می‌دهد، در حالی که در قیمت‌گذاری دستوری به این مولفه توجه نمی‌شود.

در بیشتر موارد، قیمت‌گذاری دستوری در کشور غیرهوشمندانه است و مولفه‌هایی نظیر فناورانه بودن محصولات در آن دیده نمی‌شود و شرکت‌های دانش‌بنیان گرفتار این جریان می‌شوند، چون نمی‌توانند محصولات خود را که دارای کارکردهای متفاوتی هستند، به نرخ‌هایی بفروشند که سودآور باشد، بنابراین از خیر تولید می‌گذرند و این باعث می‌شود که بازار از کالاهای فناورانه بی‌نصیب بماند.

اگر دولت به‌عنوان حداقل نرخ ورود می‌کرد، آن‌هم فقط برای برندهای غالب و حاکم بازار خوب بود. در دنیا یک استراتژی وجود دارد که اجازه می‌دهند برندهای کوچک‌تر و تازه‌وارد، از حداقل نرخ دستوری دولت پایین‌تر بفروشند، اما برندهای بزرگ را از این جریان منع می‌کنند، چرا که اگر برندهای بزرگ هم بخواهند پایین‌تر از کف نرخ دستوری بفروشند، به‌نفع برندهای تازه‌وارد و شرکت‌های نوپا نیست، زیرا هدف این است که دانش‌بنیان‌ها در این کشورها توسعه یابند.

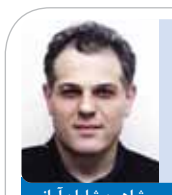
حال اگر دولت می‌خواهد وارد بازی قیمت‌گذاری دستوری شود، خوب است به این استراتژی هم توجه کند و کف نرخ را هم برای توسعه دانش‌بنیان‌ها در نظر بگیرد. با این استراتژی از ورود برخی کالاهای بی‌کیفیت خارجی جلوگیری می‌شود و تولیدکنندگان داخلی مجبور نیستند که در مقابله با برخی کالاهای بی‌کیفیت چینی، بازار را از دست بدهند یا کیفیت کالای خود را پایین بیاورند، یعنی نرخ تمام‌شده کالا را کاهش دهند، به‌همین دلیل باید به کنترل کف نرخ، آن‌هم به‌صورت هوشمندانه توجه شود، به‌گونه‌ای که منجر به رانت هم نشود.

قاطعانه می‌گویم که از اساس کنترل نرخ و قیمت‌گذاری دستوری در نهایت به ضرر اقتصاد و شهروندان تمام می‌شود، اما اگر هم اعمال می‌شود، باید هوشمندانه و ضابطه‌مند باشد. این ضابطه‌ها هم خوب است، بی‌طرفانه باشد، نه اینکه تحت‌فشار برخی برندهای بزرگ اقتصادی انجام بگیرد.

در کل، اگر قیمت‌گذاری دستوری منجر به سود متوازن تولیدکننده و مصرف‌کننده شود، موفق خواهد بود. اما تجربه گذشته این را نشان نمی‌دهد، در حقیقت، قیمت‌گذاری دستوری تبدیل به ابزاری می‌شود برای رانت، کاهش کیفیت و تعطیل شدن برخی تولیدی‌ها و در نهایت به ضرر مصرف‌کننده تمام می‌شود.

یادداشت

«اوراق‌فروشی» فقط به نفع معامله‌گران است

شاهین شایان آرانی
تحلیلگر بازارهای مالی

دولت به تازگی برای جلوگیری از افزایش چندباره نرخ دلار اقدام به فروش ارز شاخص در قالب اوراق ارزی کرده تا شاید با دستوری دیگر بتواند جلوی جهش نرخ دلار در بازار را بگیرد، این در حالی است که نرخ ارز در کشور ما با شاخص دیگری به‌نام تورم تعیین می‌شود؛ از همین رو تا زمانی که این شاخص اقتصادی یعنی تورم کنترل نشود، امکان کنترل نرخ ارز وجود ندارد. این جمله که ارز باید تک‌نرخی شود، سال‌هاست که برای بیشتر مردم به مفهومی بی‌کاربرد اما تکراری بدل شده است. مسئولان بارها و بارها گفته‌اند ارز باید در ایران تک‌نرخی شود تا دست دلالان و مفسدان از بازار ارز کوتاه شود. در نتیجه این وضعیت هم ارزش پول ملی حفظ و هم بساط سوداگری از این بازار برچیده می‌شود. بهترین کار برای حفظ اعتبار ریال در برابر دلار این است که همه نرخ‌های موجود، از نیمایی گرفته تا سنا و... حذف شود و یک نرخ واحد و مشخص برای واردکننده، صادرکننده و مصرف‌کننده وجود داشته باشد. این نرخ نیز باید براساس عرضه و تقاضا در بازاری مانند بازار غیرمتشکل پولی یا هر بازار دیگری مشخص شود.

در حال حاضر کشور با تورمی بالای ۴۰ درصد دست‌وپنجه نرم می‌کند و به همین دلیل است که افزایش‌های خیره‌کننده نرخ در سایر بازارها به بازار ارز نسبت داده می‌شود. بازار ارز مستقل از سایر بازارهای کشور نیست و باید آن را در سبد بقیه بخش‌های اقتصادی تعریف کرد؛ از همین رو تا تورم مهار نشود امکان کنترل نرخ ارز هم وجود ندارد و حتی اگر سیاست‌گذار بخواهد با اقداماتی ارز را وارد مسیر کاهشی نرخ کند آسیب‌های ناشی از آن و هزینه‌هایی که اقتصاد برای این کاهش دستوری باید بپردازد قابل چشم‌پوشی نخواهد بود. باید پذیرفت باوجود تورم بالای ۴۰ درصدی هر تمهیدی برای مهار رشد نرخ ارز خروجی مثبتی نخواهد داشت. واقعیت این است که تورم محرک رشد نرخ دلار در کشور است.

زمانی که جهش نرخ ارز اتفاق می‌افتد نرخ کالاهای وارداتی نیز بالا می‌رود و اقتصاد زیر آوار تورم ناشی از گران شدن باقی می‌ماند و این چرخه ادامه پیدا می‌کند. مسئله‌ای که از گذشته تا امروز در اقتصاد ایران مطرح بوده این است که بانک مرکزی در واکنش به تحولات بازار ارز و رشد قیمت‌ها در این بازار باید دست‌به‌کار شود و با اقداماتی نظیر انتشار اوراق ارزی جلوی تداوم رشد قیمت‌ها را بگیرد. در اقتصادی که تحت تاثیر تحریم قرار دارد و جایگاهی در نظام پولی بین‌المللی ندارد و جابه‌جایی پول با دشواری‌های زیادی همراه است، چگونه می‌توان جلوی فعالیت دلال‌ها و واسطه‌گران را گرفت و انتظار داشت با قیود محدودکننده افزایش نرخ ارز متوقف شود.

در سال‌های اخیر به‌واسطه کاهش ذخایر ارزی بانک مرکزی و کاهش توان سیاست‌گذار برای عرضه ارز به بازار، سامانه نیما با هدف بازگشت ارزهای صادراتی به چرخه اقتصادی راه‌اندازی شد، اما تعیین نرخی پایین‌تر از نرخ بازار در سامانه نیما بسیاری از کسب‌وکارها و صادرکنندگان را نسبت به بازگشت ارز به چرخه اقتصادی بی‌میل کرده، این در حالی است که فعالان اقتصادی برای تامین سرمایه در گردش و ارز موردنیاز وارداتی خود راهی جز بازگشت ارز به کشور ندارند. در این سال‌هایی که کشور تورم حدود ۴۰ درصدی را تجربه می‌کند، ارز نیز مانند سایر کالاها و خدمات در معرض فشارهای تورمی قرار دارد و با افزایش نرخ همراه می‌شود. طبق آمارهای بانک مرکزی در دو سال گذشته بیش از ۱۰۰ درصد افزایش بها در سبد مصرفی خانوار وجود داشته؛ پس در این شرایط نمی‌توان انتظار تثبیت نرخ دلار را داشت. روشن است که دلار نیز خود را با سایر قیمت‌ها در بازار تطبیق می‌دهد و اگر تغییری در نرخ ارز ایجاد نشود به این معناست که بانک مرکزی در حال سرکوب نرخ ارز است. این بار بانک مرکزی با انتشار اوراق ارزی قصد دارد بازار ارز را سرکوب کند که این نیز تبعات و آسیب‌های زیادی به فعالان و کسب‌وکارها وارد می‌کند و فقط معامله‌گران از این اوراق‌فروشی سود خواهند برد.

صمت آثار فروش اوراق ارزی بانک مرکزی را واکاوی کرد

اوراق ارزی، سرعت‌گیر جهش دلار

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

اوراق گواهی ارزی بانک مرکزی به‌منظور گسترش ابزارهای مالی در شبکه بانکی طراحی و معرفی شده و یکی از گزینه‌هایی است که مردم می‌توانند برای مدیریت دارایی خود از آن استفاده کنند. براساس آیین‌نامه انتشار اوراق ارزی، هر شخص حقیقی می‌تواند حداقل معادل ریالی ۱۰۰۰ دلار و حداکثر ۴۰۰۰ دلار اوراق ارزی بخرد. مبنای محاسبه نرخ این اوراق نیز در زمان انتشار و سررسید، نرخ پایانی روز قبل دلار توافقی است. برخی کارشناسان بر این باورند که انتشار اوراق گواهی ارزی توسط بانک مرکزی به ایجاد تعادل در بازار ارز و نوسانات کمتر آن کمک می‌کند، زیرا بخشی از تقاضای سفته‌بازانه که در این بازار شکل می‌گیرد با خرید اوراق از بین می‌رود و معاملات بازار ارز به حالت طبیعی آن بازمی‌گردد. از طرفی این کار به کسانی که می‌خواهند دارایی خود را به ارز تبدیل کنند و مانع از کاهش ارزش آن شوند این فرصت را می‌دهد تا با خرید اوراق ارزی از مراجعه به بازار ارز و به‌وجود آوردن تقاضای کاذب خودداری کنند و خرید ارز را به‌صورت قانونی و از مجاری رسمی انجام دهند، اما کارشناسان مخالف، فروش ارز از طریق اوراق را مسکن موقت جهش نرخ دلار می‌دانند. صمت درباره آثار فروش اوراق ارز ازسوی بانک مرکزی با تحلیلگران بازار گفت‌وگو کرده است.

عکس: صمت

از اوراق ارزی استقبال نمی‌شود

پیمان مولوی، تحلیلگر بازارهای مالی درباره تاثیر فروش اوراق ارزی بر کنترل نرخ دلار در بازار به صمت گفت: در شرایطی که نااطمینانی در اقتصاد زیاد است، افراد اغلب ترجیح می‌دهند اسکناس نگهداری کنند؛ در نتیجه احتمال دارد این اوراق با استقبال مواجه نشود.

وی افزود: از آنجایی که عرضه این اوراق ریالی است؛ یعنی سود آن براساس ریال محاسبه می‌شود، اگر در پایان سررسید سه‌ماهه این اوراق، نرخ دلار افزایش قابل توجهی داشته باشد، بانک مرکزی باید سود آن را از محل چاپ پول بدهد که قاعدتا باعث افزایش پایه پولی می‌شود. وی با اشاره به اینکه برای این اوراق بازار ثانویه شکل نمی‌گیرد، گفت: این اوراق در بازار قابل خرید‌وفروش نیست و نرخ بازدهی آن در بازار تعیین نمی‌شود که در واقع این موضوع پاشنه آشیل و نقطه ضعف این اوراق است.

▣ اقتصاد دستوری

مولوی با تاکید بر اینکه اقتصاد دستوربردار نیست، اظهار کرد: یک بار برای همیشه بانک مرکزی باید این واقعیت را بپذیرد که اقتصاد کشور با دستور کنترل نمی‌شود. تا زمانی که نرخ تورم کشور ۴۳ درصد است و نرخ تورم امریکا ۷ درصد؛ یعنی نرخ تورم در این دو کشور ۳۶ درصد تفاوت دارد، افزایش نرخ دلار در ایران امری طبیعی است؛ بنابراین می‌توان پیش‌بینی کرد ارزش ریال در ۳۶۵ روز آینده ۳۶ درصد نزول خواهد کرد.

این تحلیلگر بازار سرمایه در رابطه با فروش اوراق ارزی توسط بانک مرکزی و تاثیر آن بر کاهش نرخ دلار گفت: فروش اوراق ارزی در کوتاه‌مدت می‌تواند جلوی افزایش نرخ دلار را بگیرد، اما در میان‌مدت و بلندمدت تاثیری بر پیشگیری از افزایش نرخ ارز ندارد.

▣ سیاست غلط سه‌قفله‌سازی

وی با تاکید بر اینکه محدودسازی عرضه ارز راه کنترل جهش نرخ دلار نیست، بیان کرد: وزارت صمت برای جلوگیری از خروج ارز از کشور عرضه دلار به مصرف‌کننده واقعی را سه‌قفله کرده است؛ بنابراین تا زمانی که دولت دست از محدودسازی عرضه ارز برندارد، نرخ این ارز شاخص همواره صعودی خواهد بود. وی در تشریح نقاط ضعف طرح فروش اوراق ارزی گفت: فروش اوراق ارزی در میان‌مدت و بلندمدت هیچ توجیه اقتصادی ندارد و تنها بر نرخ تورم بازار می‌افزاید؛ بنابراین تا زمانی که نرخ تورم از طریق افزایش نرخ سود بانکی کنترل نشود، نمی‌توان انتظار داشت شرایط در بازار ارز کنترل شود.

▣ سودبری حرفه‌ای‌ها

مولوی با اشاره به اینکه فروش اوراق تنها به نفع فعالان حقوقی حرفه‌ای بازار سرمایه است، گفت: فروش اوراق تاثیر خوب و عمیقی بر بازار به‌ویژه برای فعالان حقوقی کاربلد و حرفه‌ای دارد که می‌توانند در زمانی کوتاه از محل خرید اوراق ارزی سود ببرند. وی درباره مزایای فروش ارز در قالب «اوراق ارزی» گفت: استفاده از ابزارهای مالی در بازار ارز گام خوب و رویه‌جلویی است و سیاست‌گذار ارزی می‌تواند با استفاده از این ابزارها تقاضای سرمایه‌ای و سفته‌بازی را جذب کند. در نتیجه جذب منابع از طریق فروش اوراق ارزی فشار از روی اسکناس دلار برداشته و تعادل در بازار ارز ایجاد می‌شود.

▣ بازار مشتقه ارزی

این تحلیلگر بازار سرمایه در ادامه توضیح داد: اگر از این ابزار استقبال شود، بانک مرکزی می‌تواند ریال را از بازار جمع کند و نوسانات بازار ارز را کاهش دهد. در صورتی که جذابیت این اوراق بالا باشد، می‌تواند سبب تشکیل یک بازار موازی با بازار ارز شاخص شود. در دنیا نیز بازار مشتقه ارزی وجود دارد که بخشی از دارایی مردم در آنجا سرمایه‌گذاری می‌شود، اما در تمامی کشورها این نسخه برای ارز کارآمد نیست. وی با بیان اینکه این سیاست بانک مرکزی کنترل بازار ارز را در کوتاه‌مدت ممکن می‌سازد، گفت: با این اقدام جو روانی بازار در رابطه با انتظارات از آینده نیز کنترل می‌شود و خیال فعالان بازار ارز از بابت کنترل نرخ ارز توسط بانک مرکزی آسوده می‌شود که این خود بخشی از تقاضای کاذب بازار ارز را کاهش می‌دهد.

> بالا بودن انتظارات تورمی و نااطمینانی نسبت به آینده سیاسی و اقتصادی سد بزرگی در برابر فروش اوراق ارزی است

«اوراق ارزی» ثبات را به بازار تزریق می‌کند

میثم رادپور، تحلیلگر بازارهای مالی درباره تاثیر فروش اوراق ارزی توسط بانک مرکزی بر بازار ارز به صمت گفت: تعیین کف و سقف ۱۰۰۰ و ۴۰۰۰ دلاری خرید اوراق با سررسید سه‌ماهه، قابلیت دریافت اسکناس دلاری در زمان تسویه با پرداخت حق‌الوکاله اسکناس بانک مرکزی و همچنین معافیت از مالیات سه ویژگی اصلی اوراق ارزی هستند که تا حدودی ثبات را به بازار ارز تزریق می‌کنند.

وی افزود: ابزار جدید ارزی بانک مرکزی می‌تواند بخشی از پول در گردش اقتصاد را جمع‌آوری و از گردش آن در بازارهای موازی به‌ویژه بازار ارز و سکه جلوگیری کند.

▣ معایب اوراق‌فروشی ارز

این تحلیلگر بازارهای مالی در زمینه معایب فروش اوراق ارزی توضیح داد: بالا بودن انتظارات تورمی و نااطمینانی نسبت به آینده سیاسی و اقتصادی سد بزرگی در برابر فروش این اوراق است. همچنین تعیین حق‌الوکاله ۷ درصدی در تسویه دلاری، سعی دارد خریداران اوراق ارزی را به تسویه ریالی متمایل سازد تا از ریسک‌هایی که در زمان سررسید متوجه بانک مرکزی خواهد بود، جلوگیری کند. وی در پاسخ به این پرسش که آیا انتشار اوراق ارزی می‌تواند به سیاست‌گذار در کاهش التهابات بازار ارز کمک کند گفت: بررسی‌ها از ماه گذشته نشان می‌دهد در این مدت تقاضای زیادی برای خرید ارز شکل گرفت که با ناتوانی سیاست‌گذار در تامین این میزان تقاضا همراه شد. رادپور با تاکید بر اینکه فروش اوراق ارزی باعث خروج پول از بازار سرمایه و مسکن و هدایت آن به سمت بازار ارز می‌شود، ادامه داد: دلیل هجوم سرمایه‌ها به بازار ارز سرعت بالای نقدشوندگی در بازار ارز و سکه و طلا است.

▣ حفظ دارایی در نااطمینانی

این تحلیلگر بازار مالی در ادامه یادآور شد: انتظارات تورمی و نااطمینانی نسبت به آینده برجام و همچنین چشم‌انداز تاریک اقتصاد ایران باعث شده بسیاری از فعالان حقیقی بازار به خرید ارز و سکه روی بیاورند تا دارایی‌های ریالی خود را در برابر نااطمینانی‌ها حفظ کنند. وی متذکر شد: این اقدام بانک مرکزی هرچند می‌تواند از گردش پول در بازارهای مختلف بکاهد، اما این اتفاق زمانی رخ خواهد داد که اعتماد برای خرید این اوراق شکل بگیرد؛ با این حال به‌دلیل بالا بودن انتظارات تورمی و احتمال افزایش نرخ دلار و سقف‌شکنی دوباره آن، مردم رغبت زیادی برای خرید این اوراق ندارند.

▣ دلار در کانال ۴۰ هزار تومان

رادپور تاکید کرد: در شرایط فعلی می‌توان گفت ابزار جدید ارزی بانک مرکزی نیز کمکی به کاهش التهابات این بازار نخواهد کرد و این یعنی بازار ارز همگام با واقعیت‌های اقتصادی حرکت می‌کند و طبق پیش‌بینی‌ها به‌عمل آمده دلار می‌تواند نرخ‌های نزدیک ۴۰ هزار تومان را نیز به خود ببیند.

وی در ادامه تصریح کرد: اینکه بانک مرکزی بخواهد با انتشار اوراق ارزی دست به مدیریت نرخ ارز بزند، در حقیقت سیاست‌های پولی را نقض می‌کند. اگر هدف بانک مرکزی حفاظت از ارزش ریال در برابر تکانه‌های سیاسی و اقتصادی است باید نرخ سود بانکی را به‌گونه‌ای تعیین کند که افراد قادر به سپرده‌گذاری و پس‌انداز در بانک‌ها باشند. رادپور تصریح کرد: هرچند ممکن است برخی به‌دلیل نگرانی زیادی که از افت ارزش ریال دارند به خرید اوراق ارزی روی بیاورند و در سررسید معادل ریالی آن را به نرخ روز دلار دریافت کنند، اما واقعیت این است که بانک مرکزی با این سیاست به‌جای آنکه ارزش ریال را بالا ببرد به‌طور واضح اعلام کرده ارزش پول ملی آنقدر پایین است که مردم حاضر به حفظ دارایی‌های ریالی خود نیستند.

سخن پایانی

نوسانات ارز شاخص در هفته‌های گذشته باعث شد بانک مرکزی برای کنترل بازار ارز اقدام به فروش اوراق ارزی با سررسید سه‌ماهه کند، اما این اوراق فروشی به مذاق بسیاری از فعالان بازار سرمایه خوش نیامده، زیرا این اقدام را تنها مسکنی موقت برای بازار ارز می‌دانند. این عده معتقدند تا زمانی که نرخ سود بانکی افزایش پیدا نکند تورم در بازارهای مالی پابرجاست و تا وقتی تورم بالاست امکان جهش نرخ دلار به کانال ۴۰ هزار تومان وجود دارد؛ بنابراین بهترین روش برای جلوگیری از جهش نرخ ارز شاخص، مهار تورم است تا در پرتو حفظ ارزش پول ملی نرخ دلار هم به ثبات برسد. همچنین وزارت صمت باید از سه‌قفله کردن عرضه ارز دست بردارد تا عرضه و تقاضا به نقطه تعادلی در تعیین نرخ ارز برسند. به‌اعتقاد کارشناسان برای ایجاد هر تغییر موثر و پایدار در تمامی بازارهای مالی لازم است در شرایط تورم ۴۳ درصدی کشور دولت ابتدا نرخ سود بانکی را بالا ببرد تا جذابیت از بازارهای سوداگری به سمت تولید هدایت شود.

آگهی مزایده عمومی
شرکت فولاد هرمزگان جنوب

شماره مزایده ۰۱۰۴۰۰۲

موضوع مزایده: تغییر مقدار و تمدید مهلت فروش اسناد مزایده تیوب ریفورمر ضایعاتی
مواد مورد مزایده به شرح جدول ذیل:

ردیف	شماره مزایده	شرح کالا	واحد	مقدار	مبلغ ضمانت (ریال)
۱	۰۱۰۴۰۰۲	تیوب ریفورمر ضایعاتی	کیلوگرم	۵۲۰،۰۰۰	۸،۹۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال

نحوه شرکت در مزایده:
کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی برای شرکت در مزایده می‌توانند جهت بازدید و دریافت اسناد مزایده مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال به حساب ۰۱۱۱۱۱۱۱۰۰۰۰۸ بنام شرکت فولادهرمزگان جنوب، نزد بانک ملی شعبه کمرک بندرعباس واریز نموده و با ارائه فیش واریزی و درخواست کتبی در ساعت اداری (بجز روزهای پنجشنبه و ایام تعطیل) پس از هماهنگی به شرکت فولاد هرمزگان مراجعه نمایند و با ارسال فیش واریزی ازطریق فکس به شماره ۳۳۵۳۰۰۵۵-۰۷۶ و یا به آدرس ایمیل Khosravi.s@hosco.ir اسناد را از طریق الکترونیکی دریافت نمایند.
ارائه معرفی‌نامه، داشتن مهر شرکت (اشخاص حقوقی) و رسید واریزی هزینه خرید اسناد جهت دریافت حضوری اسناد الزامی است.

محل دریافت اسناد:
بندرعباس، کیلومتر ۱۳ جاده اسکله شهید رجایی، شرکت فولاد هرمزگان جنوب، واحد خرید مواد مصرفی و فروش کالای مازاد.

جدول زمانی انجام مزایده:

تاریخ شروع فروش اسناد	تاریخ پایان فروش اسناد	آخرین مهلت دریافت پاکت‌های مزایده	تاریخ گشایش پاکت‌ها
۱۴۰۱/۰۸/۳۰	۱۴۰۱/۰۹/۱۰	۱۴۰۱/۰۹/۱۴ تا ساعت ۱۲:۰۰	۱۴۰۱/۰۹/۱۵

متقاضیان برای آگاهی بیشتر می‌توانند در ساعات اداری با شماره تلفن ۰۷۶-۴۴۸۴۳۲۴۹ تماس حاصل فرمایند و یا به سایت فولاد هرمزگان به آدرس www.hosco.ir مراجعه نمایند.
جهت حضور افراد در فولادهرمزگان و بازدید از موضوع مورد مزایده، هماهنگی با شماره فوق (۴۸ ساعت قبل از حضور) الزامیست.
هزینه درج آگهی با برنده مزایده می‌باشد.

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

فراخوان مناقصه عمومی (یک‌مرحله‌ای)
شماره: ۸۷۴۱۰۰۲۰

نوبت اول
شناسه ۱۴۱۲۱۷۰

شرکت انتقال گاز ایران
منطقه ۷ عملیات انتقال گاز

منطقه هفت عملیات انتقال گاز در نظر دارد «تامین خدمات عمومی و تخصصی ایستگاه اندازه‌گیری گاز نفت‌شهر و تاسیسات تقویت فشار گاز بیجار - نیروهای مستمر غیر پروژه‌ای به صورت حجمی سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱» را به روش مناقصه عمومی و ارزیابی کیفی (یکپارچه) و از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به شماره ۲۰۰۱۰۹۱۵۰۹۰۰۰۰۲۶ به پیمانکاران واجد صلاحیت واگذار نماید. لذا از متقاضیان شرکت در مناقصه دعوت به عمل می‌آید جهت دریافت اسناد مناقصه و کاربرگ ارزیابی کیفی از طریق سامانه ستاد اقدام نمایند.

۱- نام نشانی مناقصه‌گزار: منطقه ۷ عملیات انتقال گاز
۲- موضوع مناقصه: تامین خدمات عمومی و تخصصی ایستگاه اندازه‌گیری گاز نفت‌شهر و تاسیسات تقویت فشار گاز بیجار - نیروهای مستمر غیرپروژه‌ای به صورت حجمی سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱
۳- نوع و مبلغ ضمانتنامه شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۳،۲۳۰،۱۱۶،۹۸۰ ریال مطابق آخرین آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی
۴- برآورد کارفرما: ۶۴،۶۰۲،۳۳۹،۶۰۴ ریال
۵- محل دریافت و تحویل اسناد:
۵-۱) محل دریافت اسناد: از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (www.setadiran.ir)
۵-۲) مهلت دریافت اسناد: از تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۲ لغایت ۱۴۰۱/۰۹/۱۰
۵-۳) زمان تحویل اسناد: ۱۴۰۱/۰۹/۲۳
۵-۴) زمان بازگشایی: ۱۴۰۱/۰۹/۲۴
تذکر: در صورت تغییر تاریخ بازگشایی فعلی (براساس عوامل غیرقابل پیش‌بینی) زمان بازگشایی جدید از طریق اطلاعیه کتبی و سامانه ستاد به اطلاع مناقصه‌گران خواهد رسید.
۶- محل گشایش پاکات: همدان - بلوار سی‌متری سعیدیه- منطقه۷ عملیات انتقال گاز
۷- شرایط لازم جهت شرکت در مناقصه:
- دارابودن گواهی صلاحیت پیمانکاری از اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی در زمینه خدمات عمومی و همچنین داشتن گواهینامه صلاحیت ایمنی پیمانکاران و کسب امتیاز لازم از کمیته فنی بازرگانی، مابقی شرایط لازم جهت شرکت در مناقصه در کاربرگ‌های استعلام ارزیابی کیفی درج گردیده است. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه ستاد به آدرس setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق نمایند.

شماره تماس با امور پیمانها: ۳۸۴۱۲۰-۰۸۱
فکس: ۳۸۲۱۸۷۷۷-۰۸۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۸/۳۰ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۹/۰۲

روابط عمومی منطقه ۷ عملیات انتقال گاز

راه‌اندازی پردیس‌های دانش‌بنیان در شهرک‌های صنعتی

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: باتوجه به نامگذاری امسال به سال «تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین» از سوی رهبر معظم انقلاب، ایجاد شهرک‌های فناوری و همچنین پردیس‌های دانش‌بنیان در شهرک‌ها و نواحی صنعتی با جدیت بیشتری باید در دستور کار قرار بگیرد. به گزارش ایسنا، علی رسولیان در نشست شورای راهبری و سیاست‌گذاری تولید دانش‌بنیان با بیان این مطلب، افزود: نیازمند اقدامات عملیاتی برای تسریع در ایجاد شهرک‌های فناوری در کشور هستیم، در این زمینه مکاتبات لازم با استانداران سراسر کشور انجام شده است و بخش خصوصی توانمند نیز می‌تواند در این راستا اقدام و مشارکت کند. وی تصریح‌کرد: استان‌هایی که مطالعات لازم را برای ایجاد شهرک‌های فناوری شروع نکرده‌اند تا ابتدای دی امسال فرصت دارند مطالعات لازم را انجام دهند و به‌صورت همزمان نیز مکان‌یابی برای ساخت شهرک فناوری در دستور کار قرار بگیرد. مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران ادامه‌داد: ایجاد پردیس‌های دانش‌بنیان در داخل شهرک‌ها و نواحی صنعتی با موافقت معاونت فناوری و نوآوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بوده و با استانداران سراسر کشور نیز رایزنی‌های لازم انجام شده است. رسولیان اضافه‌کرد: برای ایجاد پردیس‌های دانش‌بنیان حتی اگر فضای کوچکی درون شهرک‌ها و نواحی صنعتی باشد، نیز باید مورد استفاده قرار بگیرد تا موضوع دانش‌بنیان گسترش و ارتقاء یابد. وی بیان‌داشت: برخی استان‌ها تفاهمنامه هایی را در این راستا با پردیس‌های علم و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری داشته‌اند، تفاهمنامه‌های منعقد شده همچنین برای تصویب در شورای عتف به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ارسال می‌شود.

شرط عبور پایتخت از بحران آب

شهروندان صرفه‌جویی کنند

حدود یک درصد از جمعیت جهان در ایران زندگی می‌کنند و این درحالی است که تنها ۲۶ درصد از منابع آب شیرین جهان در این کشور وجود دارد. برآوردهای علمی نشان می‌دهد با افزایش تدریجی جمعیت ایران تا دودهه آینده با کمبود شدید آب روبه‌رو خواهد شد ازاین رو در آینده آب در خاورمیانه می‌تواند به سرمایه‌ای ارزنده‌تر و حیاتی‌تر از نفت تبدیل شود. دراین‌بین نکته قابل توجه اینکه بیش از ۷۰ درصد منابع آب قابل دسترسی در خاورمیانه به آبیاری در بخش کشاورزی اختصاص دارد. به همین دلیل هم کارشناسان شرط عبور از بحران آب را صرفه‌جویی مصرف در حوزه کشاورزی و مصارف شهری و آب شرب می‌دانند.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

کاهش منابع آبی کشور در نیم‌قرن گذشته

مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی کلان منابع آب وزارت نیرو گفت: چند سالی است که خشکسالی و کاهش بارش‌ها را به‌صورت مداوم تجربه کرده‌ایم، منابع آبی کشور طی ۵۰ سال پیش از حدود ۱۳۰ میلیارد مترمکعب به ۱۰۳ میلیارد مترمکعب رسیده است و شاهد یک روند کاهشی در این زمینه هستیم، همچنین موضوع دیگری به نام رخداد خشکسالی وجود دارد که با روند خشکسالی متفاوت است.

عیسی بزرگ‌زاده همچنین گفت: رخداد خشکسالی مربوط به بازه‌های زمانی کوتاه‌مدت است که متأسفانه هم‌اکنون به آن دچار و در سومین سال خشکسالی هستیم، مقادیر بارش طی دو سال گذشته نسبت به حد نرمال، بسیار کم بوده، البته قبل از این دو سال بارش باران حتی به‌صورت سیلابی صورت گرفت و مخازن کشور را پر کرد و سبب شد از سال اول خشکسالی راحت‌تر عبور کنیم اما در امسال مشکلات مربوط به خشکسالی به‌صورت تصاعدی در حال رشد است.

این مقام مسئول در وزارت نیرو درعین‌حال متذکر شد: در سال‌های خشکسالی به‌ویژه در مناطقی از کشور مانند سلسله کوه‌های زاگرس، البرز و آذربایجان و... که با آب سطحی مواجه هستیم. به دلیل ارتفاعات و بارش بیشتر و همچنین داشتن ناهمواری عمدتاً سازه‌های ذخیره سدی تشکیل شده، حدود ۵۰۰ شهر (۳۵ میلیون نفر از شهروندان) با درصدهای مختلف وابسته به آب‌های سطحی هستند. زمانی که با کمبود آب‌های سطحی مواجه می‌شویم درواقع تعدادی از شهروندان ایرانی در گستره پهناوری از کشور با مشکل کمبود آب روبه‌رو می‌شوند و باید برای این مسئله فکری کرد و به دنبال روش‌هایی برای جبران این کمبود بود.

مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی کلان منابع آب وزارت نیرو در بخش دیگری از این برنامه بیان کرد: در بخش‌های مختلف باید اقدامات متفاوتی انجام شود، قطعاً نخستین اقدام ارائه کالا به نرخ واقعی است، در واقع نرخ گذاری‌های صحیح می‌تواند از اسراف منابع طبیعی به‌ویژه در بخش خانگی کمک کند، در این خصوص یک نظام تعرفه‌گذاری پلکانی و الگوی مصرف برای هر خانوار تعریف شد. درحال‌حاضر، حدود ۲۴ میلیون مشترک وجود دارد که ۵۴ درصد از آنها طبق الگوی مصرف، مصرف آب دارند و ۴۰ درصد از مشترکین پرمصرف هستند، اگر خانواری از الگوی مصرف تعیین شده مصارف بیشتری مانند پر کردن استخر و... داشته باشد طبیعتاً بهای پرداختی بیشتری قطعاً خواهد داشت.

وی اضافه کرد: در بخش صنعت آنچه باید انجام شود، جایگزینی آب درون سرزمینی که قانون‌گذار آن را تصویب کرده، و ما موظف هستیم اقداماتی در خصوص پساب هدر رفت منابع انجام دهیم، در این خصوص اقداماتی تدوین و ابلاغ شده و در دست کار است. برآوردها نشان می‌دهد حدود یک میلیارد مترمکعب می‌توان از پساب برای آب مصرفی صنایع استفاده کرد. همچنین در برنامه تعیین شده تا پایان دولت سیزدهم مقدار آب مصرفی از منابع آب دریا چه برای شرب و چه صنایع حدود ۶ برابر افزایش پیدا می‌کند، این یعنی کمک به منابع آب متعارف درون سرزمینی در مناطقی که به‌شدت با کم آبی مواجه است.

وی در مورد بحران آب در برخی از شهر نیز گفت: حدود ۹۰۰ شهر مورد بررسی قرار گرفت، از این تعداد غربالگری‌هایی صورت گرفت و ۸۶ طرح برای بیش از ۱۳۰ شهر انتخاب و به مجلس، ریاست محترم جمهوری و دیگر مسئولان تحویل داده شد، اتفاقی که در شهرکرد رخ داد یک مسئله نادر زمین‌شناسی بود که به‌سرعت جمع شد. در خصوص تهران نیز وضعیت نباید به بحران برسد، باید هم ما مراقبت‌های لازم را انجام دهیم و هم شهروندان در این زمینه کمک کنند. مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی کلان منابع آب وزارت نیرو سپس ابراز کرد: در پاسخ به کمبود بارش در تهران و اقدامات پیش‌بینی بینی شده در راستای کمبود آب بیان کرد: باید جابه‌جایی منابع آب در بین ۵ سد تهران صورت گیرد؛ به این شکل که از برخی از سدها آب برداشته شده و به مناطق کم آب اضافه شود. در این شرایط وزارت نیرو نیز تمام تلاش خود را می‌کند و اگر شهروندان تهرانی حدود ۳۰ درصد در مدیریت مصرف یاری کنند، از حالت بحران آب در تهران عبور خواهیم کرد.

> ایران از گذشته یک اقلیم خشک بوده، یعنی حدود ۷۵ درصد کشور جزو اقلیم‌های خشک، نیمه‌خشک و حتی فراخشک است

مدیریت مصرف با جدیت بیشتری پیگیری شود

محمدجواد عسکری رئیس کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط‌زیست مجلس شورای اسلامی نیز درباره تنش آبی در کشور گفت: به دلیل برهم خوردن اکوسیستم کره زمین و تغییرات اقلیمی صورت گرفته، پیش‌بینی شرایط بارش و آب و هوایی غیرممکن شده، همچنین ایران در منطقه خشک و نیمه‌خشک قرار گرفته و باید مدیریت مصرف با جدیت بیشتری پیگیری شود.

این نماینده مجلس سپس گفت: حدود ۸۰ درصد آب مصرفی مربوط به بخش کشاورزی است، باید با برنامه و در غالب یک نقشه راه و در بازه‌های زمانی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت حرکت کرد، کشت محصولات با آب بری کم، استفاده از روش‌های نوین آبیاری تحت‌فشار و سایر روش‌های معمول در دنیا باید دنبال و تلاش شود. در بخش کشاورزی تقریباً ۴ میلیون بهره بردار وجود دارد در واقع این بخش، بزرگ‌ترین بخش خصوصی اقتصاد کشور است و ۳۵ درصد اشتغال آن را شامل می‌شود، در این بخش اتفاقات خوبی مانند استفاده از ارقام زراعی که نسبت به خشکی مقاوم هستند یا استفاده از ظرفیت‌های گلخانه‌ای صورت گرفته اما کافی نیست.

وی بیان کرد: حدود ۵۰۰ میلیون نفر از جمعیت پیرامونی ما، به دو دلیل علاقه‌مند به محصولات کشاورزی هستند، یکی رعایت دوره کارنس محصولات کشاورزی و دیگری ارگانیک بودن این محصولات است.

این موضوع یک ظرفیت و قابلیت منحصربه‌فردی است که می‌تواند تولید خوبی ایجاد کند، اشتغالزا باشد و درنهایت ارزآوری خوبی برای کشور داشته باشد.

رئیس کمیسیون کشاورزی، آب، منابع‌طبیعی و محیط‌زیست مجلس همچنین ابراز کرد: جنگ اوکراین و روسیه و مناقشاتی که در منطقه شکل گرفت بر امنیت غذایی همه کشورها اثر گذاشت و همه در جهت تامین امنیت غذایی خود حرکت کردند، آب از مهم‌ترین عوامل مؤثر در حوزه کشاورزی است، اگر استفاده از آب به درستی مدیریت شود شاهد اتفاقات خوبی خواهیم بود.

عسکری اظهار کرد: درحال‌حاضر بافت اسفنجی سفره‌های زیرزمینی به‌صورت کمپک شده و زمانی که این اتفاق رخ دهد فرونشست شکل می‌گیرد، و متاسفانه هیچ علمی تا این لحظه نتوانسته فرونشست را اصلاح و بازسازی کند، بنابراین همه ابعاد حوزه‌های مختلف را باید در نظر گرفت و در غالب فضای مدیریتی کار را پیش برد تا شاهد اتفاقات خوب در این زمینه باشیم.

وی در مورد اقدامات مجلس در این خصوص نیز بیان کرد: در کمیسیون کشاورزی کمیته‌ای به نام کمیته آب وجود دارد که جلسات متعددی تشکیل و از ظرفیت افراد صاحب‌نظر و خبره استفاده شده است، همچنین در حوزه تخصیص بودجه ۱۴۰۰-۱۴۰۱ اعتبارات خوبی ارائه شده، نکته حائز اهمیت این است برای مدیریت صحیح منابع آبی همه دستگاه‌ها باید کمک کنند تا شاهد اتفاقات خوبی در این حوزه باشیم.

وی گفت: در برنامه هفتم توسعه باید به شیوه‌ای پیش رویم تا دستگاه‌ها به‌گونه‌ای هم‌افزایی ایجاد کنند که در درازمدت شاهد اتفاقات مثبت باشیم. رویه و روش موجود ما را به سرمنزل مقصود نخواهد رساند، آب یک مقوله مهم در حیات جوامع بشری است و امروز هم که امنیت غذایی دستخوش تغییرات شده باید به بحث آب با دقت بیشتری توجه کرد. تقریبا در شهرهایی با جمعیت بالای ۱۰۰ هزار نفر، وزارت نیرو ورود و اقداماتی در غالب استفاده بهینه و مطلوب از فاضلاب و تصفیه آن انجام داده، در شهر داراب آب فاضلاب را جمع و تصفیه می‌کنند و درنهایت دراختیار صنعت و کشاورزی قرار می‌دهند، در کشورهای پیشرفته حتی از این آب رأی شرب نیز استفاده می‌کنند.

رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس در پایان گفت: در خصوص استفاده از آب فاضلاب باید اقدامات با سرعت صورت گیرد، سازکارها تعریف شود و مسیرهای هموار انتخاب شود تا همگان در راستای آن کمک کنند، اگر فاضلاب‌ها تصفیه و برنامه‌ای دنبال شود می‌تواند پشتوانه خوبی برای تولید بخش کشاورزی باشد. چالش اصلی در حوزه آب در بخش کشاورزی، بهره‌وری است، حدود ۸۰ درصد مصرف آب در این بخش وجود دارد و هدر رفت حدود ۳۰ درصد و بیش از میانگین کشورهای جهانی است، منابع آبی حدود ۹۶ میلیارد مترمکعب است که ۸۰ درصد از آن استفاده می‌شود.

سخن پایانی

اهمیت بخش کشاورزی برای افزایش درآمدهای ملی کارآفرینی و تامین غذا و درواقع برای تضمین اقتدار و امنیت ملی و هدف‌های اقتصادی ـ سیاسی این کشورها برکسی پوشیده نیست. بی‌توجهی به مسائل مربوط به آب، مصرف بی‌رویه، آلوده کردن آب رودخانه‌ها، دریاچه‌ها و دیگر منابع از یک‌سو، و افزایش روزافزون جمعیت مصرف‌کننده آب از سوی دیگر، سبب شده است کار تأمین آب مورد نیاز ما دشوارتر شود. از سوی دیگر سرانه مصرف آب نیز حاکی از توجه بیشتر به صرفه‌جویی در مصارف خانگی است. علاوه بر موارد یاد شده هدررفت آب در خطوط لوله از دیگر مواردی است که برای تحقق هدف عبور از بحران باید مورد توجه قرار گیرد. بی‌تردید ادامه این روند در آینده بر شدت بحران کم آبی خواهد افزود.

ساخت اسکله قایق‌های تفریحی در بوشهر

مدیرکل امور شهری و شوراهای استانداری بوشهر گفت: ساخت اسکله قایق‌های تفریحی در دستور کار شهرداری بندر بوشهر قرار گرفته است.

به گزارش ایرنا، مجید محمودی در نخستین جلسه ستاد اجرایی خدمات سفر که با حضور شهرداران و رئیس کمیته‌های ۱۰ گانه این ستاد برگزار شد، بیان کرد: با توجه به استقبال گردشگران از قایق‌های تفریحی و به منظور تقویت ایمنی و سامان‌دهی این ظرفیت، ساخت اسکله قایق‌های تفریحی در دستور کار شهرداری بندر بوشهر قرار گرفته است.

مدیرکل امور شهری و شوراهای استانداری بوشهر افزود: هدف از برگزاری این نشست شناسایی مشکلات سال‌های قبل در حوزه گردشگری و برنامه‌ریزی لازم برای به حداقل رساندن این مشکلات در امسال است، که باید پس از ارزیابی اجرایی و عملیاتی شود.

وی گفت: ما در سطح استان ۳۱ طرح را در حوزه گردشگری با اعتباری بالغ بر ۳ هزار و ۵۵۰ میلیارد ریال در حال اجرا داریم و در کنار این آن تلاش می‌شود به همت شهرداری‌های استان، تا یک ماه قبل از پایان سال، هزار و ۲۰۰ چشمه جدید سرویس بهداشتی در سراسر استان ساخته شود.

مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان بوشهر نیز گفت: با توجه به آغاز فصل گردشگری در استان و آب و هوای مطبوع این فصل، نیازمند ایجاد آمادگی لازم برای ارائه خدمات به گردشگران و مسافران هستیم که انتظار می‌رود کمیته‌های مربوط بر اساس شرح وظایف محوله عمل کرده و زمینه لازم را فراهم کنند.

اسماعیل سجادی‌منش افزود: پایانه مسافری برای استفاده گردشگران از گشت دریایی مهم است و امیدواریم این ظرفیت تا پایان سال ایجاد شود.

وی با اشاره به اهمیت کنترل بازار در روزهای اوج سفر اضافه کرد: تامین و توزیع کالای اساسی با نظارت دقیق بر بازار به منظور جلوگیری از ایجاد تنش عرضه و تقاضا و موج گرانی بسیار در اولویت است و این مهم دنبال خواهد شد.

مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان گفت: ما آمادگی پرداخت تسهیلات در حوزه گردشگری به بخش خصوصی را داریم و برای بهبود زیرساخت‌های این حوزه از هیچ کوششی دریغ نمی‌کنیم.

حمایت از گردشگری و صنایع‌دستی آذربایجان شرقی

مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی آذربایجان شرقی از ایجاد ۸۰۰ فرصت شغلی مستقیم برای فعالان حوزه گردشگری و صنایع‌دستی در استان طی امسال خبر داد.

به‌گزارش روابط‌عمومی اداره‌کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی آذربایجان شرقی، احمد حمزه‌زاده مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی آذربایجان شرقی در جلسه کارگروه هماهنگی اشتغال و بازار کار استان با بیان اینکه تسهیل فعالیت فعالان حوزه گردشگری و صنایع‌دستی استان از مهم‌ترین اهداف این اداره‌کل است، ادامه داد: صنعت گردشگری و صنایع‌دستی ازجمله حوزه‌های پویای تخصصی هستند که ظرفیت مناسبی برای رونق وضعیت اقتصادی دارند، لذا در این راستا، اداره‌کل میراث‌فرهنگی استان با تسهیل روند فعالیت فعالان حوزه گردشگری و صنایع‌دستی، زمینه ایجاد فرصت شغلی مستقیم برای ۸۰۰ نفر را طی امسال فراهم ساخته است.

مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی آذربایجان شرقی فرصت‌های شغلی ایجادشده را در حوزه پروژه‌های سرمایه‌گذاری گردشگری ازجمله واحدهای اقامتی، پذیرایی و همچنین پروانه‌های اشتغال صادر شده حوزه صنایع‌دستی عنوان کرد. حمزه‌زاده اظهارکرد: این روند در حال تداوم است تا در پایان امسال شاهد افزایش قابل‌توجهی در این میزان باشیم.

گزارش خبری

آب رفته به جوی بر می‌گردد؟

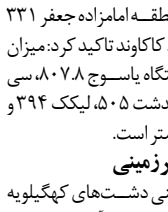
وقوع خشکسالی‌های مداوم، تغییرات اقلیمی و استفاده بیش از اندازه از منابع آبی، به‌خصوص چاه‌های غیر مجاز، وضعیت آب کهگیلویه و بویراحمد را بحرانی کرده است و با اجرای طرح احیا و تعادل بخشی منابع آبی برای اصلاح مسیر گذشته تلاش می‌شود. به گزارش ایرنا، کهگیلویه و بویراحمد با دارا بودن یک درصد مساحت و جمعیت کشور در جنوب غربی ایران به علت برخورداری از شرایط آب و هوایی مساعد بیش از ۱۰ درصد از روان آب‌های کشور را به خود اختصاص داده است. براساس برآوردهای سازمان جهاد کشاورزی، ۲ میلیارد مترمکعب آب برای مصرف کشاورزی کهگیلویه و بویراحمد در افق بلندمدت مورد نیاز است. کاهش میزان بارندگی‌های امسال نسبت به میانگین ۲۵ ساله در استان کهگیلویه و بویراحمد ضرورت مدیریت مصرف آب به‌ویژه در بخش پرمصرف کشاورزی به‌عنوان مهم‌ترین حوزه تامین معیشت مردم این استان را بیشتر کرده است. براساس آمار شرکت مدیریت منابع آب ایران، ۳۱۰ هزار حلقه چاه غیرمجاز در سطح کشور وجود دارد که سالانه از آنها ۵۷ میلیارد مترمکعب آب اضافه استحصال می‌شود. تعداد چاه‌های نیمه عمیق غیرمجاز ۲۰۰ هزار و عمیق غیرمجاز ۱۱۰ هزار حلقه اعلام شده است که منابع آبی کشور را پمپاژ می‌کنند. سالانه در ایران برای تامین آب آشامیدنی، صنعت و کشاورزی ۹۶ میلیارد مترمکعب آب مصرف می‌شود که از این رقم ۵۶.۵ میلیارد مترمکعب از منابع آب زیرزمینی است که این میزان برداشت از منابع آب زیرزمینی حدود ۶۰ درصد از مصرف کل آب کشور را شامل می‌شود.

▣ اجرای طرح تعادل بخشی آب‌ها

رئیس اداره امور آب کهگیلویه در این رابطه به خبرنگار ایرنا گفت: متوسط بارندگی در شهرستان کهگیلویه ۴۲۹ میلی‌متر و در درازمدت ۵۱۱ میلی‌متر است. سید هادی خاضعی با اشاره به اجرای طرح تعادل بخشی آب‌ها «پر کردن چاه‌های غیرمجاز» در کنار تغذیه مصنوعی برای بحران کم آبی در این شهرستان گفت: قطعا بهره‌برداری اصولی و بهینه از آب چاه‌های و آب‌های سطحی موجب احیا و جبران افت تجمعی سفره‌های آب زیرزمینی می‌شود. وی تعداد چاه‌های مجاز کهگیلویه در حوزه کشاورزی، صنعت و شرب را ۷۸۰ حلقه چاه و غیرمجاز را ۲۵۰ حلقه دانست و اظهار کرد: سالانه در این شهرستان ۴۵ میلیون ۸۰۰ هزار مترمکعب از چاه‌های مجاز کشاورزی، سه میلیون ۶۰۰ مترمکعب برای صنعت و هفت میلیون و ۵۰۰ هزار مترمکعب جهت شرب برداشت می‌شود. خاضعی میزان برداشت آب سالانه از چاه‌های غیرمجاز کشاورزی را بیش از چهار میلیون مترمکعب اعلام کرد و گفت: پلمب چاه‌های غیر مجاز از برنامه‌های در دست اجرا برای پیشگیری از این روند است. وی اضافه کرد: در راستای اجرای طرح تعادل بخشی تاکنون هشت حلقه چاه غیرمجاز در این شهرستان پر شده است.

▣ کاهش بارندگی متاثر از افت سطح آب دشت‌ها

کاهش میزان بارندگی‌های امسال نسبت به میانگین ۲۵ ساله در استان کهگیلویه و بویراحمد ضرورت مدیریت مصرف آب به‌ویژه در بخش پرمصرف کشاورزی به‌عنوان مهم‌ترین حوزه تامین معیشت مردم این استان را بیشتر کرده است. مدیرکل سازمان هواشناسی کهگیلویه و بویراحمد در این گفت: بارش‌های سال زراعی جاری در استان نسبت به میانگین بلندمدت به‌صورت چشمگیری کاهش یافته است. رضا کاکاوند افزود: میانگین بلندمدت بارش باران سال آبی جاری تا هجدهم خرداد ماه در کهگیلویه و بویراحمد ۴۴۹ میلی‌متر بود درحالی که میانگین بلندمدت بارندگی استان تا همین مدت ۵۴۰ میلی‌متر است. وی اضافه کرد: امسال در ایستگاه یاسوج ۶۰۱، سی سخت ۶۲۴، دوگنبدان ۳۴۵، دهدشت ۴۱۸، لیکک ۳۷۴ و منطقه امامزاده جعفر ۳۳۱ میلی‌متر باران ثبت شده است. کاکاوند تاکید کرد: میزان بارش بلندمدت سالانه در ایستگاه یاسوج ۸۰۷.۸، سی سخت ۷۶۹، دوگنبدان ۴۳۱، دهدشت ۵۰۵، لیکک ۳۹۴ و منطقه امامزاده جعفر ۴۳۱ میلی‌متر است.

▣ کسری آب سفره‌های زیرزمینی

کسری آب سفره‌های زیرزمینی دشت‌های کهگیلویه و بویراحمد نسبت به سال ۱۳۷۶ و افت آب سفره‌های آب زیرزمینی ۶ دشت از ۹ دشت موجود نیاز به استفاده بهینه این مایع حیاتی را آشکارتر می‌کند. مدیر مطالعات پایه منابع آب شرکت آب منطقه‌ای کهگیلویه و بویراحمد گفت: بر اساس آخرین پایش‌های صورت گرفته سفره‌های زیرزمینی دشت‌های استان ۴۱ میلیون مترمکعب کسری آب دارد. روح‌الله اسدپور اظهار کرد: امامزاده جعفر، لیشتر، دشت باشت، دشترom، کلاچو، برمامیون و ممبی از مهم‌ترین دشت‌های استان هستند که در زمان حاضر وضعیت آب سفره‌های زیرزمینی دشت‌های باشت، لیشتر و دشت روم بهبود یافته اما سفره‌های زیرزمینی ۶ دشت دیگر کهگیلویه و بویراحمد به دلیل خشکسالی، اضافه برداشت از چاه‌های مجاز و استفاده‌های غیرمجاز با افت مواجه است. تداوم این شرایط وضعیت استان چهار فصل کهگیلویه و بویراحمد را در آینده نچندان دور بحرانی خواهد کرد. در بیشتر دشت‌های این استان همچنان کشاورزی به‌صورت سنتی انجام می‌شود و بیشتر مواقع کشاورزان از محصولات پرآب بر از جمله برنج، ذرت و دیگر محصولات استفاده و از روش غرقابی برای آبیاری نیز استفاده می‌کنند. کاهش بارش، مدیریت نکردن مصرف آب در بخش کشاورزی، رعایت نکردن سهمیه برداشت آب توسط برخی کشاورزان و استفاده از روش‌های سنتی آبیاری طی این سال‌ها باعث شد که منابع آب زیرزمینی استان دچار تنش شود.

دوشنبه
۳۰ آبان ۱۴۰۱- ۲۶ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ - ۲۱ نوامبر ۲۰۲۲- شماره ۲۲۰۳- پیاپی۳۵۲۱

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

تحلیل روز

رکود ساخت‌وساز ادامه دارد

بررسی رشد ماهانه اجاره خانه در کل کشور طی مهرماه امسال از افزایش ۶.۱ درصد در مقایسه با شهریور حکایت دارد که بیشترین میزان افزایش در امسال محسوب می‌شود. معمولا با ورود به پاییز بازار اجاره فروکش می‌کرد اما از سال گذشته به دلیل رکود خرید و فروش مسکن و تورم عمومی، اجاره بها روند صعودی داشته است.

به گزارش ایسنا، مهر امسال نرخ اجاره مسکن در کل کشور ۶.۱ درصد و در شهر تهران ۷ درصد در مقایسه با شهریور افزایش یافت که در هر دو بخش بیشترین میزان تورم ماهیانه اجاره در امسال محسوب می‌شود. به نظر می‌رسد اثر فروکش کردن بازده سرمایه در بخش خرید و فروش مسکن شهر تهران به شکل سرعت گرفتن تورم اجاره بها بروز یافته است.

بر اساس گزارش مرکز آمار، میزان رشد ماهانه نرخ اجاره در کل کشور در اردیبهشت ۲.۵ درصد، خرداد ۲.۳ درصد، تیر ۳.۸ درصد، مرداد ۲.۹ درصد، شهریور ۳.۵ درصد و مهر ۶.۱ درصد بوده است. در شهر تهران نیز طبق شاخص بانک مرکزی، رشد ماهیانه اجاره بها در اردیبهشت ۱.۹ درصد، خرداد ۲.۷ درصد، تیر ۴.۵ درصد، مرداد ۴.۶ درصد، شهریور ۴.۶ درصد و مهر ۷ درصد اعلام شد.

منحنی کرایه خانه در شرایطی رو به بالا حرکت می‌کند که درآمد بسیاری از اقشار اجاره نشین، چندان متناسب با آن رشد نکرده است. از سوی دیگر انتظار می‌رفت با ورود به نیمه دوم سال و پایان پیک جابه‌جایی، بازار اجاره فروکش کند اما به دلیل تاثیرپذیری از تورم عمومی و جبران عقب ماندگی در مقایسه با نرخ مسکن، مسیری متفاوت با انتظارات را سپری کرد.

درحال‌حاضر مسکن به‌عنوان سنگین‌ترین کالا در سبد هزینه خانوار ۶۰ درصد درآمد خانواده‌های تهرانی را به خود اختصاص می‌دهد که به ۱.۳ برابر حد مجاز رسیده است. این برآورد مربوط به تیرماه ۱۴۰۱ است که با توجه به رشدهای پس از آن درحال‌حاضر این عدد رشد بیشتری یافته است. طبق اعلام مرکز آمار، مهر امسال نرخ مسکن در کل کشور ۶.۱ درصد نسبت به شهریور امسال و ۳۶.۳ در مقایسه با مهرماه سال گذشته رشد نشان داد. رشد نرخ مسکن شهر تهران در دو شاخص ماهیانه و سالیانه نیز به ترتیب ۰.۷ درصد و ۴۴.۷ درصد بود.

از طرف دیگر تورم ماهانه اجاره بها در کل کشور ۶.۱ درصد و تورم نقطه‌به‌نقطه اجاره (نسبت به مهرماه ۱۴۰۰) به میزان ۳۶ درصد اعلام شد. در شهر تهران نیز طبق اعلام بانک مرکزی اجاره‌بها ۷ درصد نسبت به شهریور امسال و حدود ۴۱ درصد در مقایسه با مهر سال گذشته رشد کرد.

دولت در سه سال اخیر به‌منظور کمک به مستاجران، برنامه‌هایی را شامل پرداخت وام ودیعه مسکن و تعیین سقف برای قراردادهای اجاره در نظر گرفت. اردیبهشت امسال سقف افزایش اجاره‌بهای مسکن نسبت به اجاره‌بهای سال ۱۴۰۰، در تهران حداکثر ۲۵ درصد، کلان‌شهرهای بالای یک‌میلیون نفر جمعیت ۲۰ درصد و سایر شهرها ۱۵ درصد به تصویب رسید. همچنین به مستاجران در تهران ۱۰۰ میلیون، مراکز استان‌ها ۷۰ میلیون و شهرهای بالای ۲۰۰ هزار نفر ۴۰ میلیون تومان وام ودیعه مسکن پرداخت می‌شود. اما همان‌طور که آمار نشان می‌دهد تعیین حد مجاز چندان نتوانسته در جلوگیری از رشد قیمت‌ها در بازار اجاره موفق عمل کند. بازار اجاره معمولا نسبت به جهش نرخ مسکن دیر واکنش نشان می‌دهد اما به مرور از تحولات نرخ مسکن و تورم عمومی تاثیر می‌گیرد. نرخ اجاره بخشی از جاماندگی نسبت به نرخ مسکن را در سال‌های گذشته جبران کرده اما هنوز در حالت سربه‌سر قرار نگرفته است.

بحث P به R ارزش سرمایه‌گذاری روی ملک نسبت به درآمد از محل اجاره و میزان توجیه‌پذیری آن در مقایسه با نرخ مسکن را نشان می‌دهد. تا سال‌های گذشته این نسبت در محدوده عدد ۲۰ قرار داشت که با رشد قیمت‌ها در چهار سال اخیر این نسبت تا ۴۰ افزایش پیدا کرد. یعنی ارزش سرمایه‌گذاری ملک به نیت درآمد از اجاره نصف شد.

با رشد اجاره‌بها در یک سال گذشته اجاره بها ۱.۷ برابر نرخ مسکن رشد کرده و P به R به عدد ۳۰ رسیده اما همچنان ۵۰ درصد نسبت به گذشته در ضرر است. یعنی کسی که به قصد اجاره نسبت به خرید ملک سرمایه‌گذاری می‌کند در مقایسه با چهار سال قبل سود کمتری می‌برد. بر این اساس تا زمانی که نرخ اجاره در حالت معقولی در مقایسه با ارزش ملک قرار نگیرد، سرمایه‌گذاری در بخش خرید و فروش و همچنین ساخت‌وساز دچار رکود می‌شود.

از فضای مجازی

سقراط؛ خرمگس شک‌گرایی!

۲۵۰۰ سال قبل پیرمردی ۷۰ ساله درحضور بیش از ۱۰۰ نفر هیات منصفه به جرم «تشویش افکار عمومی» و «نشر اکاذیب» به اعدام محکوم شد. این مرد سقراط نام داشت. در بازار شهر و در میان مردمان رفت و آمد می‌کرد و چیزی از دهان او در نمی‌آمد، «مگر سوال»!

از همه کس می‌پرسید و همه چیز را مورد سوال قرار می‌داد؛

مفاهیمی که به عقیده مردمان، مطلق و ابدی بودند را مورد چالش و نقد قرار می‌داد. تعریف سقراط از عقلانیت چیزی شبیه این بود: نقد کردن بدون خط قرمز. همه ما تا حدودی اهل نقد و تحلیل و چالش هستیم، اما هر کدام از ما عقاید و باورهایی دارد که آنها را پشت خط قرمز قرار داده است، به این معنا، ما دچار عقلانیت محدود و محصور هستیم؛ هرکدام تا جایی خردورزی می‌کنیم و ازآنجا به بعد تحت سلطه عقاید «عادتی» و «عاطفی» قرار داریم.

عقاید عادتی، عقایدی است که آنقدر به آنها عادت کرده‌ایم که آنها را بدیهی فرض کرده‌ایم. عقاید عاطفی هم عقایدی هستند که آنها را مورد نقد قرار نمی‌دهیم چون با آنها درگیری عاطفی داریم.

خطاهای کسانی را که دوستشان داریم را نمی‌بینیم و خطاهای کسانی را که نسبت به آنها کینه و نفرت داریم بسیار بزرگ‌تر ازآنچه هست می‌بینیم.

خلاصه این‌که با قرار دادن گزاره‌های عادتی و عاطفی پشت خط قرمز نقد، «عقلانیت» را محدود می‌کنیم.

سقراط با مورد سئوال قرار دادن همه چیز و همه کس به‌راستی اقدام به «تشویش افکار عمومی» می‌کرد. او مردمان را مشوش می‌کرد و نمی‌گذاشت در خمودگی‌های فکری و عقیدتی خود تخدیر شوند. او مانع خواب راحت آنان می‌شد. به همین خاطر مردم آتن او را «خرمگس» می‌نامیدند و او به این لقب افتخار می‌کرد چراکه خرمگس مانع چرت زدن مردم می‌شود. با این‌همه از راه پرخطر «یقین‌زدایی» منصرف نشد. سقراط برای خود رسالتی اجتماعی قائل بود. رسالت این‌که به انسان‌ها بیاموزد که افکار و باورهای آنها در هر جایگاهی که قرار داشته باشند، نسبی و خطاپذیر است. در تجربه بشری، حقیقت مطلق و خطاناپذیر امر محال است و حقیقت بسیار نسبی و متکثر است.

امروزه روش سقراط را آگنوستیکی و شک‌گرایی (شک‌ورزی) یا سنت سقراطی می‌گویند. بسیاری از انسان‌ها مطابق عرف جامعه بودن (عرفی بودن) یا انباشتن اطلاعات را نشانه عقلانیت می‌دانند. اما سقراط نشان داد که این‌طور نیست، عقلانیت با «فرآیند تفکر» سروکار دارد.

از نظر سقراط، هر باوری که در ذهن داشته باشیم و آن را به چالش نکشیم و از غربال نقد نگذرانیم، هسته‌ای می‌گردد برای زندگی ابلهانه و مانعی است در برابر زندگی عاقلانه.

هرچند که سرنوشت سقراط پایان غم‌انگیزی داشت و نخستین کسی بود که جانش را درراه عقلانیت از دست داد!

در نهایت سقراط با نوشیدن جام زهر شوکران اعدام شد!

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

بین الملل

سومین اقتصاد بزرگ جهان سر به زیر شد

تولید ناخالص داخلی سه ماهه سوم ژاپن به‌طور غیرمنتظره‌ای با نرخ سالانه ۱.۲ درصد منقبض می‌شود. به گزارش ایسنا، داده‌های آماری نشان داد اقتصاد ژاپن به طور غیرمنتظره‌ای با نرخ سالانه ۱.۲ درصدی در ماه‌های جولای تا سپتامبر نسبت به سه ماهه قبل کاهش یافت که اولین انقباض در یک سال گذشته به دلیل کاهش مصرف و افزایش شدید واردات و کاهش صادرات بود.

رقم تولید ناخالص داخلی (GDP) به کاهش ۰.۳ درصدی سه ماهه در مقابل پیش‌بینی متوسط اقتصاددانان برای رشد ۰.۳ درصدی تبدیل شد. بر اساس گزارش رویترز، مصرف خصوصی که بیش از نیمی از اقتصاد ژاپن، سومین اقتصاد بزرگ جهان را تشکیل می‌دهد، در مقابل برآوردها برای رشد ۰.۲ درصدی و کاهش شدید نسبت به رشد ۱.۲ درصدی دوره قبل، ۰.۳ درصد رشد کرد.

اوپک تجدیدنظر کرد

اوپک با اشاره به چالش‌های اقتصادی فزاینده، پیش‌بینی خود از رشد تقاضای جهانی برای نفت در سال ۲۰۲۲ را برای پنجمین بار از آوریل تغییر داد و اکنون رشد کمتری را انتظار دارد. به گزارش ایسنا، سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) در جدیدترین گزارش ماهانه خود، پیش‌بینی کرد تقاضای جهانی برای نفت در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۲ به میزان ۲.۵۵ میلیون بشکه در روز معادل ۲.۶ درصد رشد خواهد کرد که این رقم، ۱۰۰ هزار بشکه در روز کمتر از پیش بینی قبلی این سازمان است. در گزارش اوپک آمده است: اقتصاد جهان وارد دوره ابهام قابل توجه و رشد چالش‌ها در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۲ شده است. ریسک‌های نزولی شامل تورم بالا، سیاست پولی انقباضی بانکهای مرکزی بزرگ جهان، سطح بالای بدهی دولتی در بسیاری از مناطق، کوچک‌شدن بازارهای کار و استمرار محدودیت‌های زنجیره تامین هستند. این گزارش، آخرین گزارش اوپک پیش از دیدار وزیران اوپک و متحدانشان معروف به اوپک پلاس در چهارم دسامبر است. وزیر انرژی عربستان سعودی هفته گذشته اظهار کرد: این گروه که اهداف تولیدش را اخیرا کاهش داده است، محتاط خواهد ماند. اوپک انتظار دارد سال میلادی آینده، تقاضا برای نفت به میزان ۲.۲۴ میلیون بشکه در روز رشد کند که ۱۰۰ هزار بشکه در روز پایین‌تر از برآورد ماه گذشته این گروه است.

با وجود افزایش چالش‌ها، اوپک پیش‌بینی رشد اقتصادی جهانی در سال‌های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ را تغییر نداد و اعلام کرد هر چند ریسک‌های نزولی افزایش پیدا کرده است اما احتمال صعود نیز وجود دارد.

از فضای مجازی

قطر جام اقتصادی را هم به خانه آورد

زمانی که نخستین جام جهانی در سال ۱۹۳۰ در اروگوئه برگزار شد، هیچ‌کس قطر را نمی‌شناخت. چرا که قطر در سال ۱۹۷۱ به‌عنوان یک کشور مستقل شناخته شد، کشوری که الان ۵۱ ساله است و حالا میزبان بزرگ‌ترین تورنمنت فوتبال جهان در سال ۲۰۲۲ شده است.

قطر کشوری با کمتر از ۳ میلیون نفر جمعیت است که فقط حدود ۱۰ درصد جمعیت آن شهروند قطر هستند و سایر افراد مهاجرند. قطر کشوری بسیار کوچک با مساحتی ۱۱۳۰۰ کیلومتر مربع یعنی تقریبا مشابه استان قم است. ولی همین کشور کوچک و کم‌جمعیت و کم‌سابقه که تا سال ۱۹۷۳ یکی از فقیرترین کشورهای دنیا به شمار می‌آمد امروز چهارمین کشور از نظر درآمد سرانه در دنیاست، رشد اقتصادی بالا و تورم کمتر از ۵ درصد در این کشور باعث شده امروز پس از اسرائیل و امارات رتبه سوم را از نظر شاخص رفاه در خاورمیانه و رتبه ۴۶ را در دنیا برای خود رقم بزند.

قطر پس از ایران و روسیه، بزرگ‌ترین ذخیره گاز طبیعی در دنیا را دارد و اقتصادش وابستگی بسیار زیادی به همین منابع گاز طبیعی دارد.

میدان گازی پارس جنوبی ایران که با قطر مشترک است و قطر آن‌را گنبدشمالی می‌نامد باعث شد گوی رقابت را قطر از ایران بگیرد و هم‌زمان که سیاست‌مداران ایران درگیر آزاد کردن ۷ میلیارد دلار پول بلوکه شده ایران در کره جنوبی هستند، بلومبرگ پیش‌بینی کرده درآمد قطر از صادرات گاز به ۱۱۴ میلیارد دلار خواهد رسید.

برنده اصلی جنگ اوکراین و روسیه هم قطر بود که توانست صادراتش را افزایش دهد و نیاز اروپا را تا حد ممکن تامین کند. از سوی دیگر تحریم‌ها و کش‌وقوس‌های سیاسی در ایران هزینه فرصت بسیار بالایی برای مردم داشت به طوریکه مجموع درآمد صادرات گاز طبیعی در قطر طی دو دهه گذشته به حدود ۸۰۰ میلیارد دلار رسیده، درحالی‌که در همین دوران درآمد ایران از صادرات گاز طبیعی کمتر از ۷۰ میلیارد دلار بوده یعنی کمتر از یک‌دهم!

قطر علاوه بر درآمد بالای صادرات گازی از سال ۲۰۰۵ تا به امروز تلاش کرده تا وابستگی اقتصاد خود را از بخش نفت و گاز کم کند، تا اولا اقتصادش را ضربه‌پذیر کند و نگذارد تحریم‌های احتمالی یا بالا پایین شدن نرخ گاز در جهان بر اقتصادش تاثیر بگذارد و هم اقتصادش دچار بیماری هلندی نشود. برای این کار در سال ۲۰۰۵ شرکت سرمایه‌گذاری قطر تشکیل شد تا مازاد درآمدهای نفت خام و گاز طبیعی را صرف سرمایه‌گذاری‌های بین‌المللی کند. ارزش دارایی‌های این صندوق امروز به ۴۴۵ میلیارد دلار می‌رسد.

قطر چند سالی است که فضای فوتبال را هم برای سرمایه‌گذاری مناسب دید و برای این کار اقدامات بسیار زیادی انجام داد. پاری سن ژرمن و الغرافه را خرید کرد و نیمار و امباپه را به پاری سن ژرمن آورد و رکورد گران‌ترین نقل و انتقال تاریخ فوتبال را شکست. ژاوی هرناندز اسطوره بارسلونا را به السد اورد و ژاوی هم با همین پیراهن السد از فوتبال خداحافظی کرد و دوران مربی‌گری‌اش را هم با همین تیم ادامه داد و در نهایت با تلاش و پیگیری زیاد توانست امسال جام جهانی را در کشور خودش برگزار کند. البته این برگزاری جام جهانی در راستای توسعه هدف جذب گردشگر بیشتر بود که قطر طرح و برنامه آن‌را از سال ۲۰۰۷ استارت زد تا قطر را قطب گردشگری منطقه کند. در همان سال هم برای پیشبرد این هدف ۱۷ میلیارد دلار اختصاص داد تا هتل‌ها و نمایشگاه‌ها و زیرساخت‌ها آماده شود که مهم‌ترین آن فرودگاه بین‌المللی حمد بود که یکی از فرودگاه‌های منحصر به فرد در دنیا با ظرفیت ۲۴ میلیون مسافر محسوب می‌شود و قطب هواپیمایی ملی قطر یعنی قطر ایرویز می‌باشد.

قطر که تا همین ۵۰ سال پیش کشور فقیری محسوب می‌شد و فقط اقتصادش بر پایه صید مروارید بود امروز یک نمونه بارز اقتصاد سالم است که توانسته سرمایه و درآمد خود را به طور درست در راستای پیشبرد توسعه کشور و مردمش استفاده نماید و هرچند فقط ۶ درصد مساحت و ۳ درصد جمعیت ایران را دارد ولی در همین زمانی که ما مشغول بی‌توجهی به اصول اقتصاد بودیم قطر فرسنگ‌ها از ما فاصله گرفت.

شعار ما می‌توانیم را هرچند سیاستمداران ما در دوران تحریم استفاده می‌کردند ولی قطر توانست این شعار را در میدان عمل به کار برد.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

دریچه

پایان یک جدال ۷ ساله

در سال ۱۳۹۴ با گذشت چهار سال از ادغام دو وزارتخانه صنایع و معادن و بازرگانی، احیای مجدد وزارت بازرگانی بر سر زبان‌ها افتاد و این موضوع در دولت قبلی و فعلی پیگیری شد، اما در نهایت به نتیجه نرسید و طبق اعلام وزیر صمت، طرح تفکیک وزارت صنعت، معدن و تجارت منتفی شد. هرچند با تجربیات این سال‌ها مشخص نیست که اینجا نقطه پایان تفکیک وزارت صمت است یا در آینده باز هم این موضوع محل بحث خواهد شد.

به گزارش ایسنا، وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال ۱۳۹۰ با ادغام دو وزارتخانه صنایع و معادن و بازرگانی و در راستای کوچک‌سازی دولت تشکیل شد، اما بعد از هشت سال مجلس شورای اسلامی سرانجام در جلسه علنی روز چهارشنبه سوم مهرماه سال گذشته با کلیات طرح تشکیل وزارت تجارت و خدمات بازرگانی موافقت کرد. البته در سال ۱۳۹۴ با گذشت چهار سال از ادغام این دو وزارتخانه، احیای مجدد وزارت بازرگانی بر سر زبان‌ها افتاد و دولت نیز در سال ۱۳۹۶ لایحه‌ای با موضوع انفصال بخش بازرگانی از وزارت صنعت به مجلس برده بود، اما مجلسی‌ها به این طرح روی خوش نشان ندادند و با وجود اینکه مجلس شورای اسلامی سه بار درخواست دولت مبنی بر تفکیک صنعت از بازرگانی را رد کرد، در نهایت دولت پیروز میدان شد و رای مثبت مجلس را برای این طرح گرفت.

در نهایت یکشنبه، ۲۱ اردیبهشت ۱۳۹۹ بررسی ایرادات شورای نگهبان در طرح تشکیل وزارت تجارت و خدمات بازرگانی در دستور کار جلسه علنی مجلس شورای اسلامی قرار گرفت. یکی از ایرادات شورای نگهبان به تبصره ۱ ماده واحده این طرح بود که نمایندگان مصوبه کمیسیون برای رفع این ایراد را تصویب نکردند.

مصوبه کمیسیون این بود که از تاریخ تصویب این قانون کلیه وظایف و اختیارات هر یک از وزارتخانه‌های بازرگانی و صنایع و معادن مطابق وظایف و اختیارات دستگاه‌های تابع آنها قبل از قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب ۸ تیرماه ۱۳۹۰ است. در نهایت بعد از این‌که این ماده رای نیاورد، این طرح از دستور کار مجلس خارج شد. البته ماجرای تفکیک در دولت دوازدهم تمام نشد و در دولت جدید نیز مجلس پیگیر تفکیک وزارت صمت شد. بعد از مدتی بحث استیضاح وزیر صمت مطرح شد و تیر ماه امسال رئیس مجلس شورای اسلامی از فرصت دو ماهه مجلس به دولت برای ارسال لایحه به مجلس به‌منظور تفکیک وزارت صنعت، معدن و تجارت و اصلاح ساختار در این وزارتخانه خبر داده است. هرچند این استیضاح حواشی دیگری از جمله وضعیت خودروسازی و معادن هم داشت و برخی معتقدند تفکیک وزارتخانه بیشتر بهانه‌ای برای استیضاح بود. در نهایت وزیر صمت استیضاح شد، اما وزیر صمت ماند. سید رضا فاطمی امین چند روز بعد از جلسه استیضاح در جمع خبرنگاران در پاسخ به سوال ایسنا در این زمینه تاکید کرد که موضوع تفکیک وزارت صمت منتفی شده است و این‌چنین به نظر می‌رسد که حداقل فعلا این جدال تمام شده است.

حاشیه‌های قبلی تفکیک صمت

ماجرای تفکیک وزارت بازرگانی در دولت قبل هم منجر به برکناری رحمانی، وزیر صمت وقت شد. اردیبهشت سال ۱۳۹۹، رئیس‌جمهوری وقت با صدور حکمی حسین مدرس خیابانی را به‌عنوان سرپرست وزارت صنعت، معدن و تجارت منصوب کرد و رضا رحمانی را از راس این وزارتخانه کنار گذاشت.

روحانی طی نامه‌ای از مدرس خیابانی، سرپرست این وزارتخانه خواسته بود که نسبت به مدیریت بازار و تأمین کالاهای اساسی، ساماندهی نرخ خودرو، رفع موانع تولید و تعمیق ساخت داخل، کمک به توسعه صادرات غیرنفتی و بهبود فضای کسب‌وکار اقدام کند. اما این ماجرا حواشی هم داشت. چراکه رحمانی، وزیر صمت، بعد از برکناری، طی نامه‌ای بدون تاریخ و شماره به رئیس‌جمهوری گفته بود که ۱۷ اردیبهشت ماه محمود واعظی، رئیس دفتر رئیس‌جمهوری او را تهدید کرده در صورت رای نیاوردن طرح تشکیل وزارت بازرگانی در مجلس شورای اسلامی برکنار خواهد شد و از او خواسته شده بود که با لابی، نمایندگان خصوصا نمایندگان آذری‌زبان را قانع و برای این طرح رأی بگیرد. در نهایت روز دوشنبه واعظی طی تماسی از او خواسته بود که از سمت خود استعفا دهد.

عمدتا مخالفان این طرح نگران بی‌توجهی به تولید و رونق واردات در پی تفکیک وزارت صمت هستند و موافقان طرح می‌گویند درحال‌حاضر تجارت خارجی و همچنین وضعیت تنظیم بازار مورد توجه کافی نیست.

حال باید دید که اینجا نقطه پایان تفکیک وزارت صمت است یا در آینده باز هم این موضوع محل بحث و جدال خواهد شد.

